

Finlands
blå-vita
bok

I serien föreligga:

TORSTEN GIHL, Neutralitetsproblem.

HERMAN STOLPE, Tysklands krav på kolonier.

K. A. BRATT, En värld i vapen.

RUDOLF FREUND, Schacht, Funk och Tredje riket.

RAGNALD LUNDSTRÖM, Tjeckoslovariens undergång i dokumentens belysning.

BERNHARD KARLGREN, Maktkampen i Fjärran Östern.

GUNNAR HECKSCHER, Brittiska imperiet.

KRIGSUTBROTTET i dokumentens belysning:

I. Englands blå bok.

II. Den tyska dokumentinsamlingen och andra dokument.

III. Sir Nevile Hendersons slutrapport.

FINLANDS BLÅ-VITA BOK.

Närmast utkomma:

TYSKLANDS ANDRA VITA BOK.

FRANKRIKES GULA BOK.

KURT STECHERT, De tysk-ryska relationerna under de senaste tjugu åren.

ÅKE THULSTRUP, Italiens utrikespolitik.

ALF MARTIN, Englands utrikespolitik 1919—1940.

KF:s BOKFÖRLAG

Pris 1 kr.

A stylized world map with yellow landmasses and dark blue oceans. The map is centered on the Atlantic Ocean, showing the Americas, Europe, and Africa.

1 KR.

**FINLANDS
BLÅ-VITA BOK**

INTERNATIONELL POLITIK 11

I serien föreliggå:
TOMSTEN GIERL

Neutralitetsproblem.

HERMAN STOLPE

Tysklands krav på kolonier.

K. A. BRATT. En värld i vapen.

RUDOLF FREUND

Schacht, Funk och Tredje riket.

RAGNVALD LUNDSTRÖM

Tjeckoslovakiens undergång i dokumentens belysning.

BERNHARD KARLGRÉN

Maktkampen i Fjärran Östern.

GUNNAR HECKSCHER

Brittiska imperiet.

KRIGSUTBROTET i dokumentens belysning:

I. Englands blå bok.

II. Den tyska dokumentinsamlingen och andra dokument.

III. Sir Neville Hendersons slutrapport.

FINLANDS BLÅ-VITA BOK

Närmast utkomma:

TYSKLANDS ANDRA VITA BOK

FRANKRIKES GULA BOK

KURT STECHERT. De tyskryska relationerna under de senaste tjugo åren.

ÅKE THULSTREUP

Italiens utrikespolitik.

ALF MARTIN. Englands utrikespolitik 1919—1940

KF:s bokförlag

INTERNATIONELL POLITIK 11.

Skrifter utgivna av
Utrikespolitiska institutet

BLÅ-VIT BOK

om
utvecklingen av relationerna mellan
Finland och Rådsunionen
hösten 1939

i belysning av officiella dokument

STOCKHOLM 1940

Kooperativa förbundets bokförlag

Utgiven av:
Finlands utrikesministerium.

N I O N D E   U P P L A G A N

86:e—100:e tusendet

Alb. Bonniers Boktryckeri • Stockholm 1940

Anmälan.

Utrikespolitiska institutet, som bildades den 10 januari 1940, har övertagit den verksamhet, som sedan början av år 1938 bedrivits av Kommittén för utrikespolitisk upplysning. Denna kommittés ledamöter ha övergått till medlemmar i institutets styrelse. De äro för närvarande: fil. dr Yngve Lorents (ordf.), professorerna Nils Ahnlund, Georg Andrén, Axel Brusewitz, Nils Herlitz, Åke Holmbäck, Bertil Ohlin, Gunnar Westin Silverstolpe, kanslirådet Torsten Gihl, redaktör Herman Stolpe, fil. lic. Ragnar Svanström och fil. lic. Ragnvald Lundström (sekr.). Institutets uppgift är att bedriva upplysningsverksamhet och uppmuntra vetenskapligt författarskap rörande samtidens internationella politik. Institutets verksamhet, som är rent opolitisk, avser uteslutande saklig upplysning utan tendens i någon riktning.

Institutet har bland sina arbetsuppgifter övertagit utgivandet av den populärvetenskapliga skriftserie, Internationell politik, i vilken denna skrift ingår. Genom denna skriftserie vill institutet söka sprida kunskap i så vida kretsar som möjligt om den internationella politiken sedan världskriget. Avsikten är att i dessa skrifter, som skola grunda sig på ett objektivt vetenskapligt studium av företeelserna, ge sammanfattande framställningar av vissa avgränsade problem och frågeställningar av större betydelse samt att framlägga tillgängliga och officiella dokument belysande det aktuella händelseförloppet. De meningar, som i skrifterna göras gällande, stå givetvis för resp. författareshens egen räkning.

Innehållsförteckning.

Nr	sid.
Inledning	I
1. Mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund den 21 januari 1932 i Helsingfors avslutat fördrag om nonaggression och fredligt avgörande av tvister	18
2. Konvention angående förlikningsförfarande mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, undertecknad i Helsingfors den 22 april 1932	23
3. Konvention om definition av begreppet "angrepp", undertecknad i London den 3 juli 1933	28
4. Protokoll om förlängning av giltighetstiden för fördraget mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund om nonaggression och fredligt avgörande av tvister, undertecknat i Moskva den 7 april 1934	34
5. Finlands neutralitetsförklaring, given i Helsingfors den 1 september 1939	36
6. Kommuniké utgiven den 1 september 1939 om de nordiska ländernas neutralitetsförklaringar	36
7. Rådsunionens neutralitetsförklaring, delgiven Finlands sändebud i Moskva Yrjö-Koskinen medelst not, undertecknad den 17 september 1939 av utrikeskommissarie Molotov	37
8. Utrikesminister Erkkos uttalande till Finska Notisbyrån den 18 september 1939 i anledning av Rådsunionens neutralitetsförklaring	38
9. Kommuniké från de nordiska ländernas stats- och utrikesministrars möte i Köpenhamn den 18—19 september 1939	39
10. Finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinens telegram till utrikesminister Erkkos den 5 oktober 1939	40
11. Utrikesminister Erkkos anteckningar rörande samtal med Rådsunionens sändebud i Helsingfors, Derevjanski, den 8 oktober 1939	41
12. Finska regeringens instruktioner den 9 oktober 1939 åt minister J. K. Paasikivi för konversationer med Rådsunionens regering om politiska frågor	44
13. Rådsregeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 14 oktober 1939 av hrr Stalin och Molotov till minister Paasikivi	47
14. Finska regeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 23 oktober 1939 av ministrarna Paasikivi och Tanner till hrr Stalin och Molotov	50
	V

Nr	sid.
15. Rådsregeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 23 oktober 1939 av hrr Stalin och Molotov till ministrarna Paasikivi och Tanner	53
16. Utdrag ur utrikeskommissarie Molotovs tal vid Rådsunionens högsta råds plenum i Moskva den 31 oktober 1939	55
17. Finska utrikesministeriets kommuniké den 1 november 1939	60
18. Finska regeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 3 november 1939 av ministrarna Paasikivi och Tanner till utrikeskommissarie Molotov	61
19. Minister Paasikivis meddelande till utrikeskommissarie Molotov vid möte den 9 november 1939 under förhandlingarna i Moskva	66
20. Utrikeskommissarie Molotovs skrivelse till ministrarna Paasikivi och Tanner, Moskva den 9 november 1939	67
21. Ministrarna Paasikivis och Tanners skrivelse till utrikeskommissarie Molotov, Moskva den 10 november 1939	68
22. Ministrarna Paasikivis och Tanners skrivelse till utrikeskommissarie Molotov, Moskva den 13 november 1939	70
23. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den 26 november 1939	70
24. Finska sändebudet i Moskva, Yrjö-Koskinens not till utrikeskommissarie Molotov den 27 november 1939	71
25. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den 28 november 1939	73
26. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den 29 november 1939	75
27. Finska sändebudet i Moskva, Yrjö-Koskinens not till utrikeskommissarie Molotov den 29 november 1939	76
28. Minister Holstis skrivelse den 3 december 1939 till Nationernas förbunds generalsekreterare Avenol	78
29. Statsminister Rytis radiotal den 8 december 1939	79
30. Minister Holstis redogörelse överlämnad den 9 december 1939 åt Nationernas förbunds generalsekreterare Avenol	82
31. Riksdagens vädjan till utlandet godkänd vid plenum den 10 december 1939	91
32. Minister Holstis tal vid Nationernas förbunds generalförsamlings möte den 11 december 1939	91
33. Rapport och resolution godkända av Nationernas förbunds generalförsamling den 14 december 1939	97
34. Förbundsrådets resolution, godkänd den 14 december 1939	118
35. Utrikesminister Tanners budskap till utrikeskommissarie Molotov, den 15 december 1939	118

Inledning.

Den överraskande, mot Finlands integritet och neutralitet hotfulla vändningen i Rådsunionens utrikespolitik i oktober kan icke i minsta mån ha haft sitt upphov i de tidigare mellan de båda staterna rådande relationerna. Tvärtom kan man slå fast, att de av Rådsunionen nu framställda fordringarna stå i skarp motsats till de avtal, som denna på sitt eget initiativ ingått med Finland. Man har icke påstått och kan heller icke påstå, att icke Finland för sin del skulle ha noggrant iakttagit dessa avtal.

Det för förhållandet mellan Finland och Rådsunionen grundläggande aktstycket är det den 14 oktober 1920 undertecknade fredsslutet i Dorpat. Redan dessförinnan hade de ryska folkkommissariernas råd under Lenins ordförandeskap den 31 december 1917 förelagt Verkställande Centralkommittén ett förslag om erkännande av republiken Finlands självständighet vid sitt möte den 4 januari 1918 och hade Verkställande Centralkommittén i enlighet härmed fattat beslut om att erkänna Finlands självständighet. Då trots detta erkännande krigstillstånd inträdde mellan Finland och Rådsunionen, blevo sedermera vid fredsförhandlingarna i Dorpat *alla* öppna frågor mellan de båda staterna upptagna till behandling i hela deras vidd. Genast i början av dessa förhandlingar förklarade den ryska delegationens ordförande, att den stat han företrädde betraktade folkens självbestämningsrätt som en grundläggande princip för sin internationella politik. I enlighet härmed kunde man under förhandlingarna betrakta som ett axiom, att Rådsunionen icke hade rätt att begära några landavträdelser av Finland. Detta var så mycket självklarare, som Finland under hela den tid, då det under åren 1809—1917 varit förenat med Ryska riket, inåt varit

en självständig stat, ett storfurstendöme, med noga utstakade gränser mot Ryssland. I själva verket äro dessa gränser mycket gamla och fasta. Västra delen av gränsen över Karelska näset, vars förflyttning norr ut nu begärts av Rådsunionen, stammar från år 1323 och östra delen av denna gräns från 1618. Under århundradenas lopp har här icke inträffat någon annan gränsförändring än att år 1864 Systerbäck (Rajajoki) vapenfabriks område avskildes från Finland och förenades med Ryssland, varvid dock Rysslands kejsare avgav ett löfte, att såsom compensation ett område vid Ishavskusten skulle överlämnas till Finland. Ävenledes är gränsen norr om Ladoga gammal och fast. Dess södra del till jämnhöjd med Nurmes stammar från 1618 och dess norra del från 1595. Icke heller här ha andra förändringar ägt rum än relativt små gränsregleringar i samband med gränsstakningar. Blott uppe vid Ishavet inträffade 1920 en förändring, sedan Rådsryssland samtyckt till att i Dorpatfreden till Finland avträda Petsamoområdet "att för evärdeliga tider besittas med fullt suveräna rättigheter". Härvid var det egentligen blott fråga om en compensation enligt det 1864 givna löftet samt en gottgörelse för en gränsreglering år 1826. Ett av Ryssland, Finland och Norge gemensamt disponerat område vid Ishavskusten hade år 1826 uppdelats mellan Ryssland och Norge utan att Finland erhållit någon andel, varigenom det alltså förlorat sitt förut fria tillträde till Ishavet. Sålunda var Finlands territoriella sammanställning så klar, att Rådsunionen icke intill i oktober i år haft anledning att framställa några krav gentemot densamma.

Men samtidigt med att Rådsunionens ombud erkände det gamla finska statsområdets integritet, framförde de vid fredsförhandlingarna i Dorpat en hel serie militära frågor, vilkas lösning i en tillmötesgående anda de ansågo vara oundgängliga för sitt rikes och särskilt för dess forna huvudstad Leningrads trygghet. Härvidlag gjorde Finland långt gående eftergifter, vilka gävo vid handen, att det var berett att även göra offer för att bevara ett gott förhållande till sin stora östra granne. Sålunda

förband sig Finland att lämna militärt obefästa de detsamma tillhöriga öarna i Finska viken Someri (Sommarö), Narvi (Nervö), Seiskari (Seitskär), Peninsaari, Lavansaari (Lövs-kär), Stora och Lilla Tytärsaari (Tyterskär) samt Röds-kär. Icke-befästandet av dessa öar innebär, att på dem "icke får byggas eller till dem förläggas fästningsverk, batterier, militära observationsstationer, radiostationer av högre styrka än en halv kilowatt, krigshamnar och militära marinstödjepunkter, upplag av militär egendom och krigsförnödenheter, liksom att ej heller större militär styrka än för ordningens upprätthållande erfordras, får hållas därstädes. På Sommarö och Nervö är Finland dock berättigat att förlägga militära observationsstationer". Om Hoglands icke-befästande stipulerades, "att på denna ö icke får byggas eller att dit icke får förläggas fästningsverk, batterier, radiostationer av högre styrka än en kilowatt, krigshamnar och militära marinstödjepunkter, upplag av militär egendom och förnödenheter liksom att ej heller större militära styrkor än för ordningens upprätthållande erfordras få hållas därstädes". Hoglands neutralisering skulle genomföras med internationell garanti, men utverkandet av en dylik garanti har icke fullföljts. Finland förband sig vidare att på Karelska näsets västra kust tillmötesgå Rådsunionens önsksningar genom att demolera befästningarna vid Ino och Puumala samt genom att förbinda sig att på en tjugu kilometer djup strandremsa mellan Seivästö (Styrsudd) och Inoudd icke uppföra pansartorn eller batterier, vilkas skjutsektorer möjliggöra skjutning utöver det finska territorialvattnets gräns, samt på en tjugu kilometer djup strandremsa mellan Inoudd och Systerbäcks mynning icke uppföra batterier, vilkas skottvidd sträcker sig över det finska territorialvattnets gräns. För att öka Rysslands rörelsefrihet gavs det finska territorialvattnet i Finska vikens östra del en ganska snäv begränsning, vilket har visat sig synnerligen menligt för den finska kustens fiskare. Av övriga till denna grupp hörande inskränkningar må nämnas, att Finland förband sig att i Petsamo icke hålla "krigs-

och andra bestyckade fartyg, dock med undantag deis för beväpnade fartyg av mindre än hundra tons displacement, vilka av Finland där kunna hållas utan någon inskränkning, dels för ett antal av högst femton krigs- och andra bestyckade fartyg, vilkas displacement icke överstiger fyrahundra ton för varje fartyg". Vidare förband sig Finland att i dessa farvatten icke hålla undervattensbåtar eller bevärade flygmaskiner samt att icke heller vid denna kust anlägga krigshamnar och andra motsvarande inrättningar av större omfattning, än som kräves för de ovan nämnda fartygen och deras beväpning.

För att trygga gränsfreden mellan Ladoga och Ishavet ingingo Finland och Rådsunionen den 1 juni 1922 ett avtal, varigenom på ömse sidor om gränsen uppdrogs zoner, inom vilka respektive part får hålla högst 2,500 man reguljära trupper eller gränsbevakningsstyrkor, som blott få vara beväpnade med handvapen och maskingevär, vilka sistnämnda dock ej få förekomma i större antal än som ingår i motsvarande truppavdelningars normala utrustning.

Sålledes hade Finland i fredsslutet i Dorpat och genom där- efter ingångna avtal tillfredsställt alla de trygghetskrav, som en stormakt rimligen kan rikta till en liten grannstat.

De nitton år, som förgått, sedan freden i Dorpat undertecknades, ha ådagalagt, att denna är grundad på varaktiga principer. I synnerhet har man anledning att från finsk sida konstatera, att denna överenskommelse icke utformats under intryck av en tillfällig konjunktur, utan att den enbart fastslagit ett redan tidigare rådande tillstånd. Finland fick genom densamma icke något, som icke obestridligt tillhörde detsamma och på vilket någon annan stat kunde framställa några som helst juridiska, moraliska eller nationella anspråk. Fördenskull ha de båda staternas relationer kunnat utvecklas fredligt och utan den oro för en brytning, som måste bli följderna av ett godtyckligt tillkommet avtal.

Även Rådsunionen har respekterat Dorpatfreden, såsom framgår bl. a. därav att den på eget initiativ den 21 januari 1932 med Finland ingick ett nonaggressionsavtal (n:r 1). I anslutning till detta fördrag undertecknades samma år en konvention om förlikningsförfarande. Om förlängning av nonaggressionsfördraget till utgången av år 1945 utan rätt till uppsägning avtalades i ett protokoll av år 1934 (n:r 4). I sak kompletteras dessa överenskommelser genom konventionen den 3 juli 1933 om definition av begreppet "angrepp" (n:r 3).

När det inbördes förhållandet mellan stormakterna började skärpas, tillkännagav Finland redan för fyra år sedan sin fasta anslutning till de nordiska staternas grupp samt sin avsikt att tillsammans med dem iakttaga ett absolut neutralt förhållande till stormakternas meningsskiljaktigheter. Finland, som geografiskt är en del av Fenno-Skandia, har sedan förhistorisk tid tillhört den nordiska kulturkretsen. I närapå sju århundraden har det levt i statsförbindelse med Sverige och under hela sin självständighetstid har det upprätthållit det mest intima ekonomiska och politiska samarbete med de övriga nordiska staterna. Finlands anslutning till en neutral statsgrupp har även varit ägnad att ge Rådsunionen ökad trygghet för att Finland icke skulle komma att tillåta någon krigförande stat att utnyttja dess territorium för militära syften. Detta Finlands ståndpunkttagande överensstämmer med Rådsunionens intressen för den händelse att dess avsikter även gått ut på fredens upprätthållande bland staterna kring Östersjön.

Blott beträffande tvenne frågor ha under senare år nämnvärda meningsmotsättningar framträtt mellan Finland och Rådsunionen.

För att trygga upprätthållandet av de genom avtal mellan Finland och nio andra makter (1921) neutraliserade och demilitariserade Ålandsöarnas neutralitet skred Finland våren 1938 i samförstånd med Sverige, som tagit initiativet till 1921 års Ålandsöverenskommelse, till åtgärder i syfte, att Finland utan hävande av neutraliserings- och demilitariseringsavtalet skulle

få rätt att i begränsad omfattning anordna ett militärt försvar av den neutraliserade zonen. Samtliga signatärmakter gävo sitt bifall till genomförandet av detta initiativ, men Rådsunionen, som alls icke haft del i avtalet, tillkännagav sin opposition mot initiativet. Det oaktat konstaterades, när saken i maj 1939 förelades Nationernas förbunds råd, i den av rådet tillsatta rapportörens rapport, att det endast ankommer på signatärmakterna att godkänna det finsk-svenska initiativet. Vid de nyligen i Moskva förda förhandlingarna förklarade sig Rådsunionen likväl acceptera Ålandsöarnas befestande på villkor att Finland genomförde detta med egna krafter. Härtill anmärktes från finsk sida, att Finland icke någonsin haft för avsikt att genomföra befestandet annat än på egen hand.

Anledningen till en annan och allvarigare meningsmotsättning framträdde under senaste sommar i samband med de förhandlingar, som Frankrike och England då förde i Moskva i syfte att få till stånd ett tremaktsavtal. Utan att ha gjort någon förfrågan om Finlands önsknings och samtycke ville Rådsunionen då erbjuda ett slags garanti, som under vissa förhållanden hade kunnat sätta det garanterade landets neutralitet och självständighet i fara. Från finsk sida lät man i olika former förstå, att Finland icke kunde acceptera en dylik oklar och tvetydig garanti, som kunde föranleda ändlösa tolkningstvister och förvecklingar och som skulle strida mot landets suveränitet. Av många olika samverkande skäl förföll fullföljandet av denna garantitanke men den kastade en olycksbådande skugga över framtiden.

Sedan stormaktskriget utbrutit deklarerade Finland den 1 september sin neutralitet (n:r 5 och 6) och tillkännagav tillsammans med de övriga nordiska rikena sin fasta vilja att iakttaga en sträng och opartisk neutralitet gentemot de krigförande samt att tillämpa denna politik i nära inbördes samarbete. Å sin sida delgav Rådsunionen, när den tog del i Polens ockupation, bl. a. finska regeringen sin avsikt att iakttaga neutralitet i relationerna mellan Rådsunionen och Finland (n:r 7). "Detta tillkänna-

givande har", sade Finlands utrikesminister i ett uttalande till tidningspressen, "i Finland mottagits med stor tillfredsställelse och står i överensstämmelse med andan vid de fredliga och vänskapliga rådplågningar, som Finland fört med Rådsunionens utrikeskommissariat" (n:r 8).

Det blev dock snart uppenbart, att i denna Rådsunionens deklaration begreppet neutralitet begagnats i en sällsam och förut okänd betydelse. Av de baltiska staterna, som även de erhållit en rådsrysk neutralitetsförsäkran, begärde nämligen och genomdrev Rådsunionen under loppet av september och oktober, att de var och en för sig skulle med unionen ingå försvarsförbund och ställa vissa områden till den rådsryska arméns disposition såsom militära baser.

När sedermera den 5 oktober 1939 från rådsryska regeringens sida till Finlands representant i Moskva överlämnades en uppmaning, att Finland skulle sända ett befullmäktigat ombud till Moskva för förhandlingar (n:r 10), så hade finska regeringen särskilt på grundval av minister Derevjanskis uttalanden till utrikesminister Erkko den 8 oktober 1939 (n:r 11) fullt skäl att förvänta, att man till regeringens befullmäktigade ombud komme att överlämna förslag av samma art som tidigare riktats till de baltiska staterna. Med anledning härav erhöll den till befullmäktigat ombud utsedde ministern J. K. Paasikivi den 9 oktober 1939 instruktioner, vari han uppmanades att för Rådsunionens representanter framhålla de finska gränsernas stabilitet samt tillvaron av Dorpatfreden, nonaggressionsavtalet och avtalet om definition av begreppet "angrepp". Dessutom skulle han hänvisa till Finlands beslut att i förening med de övriga nordiska staterna föra en neutralitetspolitik samt avvisa alla krav, som kunde äventyra Finlands politiska ställning och neutralitetspolitik. Blott om vissa öar i Finska viken skulle man kunna diskutera, men endast på det villkoret, att alla arrangemang genomfördes på ömsesidighetens grund (n:r 12).

I Rådsunionens den 14 oktober överlämnade förslag fram-

ställdes med Leningrads, Rådsunionens och Estlands trygghet som motivering krav på att till Ryssland skulle på trettio år överlåtas en del av Hangöudd, att öarna Hogland, Seiskari (Seitskär), Lavansaari (Lövsjär) och de båda Tytärsaari (Tyterskären) i Finska viken samt av Karelska näset ett område söder om linjen Björkö—Lipola samt i Petsamoområdet Fiskarhalvöns västra del, sammanlagt 2,761 kvadratkilometer, skulle utbytas mot ett 5,529 kvadratkilometer stort område i trakten av Repola och Porajärvi öster om Finlands gräns. Dessutom skulle nonaggressionsavtalet mellan Finland och Rådsunionen förstärkas. Sistnämnda krav var avsett som en eftergift från Rådsrysslands sida, när detta före avlämnandet av sitt skriftliga förslag av den 14 oktober avstod från sitt vid möte den 12 oktober framställda förslag om ingående av ett avtal om ömsesidigt bistånd. Vidare skulle befästningszonerna på Karelska näset demoleras medan däremot Finland skulle få befästa Åland med egna krafter (n:r 13). Rådsunionens förslag voro så långtgående och kraftigt tilltagna, att minister Paasikivi omedelbart återvände till Helsingfors för att rådgöra med finska regeringen. Regeringen gav nya instruktioner. Säsom dess ombud reste där efter ministrarna J. K. Paasikivi och Väinö Tanner till Moskva.

I det förslag de den 23 oktober 1939 överlämnade till Rådsunionens representanter, hade gjorts långt gående eftergifter för bevarande av freden och de goda relationerna. Seiskari (Seitskär), Peninsaari, Lavansaari (Lövsjär), de båda Tytärsaari (Tyterskären) samt den söder om linjen Haapala—Kellomäki belägna s. k. Kuokkalakröken var man beredd att avträda till Rådsunionen mot territoriell kompensation. De övriga rådsryska kraven avvisades säsom oförenliga med Finlands neutralitet, men man tillkännagav sin villighet att förstärka nonaggressionstraktaten så att "de fördragsslutande parterna skulle förbinda sig att icke på något sätt stödja en stat, som gått till dylikt angrepp" (n:r 14).

I sitt samma dag avgivna svar meddelade ordföranden i folk-

kommissariernas råd V. Molotov, att det memorandum, som överlämnades den 14 oktober 1939, innehållit ett minimiförslag, men förklarade, att Rådsunionen nu kunde gå med på att hålla en i jämförelse med tidigare krav en smula reducerad garnison i Hangöområdet intill avslutandet av det engelsk-fransk-tyska kriget samt att i någon mån minska storleken av det på Karelska näset krävda territoriet, men att det ovillkorligen även framgent måste kräva gränsens utsträckning till Björkö. Han meddelade även, att Rådsunionen godkände det finska förslaget om komplettering av nonaggressionsavtalet (n:r 15).

Då man vid förhandlingarna ej funnit någon gemensam förhandlingsgrundval, återvände Finlands representanter till Helsingfors för att samråda med regeringen. Finlands regerings ståndpunkt i detta förhandlingsskede framgår av utrikesminister Erkkos tal den 26 oktober 1939. Han förklarade, att ehuru medborgarna, som måst göra offer sedan vissa beredskapsåtgärder blivit nödvändiga, borde ha rätt att erhålla detaljerade uppgifter om motiven för desamma, så hade detta tills vidare dock icke kunnat vara möjligt, då det gällde ömtåliga förbindelser med främmande makter och förtroliga överläggningar, vilkas alltför tidiga bekantgörande skulle kunna vara farligt. Han försäkrade, att före det slutliga avgörandet Finlands folk genom riksdagen skulle få fatta sitt beslut. Vidare konstaterade han, att Finland aldrig någonsin sökt utnyttja någon grannstat eller missbruka dess svaghetstillstånd, utan att det varit tillfredsställt med det, som tillhört landet. Finland vill alltid samvetsgrant uppfylla sina förpliktelser och hoppas, att även övriga makter skola så göra. Trots sin litenhet begär det, att man skall fästa avseende vid dess ståndpunkt, när dess livsintressen äro berörda. Fasthållande vid sin neutralitet vägrar det att ingå sådana förpliktelser, som skulle göra det möjligt att utnyttja dess eget territorium för andra ändamål, än till vilka det självt som neutral stat kan använda dem.

Efter att ha rådgjort med riksdagsgruppernas ordförande och ha konstaterat, att fullständig enighet rådde om det svar, som skulle avgivas till Rådsunionen, godkände regeringen den 31 oktober definitivt svarets formulering. I svaret behandlades i detalj alla under Moskvaförhandlingarna från rådsrysk sida framställda förslag. För att bevara landets integritet och neutralitet vägrade Finland att avstå från Hangöområdet. Rådsunionen borde icke vidhålla detta krav, då den hade meddelat sig godkänna principen om bevarande av Finlands absoluta neutralitet. De tidigare nämnda öarna i Finska viken skulle däremot Rådsunionen kunna erhålla mot territoriell kompensation, och med avseende på Hogland skulle man kunna genomföra en sådan ordning, att såväl Leningrads som även Finlands trygghet beaktades. Den av Rådsunionen föreslagna gränslinjen Björkö—Lipola kunde Finland icke godkänna, då den skulle gå alltför nära Finlands största exporthamn Viborg och på ett betänkligt sätt försvaga Finlands trygghet. För att ge uttryck åt sin försonlighet erbjöd Finland likväl nu att mot territoriell kompensation avträda en avsevärt större del av Karelska näset än tidigare, nämligen området söder om linjen Vammeljoki—Lintulanjoki—Kaukjärvi. Ehuru kravet på Fiskarhalvöns avträdande icke motiverats med annat än ett påstående att gränsen där dragits "oskickligt och konstlat" var Finland villigt att mot territoriellt vederlag avträda Fiskarhalvön ned till Pummanki fjord. De områden, vilka sålunda skulle avträdas, äro, såsom från rådsrysk sida upprepade gånger betonats, ur militär synpunkt av synnerligen stor betydelse, men de områden, som erbjudits i utbyte, äro utan militärt värde. Då dessutom de områden, som skulle avträdas av Finland äro tätt bebyggda, begärde Finland av Rådsunionen kompensation för de förluster, som tillfogas finska medborgare. Finland kunde icke acceptera att befästningsbältet på Karelska näset skulle demoleras, emedan "de åtgärder finska regeringen vidtagit längs landets gränser, uteslutande motiverats av försvars- och trygghetssynpunkter". I slutet av detta sitt förslag under-

strök finska regeringen, att "de uppoffringar Finland i avsikt att förbättra sina grannrelationer och för att stärka freden går med på att göra till förmån för Rådsunionen, äro synnerligen tunga för Finlands folk, emedan de beröra urgammal finsk bygd, som under århundraden tillhört Finlands statsområde" (n:r 18).

Sedan Finlands ombud minister J. K. Paasikivi och minister Väinö Tanner den 31 oktober 1939 avrest till Moskva, höll ordföranden i Rådsunionens folkkommissariers råd, utrikeskommissarie V. Molotov vid högsta rådets möte ett tal, vari han bl. a. berörde de förhandlingar, som förts med Finland. Han understök Rådsunionens och i synnerhet Leningrads trygghetsbehov. Därför är Rådsunionens regering "synnerligen intresserad av Finska viken, denna tillfartsväg från havet till Leningrad, liksom också av territorialgränsen, som är dragen på ett avstånd av blott ungefär 30 km. från Leningrad". I detta sammanhang ansåg han sig ha skäl att nämna, att "Leningrads invånarantal är cirka **3,5** millioner eller ungefär lika stort som hela Finlands befolkning, vilken är 3,650,000". Enligt hans uppfattning "äro de av oss vid förhandlingarna med Finland framförda förslagen anspråkslösa och begränsade till det minimimått, utan vilket det ej är möjligt att garantera Rådsunionens trygghet och upprätthålla vänskapliga förbindelser med Finland". Sedan han någorlunda detaljerat redogjort för de krav, som framställts av Rådsunionen, sade han, att försöken att fälla det planerade avtalet skulle kunna vålla Finland "stor skada". Därför uttalade han sin förhoppning, att Finlands ledande personligheter inte skulle låta sig påverkas av något tryck utifrån, och kritiserade såsom stridande mot neutralitetspolitiken den önskan, som Förenta staternas president låtit framföra till presidenten i Rådsunionens högsta råd om att de vänskapliga och fredliga förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland skulle upprätthållas och utvecklas (n:r 16).

Sedan utrikeskommissarie Molotovs tal blivit känt, offentliggjorde Finlands utrikesministerium den 1 november 1939 ett

meddelande, vari uttalades, att den rådsryska ståndpunktens offentliggörande just vid den tidpunkt, då de finska befullmäktigade ombuden lämnade Helsingfors, skapat en ny situation, som försvårade förhandlingarnas fortsättande. Finland hade för sin del "självständigt och utan påtryckning från någon som helst utländsk makt fördomsfritt sökt finna en lösning av de framställda frågorna, huru vanskliga dessa än vore med hänsyn till den neutralitetspolitik, som Finland omfattar". Det har försökt att visa förståelse för de rådsryska strävandena att öka Lenins trygghet — utan att dock äventyra sin egen trygghet. Med anledning av utrikeskommissarie Molotovs antydan om att det för Rådsunionen vore en rätt och en plikt att vidtaga effektiva åtgärder för att tillgodose sin trygghet i Finska viken samt vid gränsen nära Leningrad, anmärkte Finlands utrikesministerium, att "Rådsunionen i sitt med Finland ingångna nonaggressionsavtal förbundit sig att respektera de i freden i Dorpat fastställda gränserna mellan Finland och Rådsunionen samt att lösa alla meningsskiljaktigheter mellan dessa länder med fredliga medel" (n:r 17).

I sitt tal vid en försvarsfest den 1 november konstaterade utrikesminister Erkko, att ett enhälligt folk stod bakom regeringen, att utrikeskommissarie Molotov i sitt tal givit en bild enbart av den rådsryska men icke av den finska ståndpunkten, och att Finland komme att vidhålla sin principiella ståndpunkt om sin rätt till neutralitet och självförsvar samt föra förhandlingarna blott i enlighet med andan och ordalydelsen i de avtal, vilka alltjämt äro i kraft mellan Finland och Rådsunionen. Om dessa avtal icke följas, vilka garantier kan man då ha för att ens nya avtal respekteras? Övertygat om rättvisan i sin sak och på grund av sin egen historia vet Finlands folk, att rätten till slut segrar.

Intill utrikeskommissarie Molotovs tal hade förhandlingarna förts förtroligt i enlighet med diplomatisk sedvänja. På finsk sida hade man noggrant undvikit att bringa till offentlig känne-

dom förslag, vilkas behandling icke slutförts. I sitt tal vid de nordiska statsöverhuvudenas möte i Stockholm hade president Kallio den 19 oktober yttrat, att Rådsunionen tagit upp allvarliga frågor, men mera ingående än så hade man på finsk sida icke behandlat dessa inför offentligheten. På finsk sida eftersträvade man också särskilt att åstadkommandet av samförstånd icke skulle försvåras genom offentliggörande av den andra förhandlingspartens förslag, varigenom saken skulle kunna förvandlas till en prestigefråga för Rådsunionen och uppnåendet av kompromisser bli svårare än förut. I det härutinnan förändrade läget fingo Finlands ombud den 3 november för rådsregeringen framlägga det här tidigare refererade svaret, som finska regeringen godkändt den 31 oktober. Rådsregeringen ansåg emellertid, att finska regeringens eftergifter voro otillräckliga. På Karelska näset var den beredd att förskjuta den i dess memorandum av den 23 oktober föreslagna gränslinjen en smula mot söder, men gränslinjen sträckte sig dock i väster till Björkö och innefattade även ön Björkö. Rådsregeringen avstod i gengäld från sitt förslag om att på ömse sidor demolera befästningarna på Karelska näset samt att avlägsna reguljära trupper från gränsområdet. Det visade sig vara omöjligt att komma till samförstånd om justeringen av gränsen på Karelska näset, enär finska regeringen icke ansåg sig kunna gå med på de av rådsregeringen begärda landavträdelserna utan att äventyra Finlands egen trygghet.

Rådsregeringen avstod icke från sitt krav på en bas i Hangö. Den föreslog visserligen alternativt avträdande till rådsrysk bas av de öster om Hangöudd belägna Hermansö, Koön, Hästö-Busö, Ekön, Långskär, Furuskär samt några andra icke vid namn nämnda öar. Även enligt detta alternativ skulle den rådsryska flottan erhålla rätt att begagna Lappviks hamn som ankarplats. Rådsregeringen föreslog vidare, att finska regeringen, om den icke ansåge Finlands neutralitet medgiva områdets utarrendering till Rådsryssland såsom bas, skulle sälja ifrågavarande

område till rådsregeringen. I så fall komme basen att ligga på rådsryskt territorium, och ett sådant tillvägagångssätt skulle enligt rådsregeringens mening icke strida mot Finlands neutralitetspolitik (n:r 19 och 20).

Med hänsyn därtill, att rådsregeringens nya alternativ beträffande basen icke i sak skilde sig från dess tidigare förslag om upplåtande av en bas på Hangöudd, ansåg sig finska regeringen ej kunna samtycka till detsamma (n:r 19 och 21).

Vad så beträffar Högländ, erbjödo Finlands representanter Rådsunionen denna ös södra del mot territoriell kompensation. Rådsregeringen godkände likväl icke detta förslag, utan krävde avträdande av hela ön. Beträffande Fiskarhalvön lovade rådsregeringen att överväga finska regeringens kompromissförslag, enligt vilket Finland mot territoriell kompensation vore villigt att avträda den till detsamma hörande norr om Pummanki fjord belägna västra delen av Fiskarhalvön.

Ett avbrott inträdde den 13 november i förhandlingarna. Det hade framgått, att det icke var möjligt att uppnå någon överenskommelse, då rådsregeringen fasthöll vid kravet på en bas vid Finska vikens mynning samt vid den ovan nämnda gränslinjen på Karelska näset.¹ När Finlands representanter den 13 november lämnade Moskva, framförde de likväl förhoppningen, att förhandlingarna i framtiden skulle kunna leda till en för båda parterna tillfredsställande lösning (n:r 22).

Efter avbrottet i förhandlingarna började Rådsunionens radio och press en systematisk propaganda mot Finland genom att på det grövsta smäda några medlemmar av finska regeringen. Rådsunionens flygmaskiner, som redan under förhandlingarna i Moskva ideligen flugit över finskt område invid riksgränsen, gjorde sig efter avbrottet i förhandlingarna oavlåtligt skyldiga till gränsskränkningar. Den 26 november skärpte

¹ Rådsunionens förslag till gränsreglering ävensom Finlands motförslag äro utmärkta på bifogade kartor.

rådsmyndigheterna läget till det yttersta genom att i strid med sanningen påstå, att sagda dag rådsryska trupper invid Mainila by på Karelska näset beskjutits med artilleri från finska sidan. I anslutning till den påstådda gränskränkningen framförde rådsregeringen en protest samt föreslog, att de på Karelska näset befintliga finska trupperna, vilka enligt rådsregeringen utgjorde ett hot mot Leningrad, ofördröjligen skulle förflyttas till ett avstånd av 20—25 kilometer från gränsen (n:r 23). Efter att den 27 november ha tillbakavisat påståendet om den beskjutning, som skulle ha skett från finsk sida, föreslog finska regeringen en gemensam undersökning till undvikande av all oklarhet. Samtidigt tillkännagav finska regeringen bl. a., att på finska sidan artilleri icke vore förlagt inom skotthåll från gränsen. Vidare föreslogs från finsk sida förhandlingar om ömsesidigt bortdragande av trupperna från gränsens omedelbara närhet. Detta förslag var av principiell innebörd och överlät till förhandlingarna i vilken mån trupperna skulle dragas bort (n:r 24).

Finska regeringens förslag tillbakavisades följande dag, den 28 november, av rådsregeringen, som ensidigt uppsade nonaggressionsfördraget mellan Finland och Rådsunionen i strid med dess tydliga bestämmelser (n:r 25).

Innan Finlands sändebud i Moskva hunnit överlämna Finlands svar på rådsregeringens sista not, avbröt den sistnämnda regeringen den 29 november de diplomatiska förbindelserna med Finland (n:r 26). Finska regeringens svar översändes det oaktat till rådsregeringen. I sitt svar föreslog finska regeringen tillämpning av det i nonaggressionsavtalet förutsatta förlikningsförfarandet eller alternativt neutral medling. För att ge ett övertygande uttryck åt sin uppriktiga strävan att nå samförstånd med rådsregeringen, tillkännagav Finland ytterligare, att det var berett att överenskomma om tillbakadragande av sina försvarsstyrkor på Karelska näset till ett sådant avstånd från Leningrad, att man icke ens med ett sken av berättigande skulle kunna påstå, att de hotade dess trygghet (n:r 27). Den 29 november påstodo

rådsmyndigheterna, att en finsk militärpatrull skulle ha överskridit Rådsunionens gräns i närheten av Pummanki i Petsamo. Saken var en fullkomlig parallellhändelse till intermezzot vid Mainila. De finska gränsvakterna i Petsamoområdet hade stannat på den finska sidan om gränsen. Däremot hade en rådsrysk militäravdelning föregående dag överskridit gränsen i närheten av Pummanki och där tagit till fånga samt till sin egen sida överfört tre finska gränsvaktsoldater.

Den 30 november öppnade Rådsunionen fientligheter mot Finland. Rådsunionens regering avvisade vidare det medlingsanbud, som Förenta staternas regering samma dag framställt och som finska regeringen för sin del omedelbart accepterade.

Ännu efter Rådsunionens anfall sökte Finlands den 1 december bildade nationella samlingsregering en fredlig uppgörelse och framställde genom svenska regeringens förmedling till rådsregeringen en förfrågan, om denna vore villig att fortsätta förhandlingarna. Samtidigt meddelade finska regeringen, att den i händelse av ett jakande svar vore beredd att framställa nya, positiva förslag. Det rådsryska utrikeskommissariatets svar var likväl avvisande.

Sedan finska regeringen underställt den finsk-ryska konflikten Nationernas förbunds handläggning på grundval av förbundspaktens 11 och 15 artiklar (n:r 28), meddelade folkkommissarie Molotov den 5 december, i ett svarsbrev till Nationernas förbunds generalsekreterare på en inbjudan att delta i sakens handläggning inför förbundet, att Rådsunionen icke befunne sig i krig med Finland, utan att den den 2 december ingått avtal om ömsesidigt bistånd "med Finlands demokratiska republik", vars regering vänt sig till rådsregeringen med begäran, att den med sina stridskrafter skulle göra slut på den av Finlands "forna" makthavare skapade krigshärden.

Vid sitt sammanträde den 9 december beslöt Nationernas förbunds råd att överlämna saken till förbunds församlingens hand-

läggning. På den av förbunds församlingen för den finsk-ryska konfliktens behandling tillsatta kommitténs uppmaning den 11 december att avbryta fientligheterna och acceptera Nationernas förbunds erbjudande om medling svarade Rådsunionens regering den 12 december, att den på grunder, som den tidigare anfört, icke kunde deltaga i någon överläggning om den finska frågan. Den 15 december godkände förbunds församlingen en resolution, vari Rådsunionens uppträdande fördömdes och samtliga medlemsstater samt även stater utanför Nationernas förbund uppmanades att giva Finland varje humanitärt och materiellt stöd. Samma dag antog Nationernas förbunds råd en av ovannämnda kommitté föreslagen resolution, vari konstaterades, att Rådsunionen genom att själv ställa sig utanför förbundspakten icke längre vore medlem i Nationernas förbund. I rådet avhöll sig Finland såsom part från att medverka till beslutet (n:r 30, 32 och 34).

Ännu i sitt den 15 december på ryska hållna radiotal framställde utrikesminister Tanner till utrikeskommissarie Molotov en öppen fråga, huruvida han vore beredd att återupptaga förhandlingarna för att undgå mera blodsutgjutelse (n:r 35). Något svar har herr Molotov icke givit, men TASS-byrån har i stället i ett kort officiellt meddelande upprepat de tidigare beskeden, att rådsregeringen icke erkänner någon annan finsk regering än den s. k. "Kuusinens regering" och att den därför icke kan uppta till omprövning några från finsk sida gjorda förslag om förhandlingarnas återupptagande.

Finland har möjligast tydligt klarlagt sin ståndpunkt. I sitt tal den 8 december framhöll statsminister Ryti, att Finland, som påtvungits kriget, kämpar för en rättvis och ärofull sak (n:r 29). Vid plenum den 10 december riktade Riksdagen en vädjan till alla kulturfolk om aktiv hjälp i denna det finska folkets kamp för sin egen tillvaro och för mänsklighetens gemensamma sak (n:r 31).

Nr 1. Mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund den 21 januari 1932 i Helsingfors avslutat fördrag om nonaggression och fredligt avgörande av tvister.¹

(Översättning.)

Republiken Finlands President å ena sidan och
De Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva
Centralkommitté å den andra,

önskande befrämja bevarandet av det allmänna fredstillståndet,
övertygade om att fastställandet av nedanstående förpliktelser
och den fredliga lösningen av alla mellan Republiken Finland
och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund till äventyrs
uppkommande tvister är överensstämmande med de höga för-
dragsslutande parternas intressen och ägnat att bidra till ut-
vecklingen av vänskapliga relationer och god grannsämja mellan
de bägge staterna,

förklarande, att ingen av de fördragsslutande parterna tidigare
ingången internationell förbindelse utgör hinder för den fred-
liga utvecklingen av deras inbördes förhållanden och icke heller
står i strid med detta fördrag,

angelägna att befästa och förfullständiga fördraget av den
27 augusti 1928 om krigets utdömande,

hava beslutat avsluta följande fördrag och i detta syfte till sina
befullmäktigade utsett,

¹ Ratifikationsurkunderna utväxlades i Moskva den 9 augusti 1932.

Republiken Finlands President:

Ministern för utrikesärendena, friherre A. S. *Yrjö-Koskinen*,
och

De Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva Central-
kommitté :

Utomordentliga sändebudet och befullmäktigade ministern *Jean*
Maïski,

vilka befullmäktigade, efter att hava utväxlat sina i god och
behörig form befunna fullmakter, överenskommit om följande
bestämmelser:

Artikel 1.

1. De höga fördragsslutande parterna garantera ömsesidigt
okränkbarheten av de nuvarande gränserna emellan Republiken
Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, sådana
som de fastställts i det i Dorpat den 14 oktober 1920 avslutade
fredsfördraget, vilket förblir den orubbliga grundvalen för dessa
staters inbördes förhållanden, och förbinda sig bägge fördrags-
slutande parterna att ömsesidigt avhålla sig från varje angrepp
mot varandra.

2. Såsom angrepp skall anses varje våldshandling, vilken
kränker den andra höga fördragsslutande partens territoriella
integritet och helhet eller politiska oavhängighet, även om den-
samma skulle verkställts utan krigsförklaring och med und-
vikande av krigets kännetecken.

Protokoll till artikel 1.

Jämlikt bestämmelserna i artikel 4 av detta fördrag beröra
detta fördrags stadganden icke avtalet den 1 juni 1922 angående
åtgärder till tryggheten av gränsfreden, utan förblir detsamma
fortfarande i gällande kraft.

Artikel 2.

1. Om den ena av de höga fördragsslutande parterna blir föremål för angrepp från en eller flere tredje staters sida, förbinder sig den andra höga fördragsslutande parten att iakttaga neutralitet under konfliktens hela förlopp.

2. Om den ena av de höga fördragsslutande parterna skrider till angrepp mot en tredje stat, kan den andra höga fördragsslutande parten uppsäga detta fördrag utan föregående anmälan.

Artikel 3.

Båda de höga fördragsslutande parterna förbinda sig att icke delta i fördrag, avtal eller konventioner, vilka äro öppet fientliga mot den andra fördragsslutande parten och, formellt eller sakligt, stridande mot detta fördrag.

Artikel 4.

De i föregående artiklar av detta fördrag nämnda förpliktelserna kunna i intet fall rubba eller förändra de internationella rättigheter och skyldigheter, vilka för de höga fördragsslutande parterna härflyta ur avtal, som de ingått, eller förpliktelser, som de iklätt sig före detta fördrags trädande i kraft, i den mån dessa icke äro av aggressiv natur i den bemärkelse, som detta fördrag avser.

Artikel 5.

De höga fördragsslutande parterna förklara, att de städse skola sträva att bilägga alla dem emellan möjligen uppkommande tvister, av vad slag eller ursprung de vara må, i en anda av rättvisa, och att de för lösandet av dessa tvister skola använda uteslutande fredliga medel. I detta syfte förbinda sig de höga fördragsslutande parterna att underställa alla tvister, vilka efter

undertecknandet av detta fördrag dem emellan till äventyrs kunna uppkomma, och vilka icke inom skälig tid kunnat biläggas på vanlig diplomatisk väg, förlikningsförfarande inför en förlikningsnämnd, vars rättigheter, sammansättning och verksamhet skola fastställas genom ett särskilt tilläggsavtal, vilket skall utgöra en integrerande del av detta fördrag, och vilket de höga fördragsslutande parterna förbinda sig att avsluta inom kortast möjliga tid och i varje fall före ratificeringen av detta fördrag. Sagda förlikningsförfarande skall anlitas jämväl i de fall, då tvisten gäller tillämpningen eller tolkningen av något mellan de höga fördragsslutande parterna avslutat fördrag, och särskilt då fråga är därom, huruvida den ömsesidiga nonaggressionsförpliktelsen blivit kränkt eller icke.

Artikel 6.

Detta fördrag skall ratificeras och ratifikationerna utväxlas i Moskva.

Artikel 7.

Detta fördrag träder i kraft i och med utväxlingen av ratifikationerna.

Artikel 8.

Detta fördrag har avslutats för en tid av tre år. Därest ingen av de höga fördragsslutande parterna uppsäger detsamma minst sex månader före utgången av denna tid, anses det hava blivit automatiskt förlängt för en ny period av två år.

Artikel 9.

Detta fördrag är uppgjort i tvenne originala franskspråkiga exemplar i Helsingfors den 21 januari 1932.

Till bekräftelse härav hava de befullmäktigade undertecknat detta fördrag och försett detsamma med sina sigill.

A. S. Yrjö-Koskinen.
(L. S.)

J. Maiski.
(L. S.)

Protokoll vid undertecknandet.

1. Vid undertecknandet av det i dag mellan Republiken Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund angående nonaggression och fredligt avgörande av tvister avslutade fördraget, förbinda sig de höga fördragsslutande parterna att vidtaga nödiga åtgärder i och för detta fördrags ratificering inom kortast möjliga tid, samt att skrida till ratifikationernas utväxling snarast möjligt, i varje fall inom loppet av trettio dagar efter det Republiken Finlands och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds vederbörande statsorgan verkställt ratificeringen.

2. De höga fördragsslutande parterna förklara, att en till äventyrs skeende uppsägning av detta fördrag utan föregående anmälan eller dess förutsatta upphörande icke kan upphäva och ej heller inskränka de förpliktelser, vilka härflyta ur det i Paris den 27 augusti 1928 avslutade fördraget angående krigets utdömande.

Helsingfors den 21 januari 1932.

A. S. Yrjö-Koskinen.
(L. S.)

J. Maiski.
(L. S.)

Nr 2. Konvention angående förlikningsförfarande mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, undertecknad i Helsingfors den 22 april 1932.¹

(Översättning.)

Jämlikt bestämmelserna i artikel 5 av fördraget den 21 januari 1932 angående nonaggression och fredligt avgörande av tvister emellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund hava

Republiken Finlands President och

De Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva Centralkommitté

beslutat avsluta en konvention angående förlikningsförfarande och i detta syfte till sina befullmäktigade utsett,

Republiken Finlands President:

Ministern för utrikesärendena, friherre A. S. Yrjö-Koskinen, och

De Socialistiska Rådsrepublikernas Exekutiva Centralkommitté :

Utomordentliga sändebudet och befullmäktigade ministern *Jean Maiski*,

vilka befullmäktigade, efter att hava utväxlat sina i god och behörig form befunna fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser:

¹ Ratifikationsurkunderna utväxlades i Moskva den 9 augusti 1932.

Artikel 1.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig ömsesidigt att i enlighet med bestämmelserna i denna konvention, i och för åstadkommande av en försonlig lösning, underställa en förlikningsnämnd alla dem emellan till äventyrs uppkommande tvister, av vilket slag de vara må, vilka härflyta ur händelser, som inträffat efter undertecknandet av fördraget angående nonaggression och fredligt avgörande av tvister emellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, och vilka icke kunnat inom skälig tid biläggas på diplomatisk väg. Denna förbindelse gäller uttryckligen även eventuella meningsskiljaktigheter emellan de höga fördragsslutande parterna beträffande tolkningen eller tillämpningen av fördrag, som dem emellan ingåtts eller komma att ingås.

Artikel 2.

Den i artikel 1 förutsatta förlikningsnämnden består av fyra medlemmar, av vilka vardera höga fördragsslutande parten utser tvenne bland sitt eget lands medborgare för varje särskild sessionstid av nämnden.

Vardera höga fördragsslutande parten är berättigad att anlita hjälp av sakkunniga, vilka av densamma utsetts, och vilka äga rätt att närvara vid nämndens sammanträden med rådgivande röst. Vardera höga fördragsslutande parten kan jämväl, enligt gemensam överenskommelse av nämndens medlemmar, inför nämnden låta höra personer, vilkas utsagor den anser ändamålsenliga.

Ordförandeskapet skall utövas av en av de medlemmar i nämnden, vilka äro medborgare i det land på vars område nämnden sammanträder.

Artikel 3.

Förlikningsnämnden åligger att utreda de tvistefrågor, som underställts densamma, att insamla allt härför erforderligt infor-

mationsmaterial och att i förlikningssyfte framställa förslag, som den anser skäliga, och på grundvalen av vilka den uppmanar de höga fördragsslutande parterna att förlikas på diplomatisk väg.

Skulle förlikningsnämnden under en sessions förlopp icke kunna enas om ett gemensamt förslag i någon till dess behandling hänskjuten tvistefråga, och de höga fördragsslutande parterna icke därefter inom skälig tid kunna enas om denna frågas lösning, är det överenskommet, att tvistefrågan på begäran av någondera av de höga fördragsslutande parterna ånyo kan underställas förlikningsförfarande.

Artikel 4.

Förlikningsnämnden sammanträder, sedan någondera av de höga fördragsslutande parterna på diplomatisk väg framställt begäran därom hos den andra, på tid, som gemensamt skall fastställas av de höga fördragsslutande parterna.

Nämnden skall sammanträda senast inom en månad efter mottagandet av ovannämnda begäran.

Förlikningsnämndens sammanträden böra i regel icke förliggå oftare än en gång om året, förutom i brådskande fall. I sistnämnda händelse bör den regering, som föreslagit brådskande sammankomst, meddela den andra regeringen de omständigheter, som föranleda sagda begäran.

Nämndens sessionstid bör i regel icke utsträckas utöver två veckor, därest icke de höga fördragsslutande parterna genom gemensam överenskommelse annorledes besluta.

Nämndens sessioner skola växelvis äga rum i Helsingfors och i Moskva. Den första sessionen äger rum i Moskva.

Artikel 5.

Senast två veckor före förlikningsnämndens sammanträdande bör vardera höga fördragsslutande parten på diplomatisk väg

tillställa den andra en förklaring över de frågor, vilka densamma önskar underställa förlikningsnämndens behandling vid denna session.

Artikel 6.

Såframt de höga fördragsslutande parterna icke genom gemensam överenskommelse annorledes bestämma, bestämmer förlikningsnämnden själv förfarandet inför densamma.

Artikel 7.

Förlikningsnämnden är beslutför endast om alla dess medlemmar, vederbörligen kallade, äro närvarande.

Är någon medlem förhindrad att deltaga i nämndens verksamhet, skall vederbörande höga fördragsslutande part i hans ställe utse ställföreträdare senast inom trettio dagar efter det förfall för denna medlem konstaterats.

Nämndens beslut fattas genom gemensam överenskommelse av samtliga dess medlemmar.

Artikel 8.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att för förlikningsnämnden underlätta uppfyllandet av dess uppdrag och särskilt att i så stor utsträckning som möjligt tillhandagå den med alla erforderliga upplysningar och handlingar.

Artikel 9.

Förlikningsnämnden skall avgiva ett utlåtande över de till dess behandling hänskjutna tvisterna. Detta utlåtande skall avges innan den sessionsperiod utlöpt, varunder dessa tvistefrågor behandlats, såframt de höga fördragsslutande parterna icke genom gemensam överenskommelse besluta förlänga denna tidsfrist.

Utlåtandet skall innehålla förslag till lösande av varje till

nämndens behandling hänskjuten tvist, om förlikningsnämndens alla medlemmar godkänt detta förslag.

Kan nämnden icke enas om gemensamt förslag, skola vardera partens förslag intagas i utlåtandet.

Artikel 10.

Förlikningsnämndens utlåtande undertecknas av alla dess medlemmar. Utlåtandet skall ofördröjligen bringas till bägge de höga fördragsslutande parternas kännedom.

Artikel 11.

Vardera av de höga fördragsslutande parterna förbinder sig att meddela den andra inom skälig, dock ej tre månader överskridande tid, huruvida densamma godkänner nämndens gemensamma. i dess utlåtande intagna förslag.

Artikel 12.

Utlåtandets partiella eller fullständiga publicering är beroende av bägge de höga fördragsslutande parternas samtycke.

Artikel 13.

Erläggandet av ersättning åt förlikningsnämndens medlemmar, åt de sakkunniga och andra av de höga fördragsslutande parterna anlitade personer åligger vederbörande part.

Alla övriga utgifter, vilka uppkomma genom nämndens verksamhet, bestridas till hälften av bägge parterna.

Artikel 14.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att under förlikningsförfarandets förlopp avhålla sig från alla av dem beroende åtgärder, vilka kunde oförmånligt inverka på förlikningsnämndens förslag beträffande densamma underställda frågor.

Artikel 15.

Denna konvention utgör en integrerande del av det mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund den 21 januari 1932 avslutade fördraget angående nonaggression och fredligt avgörande av tvister, och skall denna konvention anses ratificerad i och med förenämnda nonaggressionsfördrags ratificering.

Denna konvention träder i kraft samtidigt med sagda nonaggressionsfördrag och förblir i gällande kraft lika länge som det.

Artikel 16.

Denna konvention har uppgjorts i tvenne exemplar på franska språket i Helsingfors den 22 april 1932.

Till bekräftelse härav hava de befullmäktigade undertecknat detta fördrag och försett detsamma med sina sigill.

A. S. Yrjö-Koskinen.
(L. S.)

J. Maiski.
(L. S.)

Nr 3. Konvention om definition av begreppet "angrepp", undertecknad i London den 3 juli 1933.¹

(Översättning.)

Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Verkställande Centralkommitté, Republiken Estlands President, Republiken Lett-

¹ Finland anslöt sig till konventionen den 22 juli 1933. Finlands ratifikationsurkunder deponerades i Moskva den 31 januari 1934.

lands President, Republiken Polens President, Hans Majestät Konungen av Rumänien, Republiken Turkiets President, Hans Kejserliga Majestät Schahen av Persien och Hans Majestät Konungen av Afganistan,

vilka önska befästa den mellan deras länder rådande freden;
vilka taga i betraktande, att Briand-Kellogg-fördraget, till vars signatärmakter de höra, förbjuder varje angrepp;

vilka anse det i den allmänna säkerhetens intresse vara nödigt att så noga som möjligt definiera begreppet "angrepp" för att förebygga varje förevändning för angreppets rättfärdigande;

vilka konstatera, att alla stater hava lika rätt till självständighet, säkerhet, försvar av sina landområden och fri utveckling av sina institutioner;

vilka i den allmänna fredens intresse besjålas av önskan att tillförsäkra alla folk okränkbarheten av deras lands territorium;

vilka i den allmänna fredens intresse anse det gagneligt att mellan sina länder bringa i kraft noggranna, begreppet "angrepp" definierande, bestämmelser i avvaktan på att dessa bestämmelser skola bli universella;

hava för dessa ändamål beslutat avsluta förevarande konvention och i detta syfte vederbörligen befullmäktigat:

Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Verkställande Centralkommitté: Herr *Maxim Litvinov*, folkkommissarie för utrikesärenden;

Republiken Estlands President: Dr *Oskar Kallas*, utomordentligt sändebud och befullmäktigad minister i London;

Republiken Lettlands President: Herr *Waldemar Salnais*, minister för utrikesärenden;

Republiken Polens President: Herr *Edouard Raczynski*, ständigt delegerad hos Nationernas förbund, utomordentligt sändehud och befullmäktigad minister;

Hans Majestät Konungen av Rumänien: Herr *Nicolas Titulesco*, minister för utrikesärenden;

Republiken Turkiets President: *Tevfik Rüstü-Bey*, minister för utrikesärenden;

Hans Kejserliga Majestät Schahen av Persien: *Fatollah Khan Noury Esfandiary*, chargé d'affaires;

Hans Majestät Konungen av Afganistan: *Ali Mohammed Khan*, undervisningsminister,

vilka överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

Varje av de höga fördragsslutande parterna förbinder sig att, i sina ömsesidiga förhållanden till varje annan part från och med dagen för ikraftträdandet av denna konvention, godkänna den förklaring av begreppet "angrepp" som ingår i den rapport (Politis rapport) av den 24 maj 1933, som av kommittén för frågor rörande säkerheten avlåtits till konferensen för minskning och begränsning av rustningarna, vilken rapport uppgjorts på grund av sovjetdelegationens förslag.

Artikel 2.

I enlighet härmed skall vid en internationell konflikt, under förbehåll av mellan de stridande parterna gällande överenskomelser, såsom angripande part anses den stat, som först skridit till någon av följande handlingar:

1. Krigsförklaring mot en annan stat;
2. Infall med sina väpnade styrkor, även utan krigsförklaring, på en annan stats område;
3. Anfall med sina lant-, sjö- eller luftstridskrafter, även utan krigsförklaring, mot en annan stats område, fartyg eller luftfartyg;

4. Blockad (blocus naval) av en annan stats kuster eller hamnar;

5. Understöd åt sådana på dess område formerade beväpnade band, som inträngt på en annan stats område eller vägran att, trots anhängan av den inkräktade staten, inom sitt eget område vidtaga alla tillbudsstående åtgärder för att undandraga dessa band all hjälp och allt beskydd.

Artikel 3.

Intet skäl av politisk, militär, ekonomisk eller annan natur skall kunna ursäktas eller rättfärdigas i artikel 2 förutsatt angrepp. (Beträffande exempel, se bilagan.)

Artikel 4.

Denna konvention skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med varje lands lagstiftning.

Ratifikationsurkunderna skola av var och en av de höga fördragsslutande parterna deponeras hos Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regering.

Så snart två av de höga fördragsslutande parterna deponerat sina ratifikationsurkunder, träder denna konvention i kraft mellan dessa två parter. Den träder i kraft beträffande alla de övriga höga fördragsslutande parterna allteftersom dessa i sin tur deponera sina ratifikationsurkunder.

Meddelande om varje deposition av ratifikationsurkunder skall av Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regering omedelbart tillställas denna konventions samtliga signatärmakter.

Artikel 5.

Denna konvention har undertecknats i åtta exemplar, varav var och en av de höga fördragsslutande parterna erhållit ett.

Till bekräftelse härav hava här ovan uppräknade befullmäk-

tigade undertecknat denna konvention och försett densamma med sina sigill.

Upprättad i London den 3 juli 1933.

(L. S.) *Maxim Litvinov.*

(L. S.) *N. Titulesco.*

(L. S.) *O. Kallas.*

(L. S.) *T. Rüstü.*

(L. S.) *W. Salnais.*

(L. S.) *Ali Mohammed.*

(L. S.) *Edouard Raczynski.*

(L. S.) *F. Noury Esfandiary.*

Bilaga till artikel 3 av konventionen angående definition av begreppet "angrepp".

De höga fördragsslutande parterna som undertecknat konventionen angående definition av begreppet "angrepp",

vilka, under uttrycklig förutsättning av att på intet sätt inskränka den absoluta bärvidden av bestämmelsen i artikel 3 av sagda konvention, önska framställa vissa anvisningar, ägnade att bestämma angriparen,

konstatera, att ingen i artikel 2 av denna konvention förutsedd angreppshandling kan rättfärdigas bland annat genom någon av följande omständigheter:

A. En stats inre förhållanden, till exempel

dess politiska, ekonomiska eller sociala byggnad; föregivna brister i dess administration; av strejker, revolutioner, motrevolutioner eller inbördeskrig härrörande oroligheter.

B. En stats uppträdande i internationellt hänseende, till exempel

kränkning eller fara för kränkning av en stats eller dess medborgares materiella eller immateriella rättigheter eller intressen; avbrytande av de diplomatiska eller ekonomiska förbindelserna; åtgärder avseende ekonomisk eller finansiell bojkott; tvister be-

träffande ekonomiska, finansiella eller andra slags förpliktelser mot främmande stater; gränstvister, som icke höra till något av de i artikel 2 omnämnda fallen av angrepp.

De höga fördragsslutande parterna äro å andra sidan ense därom, att denna konvention aldrig får användas till att rättfärdiga de brott mot folkrätten, vilka kunna vara inbegripna i de omständigheter som ovan uppräknats.

(L. S.) *Maxim Litvinov.*

(L. S.) *N. Titulesco.*

(L. S.) *O. Kallas.*

(L. S.) *T. Rüstü.*

(L. S.) *W. Salnais.*

(L. S.) *Ali Mohammed.*

(L. S.) *Edouard Raczyński.*

(L. S.) *F. Noury Esfandiary.*

Protokoll vid undertecknandet.

De höga fördragsslutande parterna hava sinsemellan överenskommit därom, att ifall en eller flera av de stater, som äro omedelbara grannar till Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, senare ansluta sig till denna konvention, sagda stat eller stater genom denna anslutning tillförsäkras samma rättigheter och åläggas samma förpliktelser som de ursprungliga signatärstaterna.

Upprättat i London den 3 juli 1933.

(L. S.) *Maxim Litvinov.*

(L. S.) *N. Titulesco.*

(L. S.) *O. Kallas.*

(L. S.) *T. Rüstü.*

(L. S.) *W. Salnais.*

(L. S.) *Ali Mohammed.*

(L. S.) *Edouard Raczyński.*

(L. S.) *F. Noury Esfandiary.*

Nr 4. Protokoll om förlängning av giltighetstiden för fördraget mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund om non-aggression och fredligt avgörande av tvister, undertecknat i Moskva den 7 april 1934.¹

(Översättning.)

Republiken Finlands President och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva Centralkommitté,

besjälade av önskan att skapa en så fast grund som möjligt för utvecklingen av förhållandet mellan deras länder,

angelägna om att ömsesidigt ånyo betyga orubbligheten och fastheten av det fredliga och vänskapliga förhållande, som lyckligen uppstått mellan dem,

Önskande bidra till upprätthållande av allmän fred ävensom till en stabilisering och fredlig utveckling av förhållandet mellan staterna i östra Europa, samt

konstaterande att det fördrag, som den 21 januari 1932 i Helsingfors avslutats mellan Finland och Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, haft en gynnsam inverkan på förhållandet mellan dem och på lösningen av ovannämnda problem,

hava beslutat att underteckna följande protokoll och i detta syfte till sina befullmäktigade utsett,

Republiken Finlands President:

Republiken Finlands utomordentliga sändebud och befullmäktigade minister i Moskva, friherre *Aarno Yrjö-Koskinen*, och

¹ Ratifikationsurkunderna utväxlades i Helsingfors den 19 december 1934.

Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva
Centralkommitté:

medlemmen av de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds Exekutiva Centralkommitté, folkkommissarien för utrikesärenden Maxim Maximovitsch *Litvinov*.

vilka, efter det de utväxlat sina i god och behörig form befunna fullmakter, överenskommit om följande bestämmelser:

Artikel 1.

De bestämmelser i artikel 8 av det mellan Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund den 21 januari 1932 i Helsingfors avslutade fördraget angående nonaggression och fredligt avgörande av tvister, vilka beröra fördragets giltighet och upphörande, ändras sålunda, att sagda fördrag skall förbli i kraft till den 31 december 1945.

Artikel 2.

Detta protokoll har uppgjorts i tvenne exemplar på franska språket. Detta protokoll skall snarast möjligt ratificeras och ratifikationsurkunderna skola i Helsingfors utväxlas mellan de höga fördragsslutande parterna.

Detta protokoll träder i kraft i och med utväxlingen av ratifikationsurkunderna.

Till bekräftelse härav hava förenämnda befullmäktigade undertecknat detta protokoll och försett detsamma med sina sigill.

Som skedde i Moskva, den 7 april 1934.

A. S. *Yrjö-Koskinen*.
(L. S.)

M. *Litvinov*.
(L. S.)

Nr 5. Finlands neutralitetsförklaring, given i Helsingfors den 1 september 1939.¹

Härmed varder tillkännagivet, att under det krig, som utbrutit mellan Tyskland och Polen, Finland skall iakttaga fullständig neutralitet.

I avseende å Finlands neutralitet gälla de bestämmelser, som i anslutning till deklarationen av den 27 maj 1938 mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige utfärdats genom förordningen den 3 juni 1938 innefattande vissa neutralitetsbestämmelser.

Helsingfors den 1 september 1939.

Republikens President

K Y Ö S T I   K A L L I O .

Minister för utrikesärendena *Eljas Erkkö*.

Nr 6. Kommuniké utgiven den 1 september 1939 om de nordiska ländernas neutralitetsförklaringar.

Genom denna dag utfärdade neutralitetsförklaringar hava de nordiska ländernas regeringar förklarat sin avsikt vara att under det krig, som nu utbrutit, iakttaga fullständig neutralitet. De neutralitetsbestämmelser, som åsyftas i deklarationen den 27 maj 1938 mellan Finland, Danmark, Island, Norge och Sverige, komma härvid att tillämpas.

¹ Den 3 och 15 september 1939 utfärdades förklaringar om Finlands neutralitet även med avseende å Frankrike och Storbritannien samt andra makter, vilka deltaga i det krig, som utbrutit.

*Nr 7. Rådsunionens neutralitetsförklaring, delgiven
Finlands sändebud i Moskva Yrjö-Koskinen
medelst not, undertecknad den 17 september
1939 av utrikeskommissarie Molotov.*

(Översättning.)

HERR ENVOYÉ.

I det jag närslutet sänder Eder S. R. R. Förbundets regerings not den 17 innevarande september till polska ambassadören i Moskva, har jag härmed, på uppdrag av mm regering, äran meddela Eder, att S. R. R. F. kommer att följa en neutralitetspolitik i relationerna mellan S. R. R. F. och Finland.

Mottag etc.

V. MOLOTOV.

(Bilaga.)

(Översättning.)

HERR AMBASSADÖR.

Det polsk-tyska kriget har ådagalagt den polska statens inre ohållbarhet. Under förloppet av tio dagars krigsoperationer har Polen förlorat alla sina industriområden och kulturella centra. Warschau existerar icke längre som Polens huvudstad. Polska regeringen har skingrats och visar inga livstecken. Detta betyder, att den polska staten och dess regering faktiskt upphört att existera. Därigenom ha de fördrag, som ingåtts mellan S. R. R. F. och Polen, upphört att gälla, överlämnat åt sig självt och utan någon ledning har Polen förvandlats till en lämplig tummelplats för allsköns tillfälligheter och överraskningar, vilka kunna innebära ett hot för S. R. R. F. Till följd härav kan rådsregeringen, som hittills varit neutral, icke längre förhålla sig neutral till dessa fakta.

Rådsregeringen kan icke heller vara likgiltig för att blodsförvanterna ukrainarna och vitryssarna, vilka leva på polskt territorium, överlämnats åt sitt eget öde och förblivit skyddslösa.

Under dessa omständigheter har rådsregeringen beordrat röda arméns överkommando att giva trupperna befallning att överskrida gränsen och taga befolkningens i Västukraina och västra Vitryssland liv och egendom under sitt skydd.

Samtidigt ämnar rådsryska regeringen träffa alla åtgärder för att hjälpa det polska folket ut ur det olyckliga krig, vari det störtats av sina okloka ledare samt att giva det möjlighet att föra ett fredligt liv.

Mottag, etc.

S. R. R. Förbundets folkkommissarie för utrikesärenden:

V. MOLOTOV.

Den 17 september 1939.

Herr W. Grzybowski,
Polens Utomordentliga och
Befullmäktigade Ambassadör,
Polska Ambassaden,
Moskva.

***Nr 8. Utrikesminister Erkkos uttalande till Finska
Notisbyrån den 18 september 1939 i anledning
av Rådsunionens neutralitetsförklaring.***

Såsom i en officiell notis framhålls har Rådsunionens regering vid sitt till den finska legationen i Moskva framförda meddelande om krigsförklaringen mot Polen samtidigt meddelat, att densamma ämnar upprätthålla neutrala relationer till Finland. Detta meddelande har i Finland mottagits med stor tillfreds-

ställelse och det står i samklang med andan vid de fredliga och vänskapliga rådplägingar, som Finland fört med Rådsunionens utrikeskommissariat.

Nr 9. Kommuniké från de nordiska ländernas stats- och utrikesministrars möte i Köpenhamn den 18—19 september 1939.

Stats- och utrikesministrarna från Finland, Danmark, Norge och Sverige ha jämte Islands sändebud i Danmark vid sitt möte i Köpenhamn den 18—19 september överlagt om deras länders förhållande under det olycksbringande krig som utbrutit. De bekräfta ånyo sina länders fasta vilja att föra en strängt opartisk neutralitetspolitik gentemot de krigförande parterna. De äro beslutna att föra denna politik i nära samarbete med varandra ävensom att vid dess genomförande samarbeta med andra stater, som visa liknande uppfattning. De nordiska länderna äro övertygade om, att det icke hos någon av de krigförande parterna finnes någon som helst önskan att se något av dessa länder indraget i de krigiska förvecklingarna.

Liksom de tre skandinaviska staterna år 1914 i likalydande noter till de krigförande förfäktade de neutrala staternas rätt till handel och samfärdsel över haven, äro alla de nordiska länderna nu beslutna att för säkrandet av sin egen folkförsörjntng hävda rätten till upprätthållande av de traditionella handelsförbindelserna med alla stater, även de krigförande. De ha orsak att räkna med att de vid öppen förhandling med de mot varandra stående parterna skola hos dem bägge kunna uppnå förståelse härför, så att dessa handelsförbindelser respekteras.

Inför de många svårigheter och förluster, som kriget i alla händelser kommer att medföra också för de nordiska folken i deras dagliga livsföring och näringsliv, är det ifrågavarande

länders avsikt, att genom samarbete söka i så stor utsträckning som möjligt minska svårigheterna. Enighet rådde därom, att på grund av krigsförhållandena tillsatta organ snarast skola träda i förhandlingar med varandra på de områden där så erfordras.

De i förhandlingarna deltagande ministrarna uppmana sina folk, att med lugn och besinning möta krigstidens bekymmer och svårigheter. De uttala sin övertygelse, att det icke är blott i de nordiska folkens, utan i allas intresse, att det under kriget finnes en krets av stater, som kan underlätta den försoning mellan de kämpande folken, som hör framtiden till.

Nr 10. Finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinens telegram till utrikesminister Erkko den 5 oktober 1939.

a) Telegram avsänt kl. 20.07.

Folkkommissarien Molotov bad minister Yrjö-Koskinen komma till Kreml i dag på eftermiddagen, varvid han inbjöd utrikesminister Erkko eller av regeringen befullmäktigad person till Moskva för underhandlingar med rådsregeringen om konkreta politiska frågor. Han begärde svar om möjligt redan i övermorgon. Mera ingående i senare telegram.

b) Telegram avsänt kl. 22.45.

På folkkommissarien Molotovs begäran besökte jag honom i dag kl. 3, varvid han meddelade mig följande: Rådsunionens regering har beaktat finska regeringens förklaringar angående dess önskan att utveckla såväl de politiska som ekonomiska relationerna mellan Finland och Rådsunionen. I betraktande av att den internationella situationen förändrats genom krigsutbrottet, skulle rådsregeringen nu vara villig att med finska regeringen diskutera vissa konkreta politiska frågor. Jag gjorde därvid följande invändning. Finska regeringen har upprepade gånger för-

klarat sig vilja upprätthålla och utveckla även de politiska förbindelserna mellan Finland och Rådsunionen. Under de samtal jag senast haft med folkkommissarien Molotov hade likväl den enda konkreta fråga, som varit på tal, berört utvecklandet av handelsförbindelserna, varom jag erhållit närmare instruktioner. Molotov påpekade, att förbättrandet av även de politiska förhållandena diskuterats i Helsingfors mellan Rådsunionens sändebud Derevjanski och bergsrådet Viljanen¹ samt uttalade förhoppningen, att utrikesministern eller en av regeringen befullmäktigad person skulle komma till Moskva för att diskutera dessa frågor. På min fråga huruvida utrikeskommissarien noggrannare kunde meddela mig, vilka konkreta frågor han närmast avsåg, erhöll jag intet svar, utan han upprepade sin tidigare förfrågan samt tillade, att rådsregeringen hoppades, att underhandlingarna skulle kunna vidtaga snarast möjligt. Han bad om svar om möjligt redan i övermorgon. Jag frågade, om det under dessa omständigheter vore skäl att påbörja handelsunderhandlingarna, varpå utrikeskommissarien svarade, att rådsregeringen förhöll sig välvilligt till dessa, och att finska regeringen i detta avseende kunde göra som den ville. Han nämnde ytterligare, att han hoppades att förhandlingarna med Lettland och Litauen skulle slutföras inom ett par tre dagar.

Yrjö-Koskinen.

Nr 11. Utrikesminister Erkkos anteckningar rörande de samtal med Rådsunionens sändebud i Helsingfors, Derevjanski, den 8 oktober 1939.

(Översättning.)

Envoyén Derevjanski anmälde, att han hade ett viktigt meddelande att göra. Då svaret dröjt på den förfrågan, som gällde

¹ Verkställande direktör i Finlands Industriförbund.

utrikesministerns inbjudan till Moskva, var man i Moskva upprörd över dröjsmålet.

Erkko: Finlands regering har icke i onödan fördröjt svaret och dess avsändande, utan behandlat ärendet i normal ordning och svaret har avsänts genast då ärendet var slutbehandlat. Det var ju icke fråga om någon bestämd termin.

Derevjanski: Finland har förhållit sig till inbjudan på annat sätt än Baltikum, och detta kan ha en skadlig inverkan på sakenas gång.

Erkko: Vi känna icke till på vilket sätt Baltikum inbjudits till Moskva. Finland har skött ärendet som ett normalt ärende och på normalt sätt.

Derevjanski: Molotov har tidigare gjort framställningar, på vilka inget svar ingått från finsk sida; varför infinner sig icke utrikesministern själv?

Erkko: Vi känna icke till, vad Ni avser med dessa framställningar, då några sådana förfrågningar eller samtal icke förekommit. Initiativen (till återupptagandet av handelsförhandlingarna) ha tagits från finsk sida.

Derevjanski: Det allvarliga världsläget skulle fordra ett snabbt ordnande av relationerna mellan Finland och Rådsunionen. Har Paasikivi vidsträckta fullmakter?

Erkko: Paasikivi har sådana fullmakter som innehas av den, som går att diskutera frågor i den form det nu gäller. Något beslut kan han lika litet som någon annan delegerad fatta, ty i och för beslut fordras beroende på ärendets art ett godkännande av Finlands regering eller ett medgivande av dess riksdag, och dessutom bindes han av grundlagens stadganden.

Derevjanski: Upprepade, att läget var allvarligt. Rådsunionen vill inom östersjöområdet åstadkomma ett sådant läge, som hindrar Rådsunionen och dess grannar från att bli ett offer för kriget. Försvårandet av handelsförbindelserna har nödvändiggjort även deras reglerande. Detta är kärnfrågor.

Erkko: Finland har alltid önskat leva i fred, och därför har det

också anslutit sig till det nordiska blocket, som livas av samma åstundan. Finland är även neutralt, och kan icke ansluta sig till någon stormaktsgruppering eller stormakt. Vad reglerandet av handeln angår, har Finland till följd av arten av sitt ekonomiska liv alltid önskat ordna sina handelsförbindelser på normal grundval. Men Finland kan icke godkänna sådana förslag, som kunde äventyra dess självständiga ställning. Vi hoppas att Rådsunionen också tar detta i betraktande. Finland å sin sida har under dessa förutsättningar alltid varit berett att förhålla sig förstående till Rådsunionens behov, för så vitt de icke skada Finlands egna intressen.

Derevjanski: Rådsunionen åsyftar ingenting sådant, som skulle äventyra Finlands självständighet och trygghet. Dess avsikt är att icke kränka Finlands självständighet. Rådsunionen har i ord och gärning från första början visat sig önska bevara freden. Därför borde allting undvikas, som kunde äventyra resultatet av de underhandlingar som nu skola inledas. Är man i Finland medveten om underhandlingarnas allvarliga art? Kunde icke delegationens sammansättning förändras?

Erkko: Finland har till underhandlare utsett en i möjligaste mån auktoritativ person. Han var ordförande för fredsdelegationen i Dorpat, och har förut varit statsminister. Den omständigheten, att vi icke känna till den påtänkta diskussionens detaljer, gör det svårt för oss att bedöma, huru allvarliga dessa underhandlingar äro. Men felet är icke Finlands. Rådsunionen kunde redan tidigare genom sitt sändebud ha nått kontakt med Finland, ifall den önskat det. Jag hoppas, att underhandlingarna måtte förlöpa normalt och fredligt.

Derevjanski: Baltikums exempel visar att underhandlingarna kunna skötas med framgång.

Erkko: Det är otänkbart, att Finland kunde godkänna en sådan reglering, som där påtänkts.

Derevjanski: Gemensamma militära åtgärder äro icke alltid farliga. Till exempel Ålandsfrågan, som ju reglerats i samförstånd med Sverige.

Erkko: Ålandsfrågan är av annan art. Med Sverige har underhandlats om en modifiering av överenskommelsen. Finland utrustar, bygger och bekostar ensamt befästningsverken, där komma icke att finnas några svenska garnisoner.

Samtalet avslutades med att envoyén Derevjanski frågade, när Paasikivi reser, varvid jag svarade, att hans avresa, såvitt möjligt, var avsedd att äga rum på måndagen (den 9 oktober).

Nr 12. Finska regeringens instruktioner den 9 oktober 1939 åt minister J. K. Paasikivi för konversationer med Rådsunionens regering om politiska frågor.

(Översättning.)

Allmänt.

Grunden, på vilken samtalen föras, skall på finskt håll anses vara Finlands politiska ställning och i detta hänseende bör avseende fästas i synnerhet vid följande synpunkter:

De historiska förutsättningarna för Finlands politiska ställning äro för det första Finlands århundraden gamla gränser, för det andra det faktum, att samma invånare från släktled till släktled ha bott i detta land och brukat detsamma, samt för det tredje det faktum, att de med sitt arbete ha skapat en självständig finsk nation och kultur.

De frågor, som beröra Finland och Rådsunionen ha avgjorts och lösts genom fredsfördraget mellan dessa länder. 1 politiskt hänseende äro nonaggressionsfördraget samt den detsamma kompletterande konventionen om definition av begreppet "angrepp" en ytterligare grund för relationerna mellan de bägge länderna.

Avsikten och syftet med Finlands utrikespolitik har varit att upprätthålla och utveckla vänskapliga relationer med samtliga

grannländer. Finland har varit och är fortfarande i intimt samarbete med de övriga nordiska länderna, vilka befinna sig i samma läge som Finland. Härmed har Finland avsett att uppnå tvenne mål av grundläggande natur, nämligen att trygga freden och obetingat hålla sig utanför alla konflikter. Genom detta sitt ställningstagande har Finland inför världen givit bevis på sina syften. I enlighet härmed har Finland redan innan den nu pågående väpnade konfliktens utbrott förklarat sig neutralt på samma sätt som de i samma läge som Finland varande stater, vilka iakttagit och föra en likadan neutralitetspolitik som Finland.

Redan Finlands begränsade storlek är som sådan en garanti för, att Finland ej utgör en fara för något annat land. För att bevisa sin beslutsamhet att fasthålla vid den neutralitetspolitik som Finland följt, har Finland obetingat till offentligheten bragt sitt beslut att även med vapenmakt försvara sin neutralitet. Härmed önskar Finland visa, att det ej låter sig brukas mot någon.

Dessa allmänna anmärkningar förplikta underhandlaren att ända från början klart inta en avböjande ståndpunkt till sådana framställningar, som skulle kunna rubba Finlands ovan anförda politiska ställning eller neutralitetspolitik.

Vilka förslag berörande Finlands territoriella eller statliga integritet man än må göra från Rådsunionens sida, bör underhandlaren meddela, att ingen finsk befullmäktigad — även om denne vore medlem av Regeringen, kan giva löften, som strida mot landets grundlagar, samt att Regeringen och Riksdagen i stadgad ordning i överensstämmelse med det i Finland rådande parlamentariska systemet äga godkänna fördrag.

Instruktioner för eventuellt förekommande fall.

Ur minister Derevjanskis till utrikesminister Erkko den 8. 10. 1939 gjorda uttalande måste dras den slutsatsen, att Rådsunionens avsikt är att skaffa sig militärbaser i östersjöområdet i så stor

utsträckning, att Rådsunionen från dem kan behärska den militära situationen inom ifrågavarande område.

Ifall från rådsryskt håll framställningar göras om inrättande av rådsryska militärbaser på Finlands fastland eller t. ex. på Ålandsöarna, böra de avvisas och man bör vägra att diskutera dem. Detsamma gäller om eventuella förslag om förskjutning av gränsen på Karelska näset. — Vad vidare Åland beträffar, bör påpekas, att Finland ej givit någon främmande makt tillträde till öarna. Finland måste ta i betraktande betydelsen av detta område för landets förbindelser med den övriga världen. För att trygga dessa sina livsintressen och för att verksamt kunna fullfölja sin neutralitetspolitik, vilken även dess grannländer med tillfredsställelse ha bemärkt, anser Finland sig vara berättigat att på Ålandsöarna utföra befästningsarbeten, ifall situationen så fordrar.

Eventuella framställningar om överlåtelse i en eller annan form av finska hamnar till Rådsunionens bruk kunna ej tas i övervägande. Däremot är Finland berett att dra försorg om, att Rådsunionens transitotrafik fungerar normalt och ostört, dock så att Finland ombesörjer trafiken på finskt område. Ordnandet av transitotrafikfrågan kompletterar utvecklingen av de ekonomiska relationerna mellan Finland och Rådsunionen. På det att de bägge länderna på det ekonomiska livets område måtte uppnå en livligare ömsesidig växelverkan än nu, har från finskt håll till de rådsryska myndigheterna överlämnats ett förslag om avslutande av ett handelsfördrag.

Ifall frågan om öarna i Finska viken kommer före, bör man undvika att diskutera dem som en grupp och bör fordra noggrant preciserande av vilka öar som avses. Ifall Hogland beröres, bör man fordra, att denna ö lämnas utanför diskussionen. Om några andra öars — Seiskaris, Lavansaaris, Tytärsaaris — militärgeografiska läge kan man som yttersta medgivande diskutera. Detta kan dock ske endast under förutsättningen, att 1) regleringen företas på basen av reciprocitet och 2) att det vederlag som

kommer att ges Finland är sådant, att det i världens ögon visar, att det varit fråga om en rimlig reglering. Härvid bör även försorg dras därom, att de från öarna bortflyttande invånarna erhålla ersättning. Denna reglering, som möjligen kan tankas, ifall Riksdagen samtycker därtill, bör vara ett bevis på, att Finland har velat beakta Rådsunionens trygghetssynpunkter.

Det vederlag, som Rådsunionen bör ge, borde sökas i Öst-karelen eller vid Ishavets kust. Härvid bör för Rådsunionen påpekas, att de vederlag, som kunna erhållas i närheten av Finlands östgräns, icke äro likvärdiga med vad Finland avstår, varför Finland måste begära territoriellt större compensation. Härvid kunde t. ex. Fiskarhalvöns östra del samt Repola eller Repola och Porajärvi komma i fråga.

Ifall Rådsunionen framställer förslag om ingående av ett biståndsfördrag mellan Finland och Rådsunionen, bör meddelas, att ett dylikt fördrag ej är förenligt med Finlands neutralitetspolitik bl. a. därför, att Finland tillkännagivit sitt beslut att ej ingå några som helst allianser, vilket som en väsentlig del ingår i den neutralitetspolitik, som Finland för tillsammans med de övriga nordiska länderna. Finland fruktar, att det skulle kunna inblandas i krig, om det indrages i en allianspolitik. Det bör beaktas, att man från rådsryskt håll i diplomatiska samtal med tillfredsställelse konstaterat Finlands nordiska neutralitetspolitik.

Helsingfors den 9 oktober 1939.

Nr 13. Rådsregeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 14 oktober 1939 av hrr Stalin och Molotov till minister Paasikivi.

(Översättning.)

Under förhandlingarna med finska regeringen är Rådsunionens regerings intresse huvudsakligen riktat på tvenne frågor:

- a) att säkerställa staden Leningrads trygghet,
- b) att uppnå visshet om, att Finland kommer att befinna sig i fasta vänskapliga relationer med Rådsunionen. Bägge punkterna äro nödvändiga på det att Rådsunionens och Estlands kuster vid Finska viken — Estlands självständighet har Rådsunionen förbundit sig att försvara — förbliva oangripbara för en yttre fiende.

Nödvändiga förutsättningar härför äro:

- 1) att med artillerield från Finska vikens bägge kuster kunna spärra tillträdet till Finska viken, så att fiendens krigs- och transportfartyg icke kunna intränga i Finska viken;
- 2) att kunna förhindra fienden att från väster och nordväst framtränga till öarna i Finska viken, belägna i omedelbar närhet av Leningrad;
- 3) att gränsen med Finland på Karelska näset, som nu befinner sig på 32 km:s avstånd från Leningrad, d. v. s. inom skott-håll för långskjutande kanoner, i någon mån förskjutes mot norr och nordväst.

Ett spörsmål för sig är frågan om Fiskarhalvön, där gränsen är oskickligt och konstlat dragen och bör rättas i enlighet med bifogade karta.

Utgående från ovan anförda synpunkter är det nödvändigt att på grundval av en ömsesidig överenskommelse och i bägge parternas intresse avgöra följande frågor:

- 1) Hangö hamn samt ett kring hamnen beläget område, vars radie i söder och öster är 5—6 sjömil samt i väster och norr 3 sjömil, utarrenderas på 30 år åt rådsregeringen för inrättande av en marinbas försedd med kustartilleri, som i samverkan med kustartilleriförsvaret på andra sidan om Finska viken vid Paldiski (Baltischport) vore i stånd att spärra tillträdet till Finska viken. Till skydd för marinbasen skulle finska regeringen tillåta rådsregeringen att i Hangö hamn förlägga

infanteriregemente,
2 luftvärnssektioner,
2 flygregementen,
stridsvagnsbataljon,
sammanlagt icke över 5,000 man.

2) Rådsunionens krigsflotta berättigas att som ankarplats använda Lappvik.

3) Åt Rådsunionen överlåtes mot kompensation av motsvarande rådsterritorium öarna Hogland, Seiskari, Lavansaari, Tytärsaari (Stora och Lilla) och Björkö, samt en del av Karelska näset från Lipola by till södra gränsen av Björkö stadsområde, ävensom de västra delarna av Fiskarhalvön, sammanlagt 2,761 km² i enlighet med närslutna karta.

4) I ersättning för de områden, vilka enligt mom. 3 avstås åt Rådsunionen, överlåtes åt Republiken Finland av Rådsunionens område i Repola och Porajärvi distrikt 5,529 km² i enlighet med bifogade karta.

5) Det mellan Rådsunionen och Finland gällande nonaggressionsfördraget förstärkes genom en bestämmelse, vari de fördragsslutande parterna förbinda sig att ej ansluta sig till sådana statsgrupper och allianser, vilka direkt eller *indirekt* äro fientliga mot den ena eller den andra fördragsslutande parten.

6) De på Karelska näset belägna befästa zonerna längs gränsen mellan Finland och Rådsunionen demoleras ömsesidigt och vid gränsen kvarlämnas endast sedvanliga gränsbevakningstrupper.

7) Rådsunionen motsätter sig icke befästandet av Ålands-öarna med Finlands egna medel, under förutsättning, att ingen främmande makt, ej heller Sverige, får något att göra med Ålands befästande.

Nr 14. *Finska regeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 23 oktober 1939 av ministrarna Paasikivi och Tanner till hrr Stalin och Molotov.*

(Översättning.)

Sedan finska regeringen omsorgsfullt gjort sig förtrogen med rådsregeringens förslag till ordnande av förhållandena mellan Finland och Rådsunionen, framlägges härmed finska regeringens ståndpunkt på följande sätt:

Finland förstärker Rådsunionens strävan att åstadkomma ett säkrare försvar för att trygga Leningrad. Finland önskar, såsom det redan tidigare flera gånger framhållit, förbli i vänskapliga och goda relationer till Rådsunionen. För att uppnå dessa båda syften är Finland berett att å sin sida överväga utvägar att tillfredsställa Rådsunionens behov. En naturlig förutsättning är, att även Finlands egna trygghetssynpunkter tas i betraktande och att försordras även därom, att Finland bevarar sin fulla neutralitet. Genom denna politik gagnar Finland även bäst fredens trygghet i Nord-europa, en politik, som Finland anser vara den fördelaktigaste även för sin granne Rådsunionen.

Finska regeringen är övertygad om att genom ömsesidig god vilja de mål, som ovan berörts och vilka i den av Rådsunionens till Finland överlämnade promemorian utgöra utgångspunkten för Rådsunionens politik, kunna uppnås utan att Finlands trygghet och neutralitet kränkas.

För att förverkliga dessa mål, är finska regeringen, under den naturliga förutsättningen, att *även Finlands riksdag ger sitt bifall*, beredd till sådana regleringar, som framgå av nedanstående:

1) Finska regeringen är beredd att ingå avtal därom, att följande i Finska viken belägna öar mot territorialvederlag överlåtas åt Rådsunionen: Seiskari, Peninsaari, Lavansaari samt

Tytärsaari (Stora och Lilla). Dessutom är finska regeringen beredd att, med beaktande av de båda ländernas intressen, diskutera regeringen av frågan om Hogland.

2) Med hänsyn till Leningrads närhet till Finlands gräns, är finska regeringen beredd att mot territorialvederlag ingå avtal om gränsreglering på Karelska näset på de ställen, där gränsen ur ovan nämnda synpunkt är för Rådsunionen obekväm, för att Leningrads trygghet genom gränsregleringen måtte ökas. Gränsen komme att gå på östra sidan om Haapala från Rajajoki rakt till Finska viken öster om Kellomäki kyrka. Sålunda skulle den s. k. Kuokkalakröken försvinna. På samma gång skulle gränsen på detta avsnitt förskjutas 13 km västerut. Finland kan icke tänka på en förskjutning av gränsen i den utsträckning, som i Rådsunionens förslag anges, enär därigenom Finlands egen ställning och trygghet skulle bringas i fara. Dessutom är ifrågasvarande område en mycket tätt bebodd urgammal finsk bygd, vars avträdande skulle innebära förstörelse av tiotusentals finska medborgares hem och dessa personers förflyttning till annan ort.

3) För så vitt fråga är om Hangö hamn och det omkringliggande området samt om Lappvik, ser sig finska regeringen tvungen att fasthålla vid Finlands integritet. Att avträda militärbaser åt främmande stat är oförenligt redan med den ovillkorliga neutraliteten, sådan denna uppfattas i Finland och annorstädes. Tanken, att en annan stats militärstyrkor varaktigt och för en längre tid skulle förläggas inom finskt territorium, kan ej från finsk ståndpunkt godkännas; dessa styrkor kunde då även begagnas till angrepp mot Finland. En sådan anordning skulle kontinuerligt skapa nya meningsskiljaktigheter och onödiga irritationsmoment. Detta vore ej ägnat att förbättra relationerna mellan de två staterna, vilket ju är syftemålet med den nu ifrågasvarande regleringen.

4) Rådsunionen har meddelat, att den önskar stärka nonaggressionsfördraget mellan Unionen och Finland sålunda, att de fördragsslutande parterna skulle förbinda sig att icke ansluta sig till

sådana maktgrupperingar eller allianser, vilka direkt eller indirekt äro fientliga mot den ena eller den andra fördragsslutande parten. Finska regeringen är dock av den åsikten, att art. 3 i sagda nonaggressionsfördrag, vari förbjudes deltagande i alla slags avtal, vilka äro öppet fientliga mot den andra fördragsslutande parten samt formellt eller *sakligt* stridande mot tidigare nämnda fördrag, redan innehåller allt det, stater, vilka sinsemellan ha vänskapliga relationer, i detta avseende rimligtvis kunna fordra av varandra utan att på samma gång äventyra sina goda relationer till andra stater samt sin ovillkorliga neutralitet. Finska regeringen är beredd att, om Rådunionen så önskar, när som helst avge en tilläggsförsäkran om, att den redligt kommer att fullgöra denna sin förpliktelse. För att visa sin goda vilja, kan finska regeringen ytterligare samtycka till att art. 2 mom. 1 i sagda nonaggressionsfördrag, vari de fördragsslutande parterna förklara, att de skola iakttaga neutralitet i det fall, att den ena av de fördragsslutande parterna blir föremål för angrepp från tredje stats sida, förtydligas och bekräftas sålunda, att de fördragsslutande parterna förbinda sig att icke på något sätt stödja en stat, som gått till dylikt angrepp, varvid som stöd dock ej skall anses ett sådant ställningstagande, som överensstämmer med neutralitetens allmänna regler, såsom t. ex. fortsättandet av normalt handelsutbyte och transitering av varor.

5) Finska regeringen konstaterar med tillfredsställelse, att Rådunionen ej motsätter sig Ålandsöarnas befestande med Finlands egna resurser, i anledning varav finska regeringen meddelar, att dess avsikt hela tiden varit att utföra dessa befestningsåtgärder med egna resurser och på egen bekostnad samt i den utsträckning, som är behövlig för upprätthållande av dessa öars neutralitet med beaktande av bestämmelserna om neutralisering i konventionen av år 1921, vilka alltjämt äro i kraft.

Nr 15. Rådsregeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 23 oktober 1939 av hrr Stalin och Molotov till ministrarna Paasikivi och Tanner.

(Översättning.)

Hänvisande till finska regeringens memorandum den ²³/₁₀ 1939 har rådsregeringen äran meddela, att den på grundval av de i rådsregeringens memorandum den ¹⁴/₁₀ refererade synpunkterna framställt sina minimiförslag, vilka äro dikterade av grundbetingelserna för rådsstatens och speciellt den av 3 millioner personer bebodda staden Leningrads trygghet. Dessa villkor framställdes uttryckligen som minimiförslag och dessutom avstod Rådsunionen från sitt förslag om ingående av ett fördrag mellan Rådsunionen och Finland rörande ömsesidigt bistånd, på det att Finland skulle kunna bevara sin absoluta neutralitet. Likaså avstod rådsregeringen från sitt förslag om att fortfarande lämna Ålandsöarna obefästa eller att befästa dem i samråd med Rådsunionen genom att utbyta detta förslag mot ett samtycke till befestande av Ålandsöarna med Finlands egna resurser. Rådsunionen gjorde dessa viktiga medgivanden enär den litade på Finlands vänskapliga inställning samt även därpå, att Finland möjligen kunde gå in på de i Rådsunionens memorandum den 14 oktober framställda minimiförslagen.

Diskussionen den ²³/₁₀ mellan rådsrepresentanterna (Molotov, Stalin) och de finska representanterna (Tanner, Paasikivi) underlättade den ömsesidiga förståelsen för de bägge parternas ståndpunkter samtidigt som den påvisade existensen av en differens mellan dessa ståndpunkter. Med beaktande av resultatet av diskussionerna samt för att visa sin välvilja mot finska regeringens önskemål, meddelar rådsregeringen:

1) Rådsregeringen kan ej frångå sitt förslag om upprättandet av en marinbas i Hangö för Rådsunionen, enär den anser detta förslag vara en absolut oeftergivlig minimiförutsättning för trygghet av Leningrads försvar. Därjämte anser rådsregeringen, i det den ändrar sitt memorandum den 14 oktober, det vara möjligt att samtycka till att för skyddandet av marinbasen stationera högst 4,000 man lanttrupper inom Hangöområdet till slutet av det engelsk-fransk-tyska kriget i Europa.

2) Rådsregeringen anser det vara omöjligt att bifalla förslaget om avträdande mot rådsryskt territorialvederlag av ett 10 verst brett finskt område på Karelska näset, såsom föreslås i den finska regeringens memorandum den 23/10, enär rådsregeringen anser denna åtgärd vara fullkomligt otillräcklig för uppfyllande av minimibetingelsen för trygghet av inloppet till Leningrad genom Finska vikens innersta östra del. För att visa sin medgörlighet gentemot Finland anser rådsregeringen det dock vara möjligt att i yttersta fall i någon mån ändra sitt ursprungliga förslag genom att, såsom av den närslutna kartan framgår, minska storleken av det område på Karelska näset, som mot territorialvederlag skulle avträdas åt Rådsunionen; härvid förblir dock rådsregeringens ursprungliga framställning beträffande ön Björkö gällande.

3) Rådsregeringen anser det vara nödvändigt att fasthålla vid övriga förslag, som ingå i rådsregeringens memorandum den 14/10.

4) Rådsregeringen godkänner finska regeringens förslag om ändring av par. 2 mom. 1 i nonaggressionsfördraget.

*Nr 16. Utdrag ur utrikeskommissarie Molotovs tal
vid Rådsunionens högsta råds plenum i
Moskva den 31 oktober 1939.*

Enligt Moskvaradions referat.

(Översättning.)

Våra förbindelser med Finland befinna sig i ett särskilt läge. Det beror huvudsakligen på, att i Finland mera göra sig gällande olika yttre inflytelser från tredje maktens sida. Opartiska människor måste emellertid erkänna, att samma problem rörande Rådsunionens och särskilt Leningrads säkerhet, vilka voro föremål för förhandlingar med Estland, också måste vara föremål för förhandlingar med Finland. Man kan säga, att i vissa avseenden Rådsunionens säkerhetsproblem i detta fall ha ännu mera akut karaktär, emedan Rådsunionens största stad efter Moskva, nämligen Leningrad, endast är belägen på 32 km:s avstånd från finska gränsen. Detta betyder, att Leningrad ligger på kortare avstånd från ett annat land än vad som behövs för att bombardera denna stad med moderna artilleripjäser med stor skottvidd.

Å andra sidan äro tillfartsvägarna till Leningrad över havet också i betydande utsträckning beroende på den fientliga eller vänskapliga hållning gentemot Rådsunionen, Finland intager, i betraktande av att hela norra delen av Finska vikens kust samt alla öar i denna viks centrala del tillhöra Finland. Med hänsyn till detta förhållande och det läge, som skapats i Europa, kan man räkna med, att Finland skall ge prov på den nödvändiga förståelsen.

Vad är det som utgjort grundvalen för Rådsunionens relationer med Finland under alla dessa år? Som bekant basera sig dessa förbindelser på fredsfördraget av år 1920 av samma typ som våra fördrag med de andra grannarna vid Östersjön. Rådsunionen har av egen fri vilja tryggt Finlands självständiga och oberoende existens. Det står utom tvivel, att endast Rådsunionen, som erkänner principen om nationaliteternas fria utveckling,

kunnat göra detta. Det måste sägas, att ingen annan regering i Ryssland utom den rådsryska skulle kunna finna sig i förefintligheten av ett oberoende Finland vid själva Leningrads portar. Härom vittnar värtaligt experimentet med den "demokratiska" Kerenski—Tsjeretelliregeringen, för att icke tala om regeringen furst Lvov—Miljukov och i ännu högre grad tsarregeringen. Det är inget tvivel om att denna viktiga synpunkt skulle kunna utgöra en förutsättning för förbättrandet av förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland, av vilka Finland, som synes, är icke mindre intresserat än Rådsunionen.

På vårt initiativ ha förhandlingar mellan Rådsunionen och Finland nyligen inletts. Vad är föremålet för dessa förhandlingar? Det är icke svårt att förstå, att under det rådande internationella läget, då i Europas mitt de största makterna äro inbegripna i ett krig, som är fullt av överraskningar och faror för alla europeiska länder, Rådsunionen icke blott är berättigad utan även förpliktigad att vidta allvarliga åtgärder för att stärka sin säkerhet. Det är naturligt, att rådsregeringen i förevarande fall är synnerligen intresserad av Finska viken, denna tillfartsväg över havet till Leningrad, liksom också territorialgränsen, på ett avstånd av blott 30 km från Leningrad. Jag erinrar om att Leningrads invånarantal är cirka 3 ½ millioner, eller ungefär lika stort som hela Finlands befolkning, som är 3,650,000. Vi ha knappast behov av att uppehålla oss vid de fabler, som den utländska pressen sprider om Rådsunionens förslag under förhandlingarna med Finland. Några påstå, att Rådsunionen "kräver" staden Viborg och en del norr om sjön Ladoga. Vi förklara för vår del, att detta är en ren uppfinning och lögn. Andra göra gällande, att Rådsunionen har krav på Ålandsöarna. Även detta är uppfinning och lögn. Man talar också om vissa anspråk, som Rådsunionen skulle ha gentemot Sverige och Norge. Denna uppenbara lögn för tjänar icke ens dementi.

I själva verket äro de av oss vid förhandlingarna med Finland framförda förslagen anspråkslösa och begränsade till det minimi-

mått, utan vilket det är omöjligt att garantera Rådsunionens trygghet och upprätthålla vänskapliga förhållanden med Finland. Vi inledde i Moskva förhandlingarna, i och för vilka finska regeringen sände sina representanter herrarna Paasikivi och Tanner, med att föreslå avslutandet av en ömsesidig biståndspakt ungefär av samma typ som de pakter, vilka avslutats med de övriga baltiska staterna. Sedan finska regeringen för oss förklarat, att avslutandet av en dylik pakt skulle strida mot Finlands absoluta neutralitet, vidhöllo vi icke vårt förslag. Vi erbjödo oss att övergå till behandlingen av konkreta frågor, vilka motsvara våra intressen med hänsyn till Rådsunionens och särskilt Leningrads säkerhet både från sjösidan i Finska viken och från landsidan, i betraktande av att gränslinjen går alltför nära Leningrad. Vi ha föreslagit att man skulle enas om att flytta gränsen mellan Rådsunionen och Finland på Karelska näset längre åt norr från Leningrad. I gengäld föreslogo vi, att Finland skulle erhålla ett område av Rådsunionen, vilket skulle vara dubbelt så stort som det Finland avträdde till Rådsunionen. Vi ha också föreslagit, att vi skulle överenskomma om arrendering på bestämd tid av en mindre sektor finskt territorium vid inloppet till Finska viken, för att vi där skulle kunna upprätta en flottbas. Med hänsyn till förefintligheten av en rådsrysk flottbas vid södra inloppet till Finska viken, nämligen Paldiski (Baltischport), varom överenskommelse träffats i den ömsesidiga biståndspakten mellan Rådsunionen och Estland, skulle upprättandet av en flottbas vid Finska vikens norra inlopp fullt kunna trygga Finska vikens säkerhet mot fientligt angrepp från andra staters sida. Det står för oss utom allt tvivel, att upprättandet av denna bas överensstämmer icke blott med Rådsunionens intresse, utan även med Finlands säkerhet. Våra andra förslag och särskilt det, som gäller utbyte av territorium, nämligen av vissa öar i Finska viken och en del av halvöarna Fiskarhalvön och Pummanki mot ett dubbelt så stort område i Rådskarelen, synes icke röna invändningar från finska regeringens sida.

Meningsskiljaktigheterna i fråga om flera av våra förslag ha ännu icke övervunnits och de eftergifter, som gjorts av Finland i detta hänseende, t. ex. partiell överlåtelse av området på Karelska näset, ha uppenbarligen icke uppnått målet. I fortsättningen ha vi gjort en rad nya erbjudanden för att komma till överenskommelse med Finland. Vi ha sagt, att om våra viktigaste förslag accepteras, skulle vi vara beredda att avstå från våra invändningar mot Ålandsöarnas befestande, varpå finska regeringen insisterat. Vi ha emellertid gjort det förbehållet, att vi uppge våra invändningar mot Ålandsöarnas befestande på villkor att Finland utför befestandet med egna resurser utan deltagande av någon tredje stat, för så vitt Rådsunionen icke deltar däri. Vi ha vidare föreslagit Finland att skrida till demolering av de befästa områdena längs hela gränsen mellan Rådsunionen och Finland på Karelska näset, vilket bör fullt svara mot Finlands intressen. Vi ha dessutom givit uttryck åt en önskan att stärka icke-angreppspakten mellan Rådsunionen och Finland genom ömsesidiga, supplementära garantier. Slutligen skulle stärkandet av de politiska förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland säkerligen också vara en utmärkt grundval för utvecklingen av de ekonomiska förbindelserna mellan våra länder.

Vi äro alltså beredda att tillmötesgå Finland i frågor som speciellt intressera detta land. Efter allt detta tro vi icke heller, att man på finskt håll söker förevändningar för att bringa den planerade överenskommelsen på fall. Detta skulle icke överensstämma med den vänskapliga politiken i förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland och skulle givetvis tillfoga Finland svår skada. Vi äro säkra på, att Finlands delegerade, som sig bör, skola förstå betydelsen av att de vänskapliga förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland befestas samt att de finska statsmännen icke skola låta sig influeras av någon antirådsrysk påtryckning eller av antirådsryska ränker, från vilket håll de än må komma.

Jag bör emellertid säga Eder, att till och med Förenta staternas president funnit för gott att blanda sig i dessa frågor, vilket är

svårt att bringa i samklang med den amerikanska neutralitetspolitiken. I sitt budskap till kamrat Kalinin den 12 oktober gav president Roosevelt uttryck åt förhoppningen att de vänskapliga och fredliga förbindelserna mellan Rådsunionen och Finland måtte vidmakthållas och utvecklas. Man skulle kunna tro, att förhållandena utveckla sig bättre för Förenta staterna bl. a. med hänsyn till Filippinerna och Kuba, vilka sedan länge utan framgång av Förenta staterna begära frihet och oberoende utan att kunna få dem, än förhållandet mellan Rådsunionen och Finland, vilket för länge sedan av Rådsunionen erhållit statlig frihet och oavhängighet. På Roosevelts budskap svarade Kalinin följande: "Jag anser, att det finnes skäl att påminna Er, herr president, om att den finska republikens statliga oavhängighet av fri vilja erbjöds av rådsregeringen den 31 december 1917 och att Finlands suveränitet är garanterad i fredsfördraget mellan Rådsunionen och Finland den 14 oktober 1920. Ovannämnda åtgärder av rådsryska regeringen ha bestämt de grundläggande principerna för relationerna mellan Rådsunionen och Finland. Det är i överensstämmelse med dessa principer som förhandlingar nu pågå mellan rådsregeringen och finska regeringen. Tvärtemot tendentiösa skildringar, som spritts av kretsar, vilka tydligen icke ha intresse av den europeiska freden, äro de ifrågavarande förhandlingarnas enda syfte att knyta förbindelserna fastare mellan Rådsunionen och Finland och stärka de båda ländernas vänskapliga samarbete i syfte att trygga Rådsunionens och Finlands säkerhet."

Efter detta tydliga och klara svar av presidenten i Högsta Rådets presidium bör det vara alldeles klart att, om god vilja visas, Finland skall tillmötesgå våra förslag, vilka långtifrån strida mot Finlands nationella och politiska intressen utan stärka dess yttre säkerhet och skapa en solid grundval, som skall göra det möjligt att i hög grad utveckla de politiska och ekonomiska förbindelserna mellan våra länder.

*Nr 17. Finska utrikesministeriets kommuniké den
1 november 1939.*

Med anledning av utrikeskommissarie Molotovs tal i går i Moskva meddelar finska utrikesministeriet följande: Rådsunionen har meddelat sig önska diskutera med Finland de av utrikeskommissarie Molotov omnämnda frågorna. Genom att till offentligheten bringa Rådsunionens ståndpunkt i en stund, då Finlands befullmäktigade just ha avrest från Helsingfors för att överlämna finska regeringens svar till Rådsunionens regering, har utrikeskommissarie Molotov skapat en ny situation. Hittills ha underhandlingarna varit konfidentiella och Finland har självständigt och utan påtryckning från någon som helst utländsk makt fördomsfritt sökt finna en lösning av de framställda frågorna, huru vanskliga dessa än äro med hänsyn till den neutralitetspolitik, som Finland omfattat. Härvid har Finland även önskat beakta Rådsunionens strävanden till en effektivisering av Leningrads trygghet utan att dock äventyra sin egen säkerhet.

Det är för tidigt att säga något därom, huruvida utrikeskommissarie Molotovs uttalande på något sätt kommer att inverka på finska regeringens ståndpunkt. I varje händelse har detta uttalande medfört, att ett naturligt dröjsmål inträder i de fortsatta underhandlingarna.

På grund av att utrikeskommissarie Molotov i sitt tal yttrat, att Rådsunionen har rätt och skyldighet att tillgripa effektiva åtgärder, vilka avse att skydda dess trygghet i Finska viken och vid gränsen närmast Leningrad, framhåller Finlands utrikesministerium, att Rådsunionen i sitt med Finland år 1932 ingångna nonaggressionsavtal förbundit sig att respektera de i freden i Dorpat fastställda gränserna mellan Finland och Rådsunionen samt att lösa alla meningsskiljaktigheter mellan dessa länder med fredliga medel. Finland önskar förlita sig på, att

Rådsunionen respekterar denna överenskommelse, om vars fortsatta giltighet till utgången av år 1945 överenskommelse träffats mellan Finland och Rådsunionen år 1934.

Nr 18. Finska regeringens memorandum, överlämnat i Moskva den 3 november 1939 av ministrarna Paasikivi och Tanner till utrikeskommissarie Molotov.

(Översättning.)

Under de förhandlingar, vilka förts mellan befullmäktigade för Republiken Finlands regering och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regering för ordnandet av de politiska relationerna mellan Finland och Rådsunionen, har det framgått, att mellan de bägge regeringarnas ståndpunkter förefinnas avsevärda olikheter. Bådas åsikter ha blivit framförda, finska regeringens i ett memorandum den 23/10 och rådsregeringens i memoranda, daterade den 14/10 och 23/10.

Finska regeringen, som fortfarande önskar finna en lösning av de frågor, som förblivit öppna, har till förnyad omprövning upptagit de av rådsregeringen framställda önskemålen och har i samband härmed äran att utöver det, som redan tidigare å finska regeringens vägnar framhållits, på följande sätt framlägga sin ståndpunkt.

1) Finska regeringen ser sig tvungen att vidhålla sin från första början intagna ståndpunkt i frågan om utarrenderande av Hangö hamn jämte omgivningar åt rådsregeringen samt upplåtande av Lappvik till ankarplats för Rådsunionens sjöstridskrafter. Finska regeringen är besluten att hävda Finlands integritet och neutralitet. Den kan icke lämna sitt bifall till att ett främmande rike i en eller annan form förlägger en militär

garnison inom finskt område eller där upprättar en flottbas. Detta skulle vara oförenligt med Finlands suveränitet och internationella ställning, ävensom med den strikta neutralitet Finland iakttagit. Rådsregeringen har även i sitt senaste förslag medgivit sig erkänna principen, att Finlands strikta neutralitet skall vidmakthållas.

2) Finska regeringen är fortfarande beredd att träffa en överenskommelse om överlåtande av de i Finska viken belägna utöarna Seiskari, Peninsaari, Lavansaari och Tytärsaari (Stora och Lilla) jämte territorialvatten åt Rådsunionen mot territorialvederlag i överensstämmelse med vad finska regeringen redan meddelat i sitt memorandum den 23/10. Dessutom är finska regeringen villig att med avseende å Hogland diskutera en sådan ordning, som skulle beakta såväl de av Rådsunionen framförda synpunkterna beträffande staden Leningrads trygghet som även Finlands trygghet. Finska regeringen fäster i detta avseende uppmärksamhet vid bestämmelserna i art. 13 och 14 av fredsfördraget i Dorpat.

3) I det memorandum, Rådsunionen överlämnat den 23/10, har en liten förändring företagits med avseende å den gränslinje, som rådsregeringen föreslagit på Karelska näset i sitt memorandum den 23/10. I avsikt att ådagalägga förståelse för de önskemål, Rådsunionen kan ha med hänsyn till stärkandet av staden Leningrads trygghet, samtycker finska regeringen, för uppnående av samförstånd, till för Finlands folk synnerligen tunga uppoffringar. Den anser det likväl icke möjligt att godkänna ens den nya gränslinje, som föreslås i rådsregeringens memorandum och närmare angives på en till sagda memorandum fogad karta. Denna nya linje skulle innebära, att gränsen flyttas alltför nära Finlands största exporthamn och hela östra Finlands centrum. Förutom redan tidigare nämnda olägenheter skulle detta innebära ett förbiseende av för Finland vitala trygghetssynpunkter. Det skulle även innebära en avvikelse från principen, att den åstundade nyordningen borde avse att beakta bägge

parternas trygghetssynpunkter. Efter att grundligt ha övervägt denna fråga, meddelar finska regeringen härmed, att den mot skäligt territorialvederlag kan giva sitt bifall till en något större landavträdelse på norra stranden av Finska vikens inre bukt, än från dess sida tidigare föreslagits. Den nya gränsen skulle i enlighet härmed komma att sträcka sig längs linjen Vammeljokis mynning—Vammeljoki—Lintulanjoki—Kaukjärvi—nuvarande gränsen (gränspålen n:r 70) enligt bifogade karta.

4) Rådsregeringen har såsom en fråga för sig meddelat, att den skulle önska en justering av den enligt rådsregeringens åsikt oskickligt och konstlat dragna gränsen på Fiskarhalvön i Petsamo, vilket skulle innebära, att hela den Finland tillhöriga västra delen av Fiskarhalvön skulle avträdas till Rådsunionen. Denna sak har från Rådsunionens sida icke motiverats med försvarshänsyn, ej heller ha i övrigt framförts omständigheter, vilka skulle påkalla en sådan territoriell uppoffring från finsk sida eller vilka skulle kunna övertyga finska regeringen om nödvändigheten av denna gränsjustering. Men för att ådagalägga sin goda vilja, är finska regeringen villig att förhandla om överlåtande av västra delen av Fiskarhalvön ända till Pummanki fjord i söder, mot territorialvederlag. I detta samband vore det skäl att ånyo uppta frågan om justering av art. 6—8 i fredsfördraget i Dorpat. Dessa artiklar innehålla bestämmelser, vilka antingen i praktiken icke hava tillämpats eller icke längre motsvara den nuvarande situationens praktiska krav.

5) Rådsregeringen har redan i sitt första memorandum meddelat, att den, såsom territorialvederlag, tänkt åt Republiken Finland avstå ett inom Repola och Porajärvi distrikt beläget område, vilket närmare anges på en till finska regeringen överlämnad karta. Vid behandling av frågan om territorialvederlag måste finska regeringen fästa avseende vid följande synpunkter, vilka böra beaktas för uppnående av en överenskommelse, som motsvarar billighetens krav:

a) Såsom även rådsregeringen själv i sitt förslag konstaterat, äro de områden, vilka Finland nu tänkt avstå åt rådsregeringen, av ett helt annat värde än de jordområden, vilka man från Rådsunionens sida föreslagit till avträdande åt Finland. De områden, Finland förlorar, bestå såväl av fastlandsjord som av öar, vartill komma viktiga territorialvatten. För Rådsunionen äro dessa områden, såsom även från Rådsunionens egen sida påpekats, ur militär synpunkt av synnerligen stor betydelse. Finland skulle däremot vid ifrågavarande utbyte av territorium erhålla områden, vilka varken ha motsvarande militära eller ekonomiska värde. Vid bestämmandet av storleken av det område, Finland skulle erhålla i ersättning, måste sålunda dessa omständigheter beaktas.

b) Med hänsyn till ordnandet av denna fråga är det oavvisligt att tillräcklig tid anslås för registrering och värdering av de förluster, finska staten och finska undersåtar lida till följd av utbytet av territorium. Inom de områden, Finland tänkt sig kunna avstå åt Rådsunionen, finnes staten tillhörig fast egendom, järnvägar, landsvägar, kaserner, skolor o. s. v., ävensom annan, enskilda tillhörig fast egendom, som följer med området. Värdet av staten tillhörig egendom, vilken följer med området, bör tagas med i beräkningen vid bestämmandet av storleken av det territorium, Rådsunionen bör avstå. Värdet av privat fast egendom borde däremot Rådsunionen fullständigt ersätta i penningar åt finska staten att av denna till vederbörande utbetalas. För det praktiska ordnandet av dessa frågor borde en expertdelegation tillsättas, vilken bör beredas tillräcklig tid för fullgörande av sitt uppdrag.

6) I sitt memorandum den 23/10 har rådsregeringen meddelat, att den godkänner det av finska regeringen gjorda förslaget till komplettering av nonaggressionsavtalet mellan Finland och Rådsunionen. Ett förslag till protokoll bifogas.¹

7) Rådsregeringen föreslår demolering av den befästa zonen utmed gränsen mellan Finland och Rådsunionen på Karelska näset, ävensom kvarlämnande av endast sedvanliga gränsbevakningstrupper inom detta område. De åtgärder, finska regeringen vidtagit längs Finlands gränser, ha uteslutande motiverats av försvars- och trygghetssynpunkter. Med anledning härav kan Finland icke avstå från dem. Den strikta neutralitet vilken är bestämmande för finska regeringens politik, förpliktar Finland att även dra försorg om sina gränsers trygghet. De befästningsåtgärder Finland vidtagit äro dikterade härav. Under normala tider utgöra gränsbevakningstrupper de enda väpnade styrkor finska regeringen förlägger inom gränzonen.

8) Finska regeringen konstaterar, att Rådsunionen icke motsätter sig, att Finland med egna medel befäster Ålandsöarna, vilket även har varit finska regeringens avsikt i dess strävan att lösa Ålands trygghetsfråga.

Finska regeringen har noggrant övervägt ovanstående förslag. Den negativa ståndpunkt, finska regeringen intagit med avseende å vissa av Rådsunionen framställda önskemål, beror icke därpå, att finska regeringen icke skulle velat förstå Rådsunionen i dess strävan att stärka Leningrads trygghet. Finska regeringen har även beaktat dessa strävanden, då den, inom realiserbara gränser, godkänt rådsregeringens förslag.

Finska regeringen har därför i ett enigt folks namn givit Rådsunionen ett positivt bevis på sin vilja att förstå för Rådsunionen viktiga trygghetssynpunkter samt jämväl ådagalagt, att den i sin önskan att ordna de politiska förbindelserna på ett tillfredsställande sätt, gått så långt som Finlands egen oav-

¹ Finlands representanter överlämnade icke förslaget till protokoll, emedan frågan härom helt kom att stå i bakgrunden.

hängighet, trygghet och neutralitet tillåta. De uppoftningar Finland, i avsikt att förbättra sina grannrelationer och för att stärka freden, går med på att göra till förmån för Rådsunionen, äro synnerligen tunga för Finlands folk, ty de beröra urgammal finsk bygd, som under århundraden tillhört Finlands statsområde.

Finska regeringen meddelar slutligen, att avslutandet av denna överenskommelse är beroende av Finlands riksdags godkännande i den ordning, Finlands grundlagar stadga.

Nr 19. Minister Paasikivis meddelande till utrikeskommissarie Molotov vid möte den 9 november 1939 under förhandlingarna i Moskva.

(Översättning.)

Vid senaste möte gjordes från rådsryskt håll ett förslag, enligt vilket, ifall Finland ej skulle anse sig kunna ge sitt bifall till en rådsrysk bas i Hangö, en sådan skulle beviljas på de nära Hangö belägna öarna: Hermansö, Koön och Hästö-Busö, jämte en ankarplats i Lappviks hamn.

Vi ha förelagt detta förslag för vår regering och numera av densamma erhållit svar. Vår regering anser, att samma skäl, som förhindrade beviljandet av en militärbas i Hangö, även gälla ifrågavarande öar. Finland kan ej bevilja främmande stat militärbaser på sitt eget område och inom sina egna gränser. Vi ha under föregående möten upprepade gånger framfört dessa skäl. Sålunda anser sig finska regeringen icke kunna bifalla detta förslag.

Nr 20. Utrikeskommissarie Molotovs skrivelse till ministrarna Paasikivi och Tanner, Moskva den 9 november 1939.

(Översättning.)

Sedan jag gjort mig förtrogen med det av Eder i dag (den 9 november) lämnade skriftliga meddelandet från finska regeringen, konstaterar jag, att rådsregeringens meddelande den 3 november där framställts felaktigt.

I själva verket föreslog rådsregeringen den 3 november följande:

1. Med beaktande av finska regeringens meddelande, att den ej kan godkänna förläggandet av främmande makt tillhörande garnison eller marinbas på "finskt territorium", föreslog rådsregeringen för finska regeringen försäljning åt Rådsunionen av ett i trakten av Hangö hamn beläget motsvarande landområde. En sådan lösning skulle göra de påståenden grundlösa, vilka utgå från, att detta område är finskt territorium, enär detsamma, sedan det sålts till Rådsunionen, vore rådsryskt territorium.

2. Vidare meddelade rådsregeringen att, ifall av någon anledning området nära Hangö ej kan försälgas eller utbytas, den för finska regeringen föreslår försäljning eller utbyte av öarna Hermansö, Koön, Hästö-Busö, Långskär, Furuskär, Ekön samt ytterligare några i närheten av dessa belägna öar, vilket förfarande finska regeringen gått in på genom att åt Rådsunionen avträda några öar i Finska viken samt ett område på Karelska näset.

På grund av ovanstående anser jag, att det i herrar Paasikivis och Tanners memorandum den 9 innevarande november ingående motargumentet "Finland kan ej bevilja främmande stat militärbaser på sitt eget område och inom sina egna gränser" ej är sakligt samt innebär en förvrängning av rådsregeringens ståndpunkt.

Det är klart, att ifall Hangöområdet eller de öster om Hangö belägna öarna säljas eller utbytas mot ett motsvarande rådsryskt område, de ej längre kunna vara belägna på finskt territorium eller inom Finlands gränser.

På grund av ovan anförda returnerar jag Edert memorandum av den 9 november.

V. Molotov.

Nr 21. Ministrarna Paasikivis och Tanners skrivelse till utrikeskommissarie Molotov, Moskva den 10 november 1939.

(Översättning.)

I går kväll hade vi äran emottaga Eder skrivelse rörande de underhandlingar som förts mellan oss, samt därjämte i retur det skriftliga meddelande, som vi under gårdagens möte lämnade Eder.

Med anledning härav ha vi äran anföra följande.

Efter mötet den 3 (riktigare 4) innevarande månad meddelade vi vår regering, att Rådsunionen fortfarande önskar erhålla ett område på Hangöudd till militärbas, samt att avträdelsen av detta område enligt finska regeringens val. kunde ske i form av utarrendering, köp eller utbyte. Vidare meddelade vi, att Rådsunionen alternativt och under samma förutsättningar föreslog avträdelse av de i närheten av Hangö belägna öarna Hermansö. Koön och Hästö-Busö jämte ankarplats i Lappviks hamn. Rådsregeringens ståndpunkt har sålunda blivit fullt sakligt framställd för finska regeringen.

På detta vårt meddelande fingo vi den 8/11 svar, att finska regeringen ej anser det vara möjligt att i någon form till militärbas avträda områden vid Hangö eller på andra platser vid Fin-

lands kust. På grundval av denna instruktion utarbetade vi ovannämnda korta meddelande.

De vid mötet den 3 (4) innevarande månad från rådsrysk sida föreslagna trenne öarna Hermansö, Koön och Hästö-Busö äro, såsom av kartan framgår, omgivna av finskt territorialvatten. Sålunda vore de belägna inom Finlands gränser även ifall Finland hade avträtt dem åt främmande stat. De övriga öarna — Långskär, Furuskär, Ekön m. fl. — som uppräknas i Eder skrivelse av i går och vilka ytterligare betydligt skulle utvidga ifrågavarande område, omnämndes icke vid mötet den 3 (4) dennes.

I finska regeringens svar den ³¹/₁₀ 1939 uppges i korthet av vilka skäl regeringen, med beaktande av Finlands internationella läge, dess absoluta neutralitetspolitik samt dess fasta vilja att förbliva utanför alla stormakternas koalitioner samt krig och tvister dein emellan, ej kan giva sitt bifall till att Hangö eller öar i omedelbar närhet av det finska fastlandet avträdas till militär-baser åt någon som helst främmande stat.

Finska regeringen, som uppriktigt önskar förstärka relationerna till Rådsunionen, har meddelat, att den är redo att göra stora medgivanden för att tillfredsställa Rådsunionens önskemål. I detta sammanhang kan den dock icke gå så långt att den skulle uppgiva sitt lands vitala intressen, vilket vore fallet om främmande stat beviljades en militärbas vid Finska vikens inlopp.

Slutligen kunna vi ej underlåta att på finska regeringens vägnar framföra en uppriktig önskan, att man mellan Finland och Rådsunionen måtte kunna åvägabringa en överenskommelse på grundvalen av de medgivanden, som från finskt håll gjorts åt Rådsunionen i syfte att uppnå samförstånd.

Mottag etc.

J. K. Paasikivi.

Väinö Tanner.

*Nr 22. Ministrarna Paasikivis och Tanners skrivelse
till utrikeskommissarie Molotov, Moskva
den 13 november 1939.*

(Översättning.)

Emedan under de förhandlingar, vi fört med Eder och herr Stalin, det icke kunnat uppnås en bas för den avsedda överenskommelsen mellan Rådsunionen och Finland, ha vi ansett det ändamålsenligt att i afton resa tillbaka till Helsingfors.

Samtidigt som vi bringa detta till Eder kännedom, tacka vi Eder för all den vänlighet, som kommit oss till del, samt uttala förhoppningen, att förhandlingarna i framtiden måtte kunna leda till ett för bägge parterna tillfredsställande resultat.

Mottag etc.

J. K. Paasikivi.

Väinö Tanner.

*Nr 23. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska
sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den
26 november 1939.*

(Översättning.)

Herr Sändebud.

Enligt meddelande från röda arméns generalstab öppnades mot våra trupper, som äro förlagda i trakten av Mainila by på Karelska näset, oväntat i dag den 26 november klockan 15.45 artillerield från finskt område. Sammanlagt avlossades sju kanonskott, varav följden var att tre soldater och en underofficer dödades samt sju soldater och två till befälet hörande personer sårades. De rådsryska trupperna, som erhållit sträng order att icke låta förleda sig till provokation, besvarade icke elden.

Rådsregeringen bringar detta till Eder kännedom och anser erforderligt att understryka, att under de nyligen försiggångna förhandlingarna med herrar Tanner och Paasikivi rådsregeringen uppmärksamgjorde på den fara, som koncentrationen av manstarka aktiva trupper alldeles vid gränsen i omedelbar närhet av Leningrad innebär. Med anledning av den från finskt område företagna provocerande, mot de rådsryska trupperna riktade artilleribeskjutningen är nu rådsregeringen tvungen att konstatera, att koncentrationen av finska trupper i Leningrads närhet icke endast utgör ett hot mot Leningrad, utan i själva verket utgör en fientlig handling mot Rådsunionen, som redan lett till angrepp mot de rådsryska trupperna och krävt offer. Det är icke rådsregeringens avsikt att överdriva detta avskyvärda angrepp, som företagits av den finska arméns truppavdelningar, vilka eventuellt äro illa ledda av sitt befäl, men den skulle önska, att sådana avskyvärda handlingar icke framdeles måtte inträffa. På grund härav framför rådsregeringen en skarp protest med anledning av det inträffade och föreslår, att Finlands regering ofördröjligen förflyttar sina på Karelska näset förlagda trupper 20—25 kilometer längre bort från gränsen och sålunda förhindrar möjligheterna för nya provokationer.

Mottag etc.

V. Molotov.

***Nr 24. Finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinens
not till utrikeskommissarie Molotov den 27
november 1939.***

(Översättning.)

Herr Folkkommissarie.

Å min regerings vägnar har jag äran avgiva följande svar på Eder skrivelse den 26 d. m.

Med anledning av den av Eder påstådda gränskränkningen har finska regeringen verkställt brådskanie undersökning. Därvid har konstaterats att från den finska sidan icke avlossats de i Eder skrivelse omnämnda kanonskotten. Däremot ha undersökningarna ådagalagt, att på Rådsunionens sida om gränsen, vid den av Eder omnämnda trakten kring Mainila, den ²⁶/₁₁ klockan 15.45—16.05 (rådsrysk tid) avlossats kanonskott. Från den finska sidan har man kunnat iaktta platsen för krevaderna, den öppna slätten vid Mainila by, som befinner sig bakom en öppen åker på ett avstånd av endast 800 meter från gränsen. På grundval av detonationer, som förorsakats av 7 hörda skott, har man kunnat konstatera att vapnet eller vapnen, med vilka beskjutningen företagits, befunnit sig 1 $\frac{1}{2}$ —2 kilometer åt sydost från platsen för krevaderna. Observationerna rörande skotten ha upptecknats i vederbörande gränsvakts dagbok omedelbart efter tilldragelsen.

Under dessa omständigheter är det möjligen fråga om en olycka, vilken ägt rum vid utförande av övningar på Rådsunionens sida och vilken enligt Edert meddelande beklagligtvis krävt förlust av människoliv. Min uppgift är därför att avböja Eder protest och konstatera, att från finsk sida icke företagits den av Eder påstådda fientliga handlingen mot Rådsunionen.

I Eder skrivelse hänvisades även till Edra uttalanden till herrar Paasikivi och Tanner, då de voro i Moskva, angående den fara, som koncentrerandet av reguljära trupper i omedelbar närhet av gränsen invid Leningrad innebar. Med anledning härav önskar jag påpeka, att på den finska sidan, i omedelbar närhet av gränsen förlagts i huvudsak endast gränsbevaknings-trupper; däremot har dit exempelvis icke förlagts sådant artilleri, vars skottvidd skulle nå över till andra sidan av gränsen. Även om det sålunda icke föreligger någon konkret anledning att förflytta trupperna på det av Eder föreslagna sättet från gränslinjen, är min regering likväl beredd att förhandla om det av rådsregeringen framställda förslaget i saken, i sådant syfte

att trupperna ömsesidigt skulle förläggas på ett fastställt avstånd från gränsen.

Jag noterar med tillfredsställelse Edert meddelade, att Rådsunionens regering icke avsett att förstora betydelsen av det gränsintermezzo, den i enlighet med Eder skrivelse då antog ha ägt rum. Jag är glad över att redan följande dag efter det jag mottagit Eder framställning ha kunnat avlägsna det missförstånd, som uppstått.

Få det att ingen vidare oklarhet måtte kvarstå i denna sak, föreslår min regering, att bägge ländernas gränsombudsmän på Karelska näset skulle få i uppdrag att gemensamt undersöka den ifrågavarande händelsen i den ordning fördraget den 24/9 1928 om gränsombudsmän förutsätter.

Mottag etc.

A. S. Yrjö-Koskinen.

Nr 25. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den 28 november 1939.

(Översättning.)

Herr Minister.

Finlands regerings svar på rådsregeringens not den 26 november är ett aktstycke, som illustrerar den finska regeringens djupt fientliga inställning gentemot Rådsunionen och som leder förhållandet mellan de bägge länderna till dess yttersta kris.

1) Om fakta förnekas från finska regeringens sida, att finska trupper beskjutit rådstrupper med artilleriell, vilken krävde offer, så kan man icke förklara det på annat sätt än som ett vilseledande av den allmänna opinionen och ett gäckeri med offren för beskjutningen. Endast bristen på ansvar och ett miss-

aktande av den allmänna opinionen ha kunnat diktera försöket att förklara denna avskryvade händelse som en artilleriövning av de rådsryska trupperna alldeles invid gränsen, inom synhåll för de finska trupperna.

2) Finska regeringen smusslar otvivelaktigt undan den trupp, som utfört den mot rådstrupperna fientliga beskjutningen, och kravet på att de finska trupperna och rådstrupperna samtidigt skulle flyttas, vilket formellt stöder sig på principen om jämbördighet, avslöjar finska regeringens fientliga lust att hota Leningrad. I själva verket är det icke här fråga om de finska och rådsryska truppernas jämbördiga ställning. De rådsryska trupperna hota icke något av Finlands livscentra, ty de stå hundratals kilometer därifrån. Däremot befinna sig de finska trupperna på ett avstånd av endast 32 kilometer från Leningrad, de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds livscentrum, vars befolkning beräknas till 3 million, varigenom de finska trupperna komma att utgöra ett direkt hot mot denna befolkning.

Det är överflödigt att påpeka, att rådstrupperna inte på något sätt kunna flyttas någonstans, emedan en förflyttning på 25 kilometer av rådstrupperna skulle betyda att de förlades till Leningrads förstäder, vilket vore alldeles förnuftsvidrigt med hänsyn till Leningrads trygghet. Rådsregeringens förslag att förflytta de finska trupperna 20—25 kilometer bakåt är ett minimum, emedan dess avsikt icke är att åvägabringa jämlikhet med hänsyn till de finska och rådsryska truppernas förläggning utan avser åstadkommande av något slags lindring. Om finska regeringen vägrar att gå med på detta minimiförslag betyder detta, att den ämnar hålla sina trupper som ett omedelbart hot mot Leningrad.

3) Genom att ha koncentrerat en stor mängd reguljära trupper i Leningrads närhet och efter att ha försatt detta för Rådsunionen livsviktiga centrum i omedelbar fara, har finska regeringen mot Rådsunionen företagit en fientlig handling, som icke

står i överensstämmelse med det nonaggressionsavtal som ingåtts mellan de båda folken. Genom att vägra att förflytta sina trupper 20—25 kilometer, sedan den fientliga beskjutningen av de rådsryska trupperna inträffat, har finska regeringen visat att den fortfarande intar en fientlig ståndpunkt mot Rådsunionen och icke ämnar respektera bestämmelserna i nonaggressionsavtalet utan fortfarande ämnar hålla Leningrad under hot. Men Rådsunionens regering kan icke godkänna att den ena parten bryter nonaggressionsavtalet medan den andra respekterar det samma.

På grund härav anser Rådsunionens regering sig vara nödsakad meddela, att den från och med denna dag icke mera anser sig vara bunden av de förpliktelser, som ingå i det nonaggressionsavtal som Rådsunionen och Finland ingått och vilka finska regeringen systematiskt kränker.

Mottag etc.

V. Molotov.

Nr 26. Utrikeskommissarie Molotovs not till finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinen, den 29 november 1939.

(Översättning.)

Herr Minister.

Såsom känt fortsätta de finska truppernas angrepp mot de rådsryska trupperna ej blott på Karelska näset utan även på andra avsnitt av gränsen mellan Rådsunionen och Finland. Rådsunionens regering kan ej tolerera en dylik situation. På grund av det sålunda uppkomna läget, för vilket finska regeringen ensam bär ansvaret, kan Rådsunionens regering ej längre upp-

rätthålla normala relationer med Finland och ser sig tvungen att från Finland återkalla sina politiska och ekonomiska representanter.

Mottag etc.

V. Molotov.

***Nr 27. Finska sändebudet i Moskva Yrjö-Koskinens
not till utrikeskommissarie Molotov den 29
november 1939.***

(Översättning.)

Herr Folkkommissarie.

Jag har äran till svar på Eder skrivelse den 28 innevarande månad framhålla följande:

Av min skrivelse den 27 innevarande november framgår, att Finland icke har kränkt Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds territoriella integritet. På det att detta måtte säkert konstateras, har min regering föreslagit, att bägge rikenas gränsombudsmän på Karelska näset skulle erhålla i uppdrag att gemensamt undersöka den ifrågavarande händelsen i den ordning fördraget den ¹⁴/₉ 1928 om gränsombudsmän förutsätter. I min skrivelse meddelas ytterligare, att på den finska sidan i omedelbar närhet av gränsen förlagts huvudsakligen endast gränsbevakningstrupper, vilka icke kunna utgöra något hot mot Leningrads trygghet. Min regering är av den åsikten, att förutsättning icke finnes för uppsägning av nonaggressionsfördraget, vilket genom protokoll av år 1934 förblir gällande utan rätt till uppsägning intill utgången av år 1945.

Min regering önskar speciellt framhäva art. 5 av nonaggressionsfördraget, i vilken båda fördragsslutande parterna ha för-

klarat, att de skola sträva att bilägga alla dem emellan möjligen uppkommande tvister, av vad slag eller ursprung de vara må, i en anda av rättvisa, och att de för lösande av dessa tvister skola använda uteslutande fredliga medel. I detta syfte ha båda fördragsslutande parterna förbundet sig att underställa alla tvister, vilka till äventyrs dem emellan kunna uppkomma och vilka inom skälig tid icke kunnat biläggas på vanlig diplomatisk väg, förlikningsförfarande inför förlikningsnämnd. Enligt sagda artikel bör förlikningsförfarande anlitas särskilt då fråga är därom, huruvida den ömsesidiga nonaggressionsförpliktelsen blivit kränkt eller icke.

Hänvisande till det ovan sagda föreslår min regering, i överensstämmelse med art. 5 av nonaggressionsfördraget och i enlighet med den till sagda fördrag anslutna konventionen om förlikningsförfarande, att den i dessa avtal förutsatta förlikningsnämnden omedelbart måtte sammankallas för att behandla den uppkomna meningsskiljaktigheten. Finland är alternativt redo att hänskjuta avgörandet av meningsskiljaktigheten till utomstående, neutral medling.

För att lämna ett starkt bevis för sin önskan att uppnå samförstånd med Rådsunionens regering samt för att avvisa rådsregeringens påståenden, att Finland skulle ha intagit en fientlig ståndpunkt gentemot Rådsunionen genom att vilja hota Leningrads trygghet, är min regering redo att med Rådsunionens regering överenskomma om förflyttning av de på Karelska näset förlagda försvarsstyrkorna, med undantag av tull- och bevakningstrupper, till ett sådant avstånd från Leningrad, att man icke ens kan påstå, att de skulle hota stadens trygghet.

Mottag etc.

A. S. Yrjö-Koskinen.

Nr 28. Minister Holstis skrivelse den 3 december 1939 till Nationernas förbunds generalsekreterare Avenol.

(Översättning,)

Herr Generalsekreterare.

Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, med vilket Finland sedan avslutandet av fredsfördraget i Dorpat år 1920 har upprätthållit grannrelationer samt undertecknat ett fördrag angående nonaggression, vilket skulle varit gällande intill utgången av år 1945, har den 30 november 1939 på morgonen plötsligt angripit såväl finska gränsställningar som öppna finska städer, spridande död och förödelse bland civilbefolkningen, speciellt genom luftattacker.

Finland har aldrig företagit någon handling, som skulle varit riktad mot dess mäktige granne. Finland har ständigt bemödat sig om att leva i sämja med denne. Det oaktat har S.R.R.F. först uppsagt det ovannämnda nonaggressionsfördraget förbärande s. k. gränsintermezzon och hänvisande till Finlands förmenta vägran att samtycka till stärkandet av Leningrads trygghet, samt sedermera avvisat finska regeringens förslag att hänskjuta frågan till neutral makts medling.

Med anledning härav har jag äran att, enligt instruktioner av min regering, bringa ovanstående till Eder kännedom och att med stöd av förbundsaktens art. 11 och 15 anhålla om att förbundsrådet och generalförsamlingen måtte utan dröjsmål sammankallas samt anmodas att vidtaga alla nödiga åtgärder för att hejda angreppet.

Jag skall i sinom tid tillställa Eder full utredning angående de orsaker och omständigheter vilka föranlett min regering att anhålla om Nationernas förbunds intervention i en tvistefråga, vilken bragt två av dess medlemmar i konflikt med varandra.

Mottag etc.

Rudolf Holsti.

Nr 29. Statsminister Rytis radiotal den 8 december 1939.

Vi ha nu varit nio dagar i krig med Rådsunionen. Utan minsta från vår sida given anledning har Rådsunionen hänsynslöst brutit flera med oss gjorda avtal och ett stort antal internationella konventioner och andra förbindelser och längs hela vår gräns, på land, till sjöss och i luften, anfallit oss. Rådsunionen har därvid använt alla den moderna teknikens förstörelsemedel för att förlama vårt folk och förintä dess existens som en självständig, oberoende stat. Oskyddade städer och befolkningscentra ha bombarderats från luften, kvinnor och barn ha beskjutits med maskingevär och giftgas använts i striden mot våra trupper, allt sådant som i mänsklighetens namn förbjudits genom internationella konventioner, till vilka även Rådsunionen anslutit sig. I en ny form upprepar sig bibelns berättelse om konung Ahab och den fattige Nabot. Den mäktige och starke vill med våld och orätt bemäktiga sig den svages och fattiges vinland för att förvandla det till en del av sin stora örtagård. Men denna berättelses tendens kommer också att upprepa sig, våld och orätt hämna sig själva.

Föregivande behovet av större trygghet för Leningrad och Rådsunionen fordrade ryssarna under de på deras initiativ inledda underhandlingarna att till dem skulle avträdas vissa finska områden. Dessa underhandlingar fördes från finsk sida med det målet för ögonen, att man genom dem skulle nå en fredlig lösning, vilken skulle tillfredsställa båda parternas skäligen anspråk och motsvara deras berättigade krav. Finlands folk fordrar nämligen ej av Rådsunionen och icke heller av någon annan någonting mera än att få leva i fred och få som ett självständigt, oberoende folk arbeta för utvecklandet och förkovrandet av sitt välstånd och sin andliga odling. Finlands folk inser att Finland på grund av sitt geografiska läge alltid kommer att förbliva Rysslands granne och det förstår även att på denna grund ett

gott och förtroendefullt förhållande till denna östra granne är till nytta och fördel för båda. Men det kan icke frivilligt underkasta sig Rådsunionens godtycke och icke heller utsätta sin trygghet och självständighet för fara eller avstå från sin på fred och neutralitet byggda politik. I detta tecken förde Finland underhandlingar med Rådsunionen, men i stället för att fortsätta dessa underhandlingar avbröt Rådsunionen de diplomatiska förbindelserna och anföll Finland med en i historien sällan bevittnad hänsynslöshet, avsedd att leda till Finlands undergång. Även härefter prövade finska regeringen in i det sista alla medel för att nå en fredlig lösning och meddelade sig vara redo att fortsätta diskussionerna med ryssarna och att framställa nya förslag, som den trodde kunde tillfredsställa ryssarnas skäliga önskningar med hänsyn till ökandet av Rådsunionens och Leningrads säkerhet utan att äventyra Finlands egen säkerhet. Men även detta initiativ lämnade ryssarna obeaktat. Det blev uppenbart att från deras sida icke mera var fråga om en strävan att öka Leningrads säkerhet genom fredliga förhandlingar, utan att de önskade ett krig för realiserande av långt gående, rent imperialistiska strävanden. I den nuvarande rådsregeringen äro Lenins principer om folkens självbestämningsrätt glömda, glömda äro även de vackra försäkringar Rådsunionen givit om sin fredsvilja och sin beredvillighet att arbeta på fredens befestande. Det visar sig att Rådsunionens nuvarande regering som innersta ledstjärna och slutliga mål har en kall och hård imperialism, något, för vilket ryssarna under de senaste årtiondena beskyllt andra folk. Med utnyttjande av det nuvarande olyckliga läget i Europa, där kulturenationerna kämpa mot varandra i ett bittert brödrakrig, strävar Rådsunionen till att förverkliga Rysslands sekelgamla imperialistiska mål, skapandet av rysk hegemoni i Europa. Finland har på grund av sitt geografiska läge kommit att bliva ett av de första offren i detta mänsklighetens sorgespel.

Det synes emellertid som om ryssarna åtminstone delvis skulle

börjat denna våldsaktion under påverkan av felaktiga antaganden och oriktiga informationer. Sålunda ha de i Terijoki uppställt en ny regering under Kuusinsens ledning vilken de kalla Finlands demokratiska regering, tydligen i den tron att de med tillhjälp av denna skuggregering skulle kunna locka åtminstone någon del av Finlands folk på sin sida. Deras förhoppningar i detta avseende komma att svikas. Herr Kuusinen och hans "demokrati" äro i Finland så pass välkända att de där icke vinna anslutning av andra än möjligen någon handfull rubelkommunister, vilka under vårt rikets självständighetstid både innanför och utanför dess gränser arbetat mot sitt eget fosterland. Herr Kuusinsens makt kommer aldrig att i Finland sträcka sig en tumsbredd längre än den röda arméns bajonetter nå, och icke att stå sig en minut längre än han kan räkna på dessa bajonetter. Hans proklamationer, vilka andas en våldsam personlig hämndlystnad mot hans forna finska arbetskamrater, uppväcka icke hos Finlands folk annat än avsky, hans tal om demokrati betraktas av Finlands folk som bitter ironi. Herr Kuusinen har alltför länge befunnit sig utanför Finlands gränser och alltför länge levat i helt främmande förhållanden och en helt främmande atmosfär för att han alls skulle kunna förstå Finlands folks tankar och ideal. Han förstår icke heller den verkliga demokrati, som Finlands folk skapat för sig självt och bakom vilken detta folk står som en man. Han förstår icke de ekonomiska och kulturella förhållanden i vilka Finlands folk lever och vilka detsamma genom hårt arbete under sin självständighet skapat. Herrar Stalin och Molotov komma att bittert svikas om de tro att denna deras hantlangare, hans "regering", hans "demokrati" eller hans agitation skulle ha något värde i Finlands politik. Upplysningen står i Finland alltför högt för att man här med annat än förakt skulle betrakta allt detta.

Även i ett annat betydelsefullt avseende har aktionen mot Finland i Moskva byggts på oriktiga informationer och felaktiga beräkningar. Om man där tror att Finlands försvarsmakt och

dess folks motståndskraft och försvarsvilja kunna brytas genom att man på ett rått sätt förstör städer, mördar kvinnor och barn, brukar giftgaser och använder även andra medel, som hela den civiliserade världen betraktar med avsky, om man tror något sådant kommer man att svårt besvikas. Finlands folk är i detta ögonblick fullständigt enhälligt, en enda enhet, och det står fast såsom gjutet i stål. Finlands folk är berett till det yttersta offret för sin självständighet och sin existens, det har fullt klart för sig vad som väntar det under herrar som Kuusinen. Om vi därtill tvingas komma vi att strida ända till slutet — och även därefter. Finlands erövring blir ingen paradmarsch utan kommer att på varje steg av angriparen fordra tunga offer.

En framgångsrik strid förutsätter i sista hand även en rättvis och ärofull sak, för vilken striden föres. Vi finnar strida för en sådan hög och helig sak, vi strida för vår självständighet och vår existens, för våra hem, våra familjer och våra barn, för kommande släktens existensmöjligheter, vi strida för en human rättsordning mot rått övervåld, vi strida för allt det som i världens kulturutveckling är bestående och värdefullt. Men för vad strida de ryska arbetarna och bönderna?

*Nr 30. Minister Holstis redogörelse överlämnad den
9 december 1939 åt Nationernas förbunds
generalsekreterare Avenol.*

(Översättning.)

Finlands gränser.

Såväl i fredsfördraget som i nonaggressionsfördraget har Rådunionen av egen fri vilja uttryckligen erkänt Finlands statliga gränser. Finlands territoriella omfattning är även sekler

gammal. Den västra delen av gränsen på Karelska näset stammar från år 1323 och östra delen från år 1618. Södra delen av gränsen norr om Ladoga (till jämnhöjd med Nurmes) stammar från 1618 och norra delen från 1595. Vid Ishavskusten inträffade år 1920 en förändring därigenom att Rådsunionen åt Finland avstod Petsamoområdet, i överensstämmelse med ett löfte av år 1864 om ersättning för ett område som då införlivades med Rysslands statsområde. Detta var samtidigt en gottgörelse åt Finland för förlusten 1826 av fritt tillträde till Ishavet i samband med uppdelningen mellan Ryssland och Norge av det område, vilket dittills gemensamt disponerats av Ryssland, Finland och Norge. Finland hade under hela den tid, då det 1809—1917 såsom storfurstendöme med full inre självstyrelse var förordat med Ryssland, noga angivna gränser mot detsamma.

Förhandlingarna mellan Finland och S.R.R.F.

Vid förhandlingarna i oktober och november 1939, till vilka Rådsunionens regering den 5 sistlidna oktober inbjöd finska regeringen, gjorde Rådsunionen långtgående förslag, som inneburo ett inkräktande på Finlands statsområde.

De flesta av sina förslag motiverade Rådsunionen med strategiska skäl, som sades härröra ur Leningrads behov av trygghet. Detta behov hade förvisso redan beaktats i freden i Dorpat, genom vilken de Finland tillhörande utöarna i Finska viken samt Hogland demilitariserats; i sagda fredsfördrag överenskomms även om demolering av vissa på finska sidan om gränsen på Karelska näset belägna befästningar samt om vissa inskränkningar i Finlands militära handlingsfrihet på Finska vikens nordöstra strand. Alla dessa förpliktelser har Finland noggrant iakttagit. Rådsunionen framställde emellertid nya förslag om att Finland skulle samtycka till landavträdelser, dels genom utarrendering, dels genom utbyte av territorium. För att uppnå samförstånd med Rådsunionen förhöll sig finska regeringen,

så långt detta lät sig göra, välvilligt till Rådsunionens förslag. Den gräns, utöver vilken Finland ej ansett sig kunna gå, bestämdes av följande tvenne principer:

1) Beaktandet av de av Rådsunionen framförda trygghetssynpunkterna får icke ske på bekostnad av Finlands trygghet och försvarsmöjligheter.

2) Finlands neutralitetspolitik, vilken även Rådsunionen förklarat sig respektera, får icke bringas i fara.

Förverkligandet av de av Rådsunionen energiskt framförda förslagen om överlåtande till densamma av en marinbas på finskt territorium vid Finska vikens mynning samt en förskjutning av gränsen på Karelska näset skulle ha inneburit ett uppgivande av sagda principer.

Finlands motförslag, vari man sökte finna nya former för tillfredsställandet av Rådsunionens önskningar, innehöllo slutligen — förutom en partiell eftergift för Rådsunionens territoriella fordringar vid Ishavet — avträdandet till Rådsunionen av 5 utöar i Finska viken och av Hoglands södra del samt en förskjutning av gränsen med 20—25 kilometer från den urgamla gränsen mellan de båda staterna på Karelska näset på Finska vikens nordöstra kust. Avträdandet av dessa områden, vilka ha urgammal finsk bosättning, skulle ha inneburit ett uppgivande av den nationalitetsprincip, som erkänts av Rådsunionens grundläggare. Finska regeringen var emellertid beredd till detta tunga offer för att tillmötesgå den stormakt, som är dess granne.

Det fanns emellertid en gräns, utöver vilken finska regeringen icke kunde gå i sina eftergifter. Principen att någon stat på grund av sin egen storlek eller någon stads storlek skulle ha rätt att kräva landavträdelser av en mindre stat, är främmande för västerländsk politisk uppfattning. Redan en stormakts dimensioner ge densamma tillräckligt skydd. Att kräva att en liten stat skall avstå från sina försvarsmöjligheter är densamma, som att vilja tillintetgöra dess frihet, ty genom att avstå från sina möjligheter till självförsvar råkar den antingen under

inflytande av den stormakt, som framställt kraven, eller blir den en krigsskådeplats för stormakterna. Något indirekt anfall — från en stormakt — kan icke hota Rådsunionen genom Finland. En garanti för att ett sådant hot icke ens kan uppstå, uppnår man genom att låta finska folket behålla — i stället för att beröva det — sina förutsättningar att i överensstämmelse med sin orubbliga vilja genom ett effektivt försvar av landets oberoende trygga fullföljandet av sin neutralitetspolitik.

Rådsunionen föranledde den 13 november ett avbrott i de i Moskva förda förhandlingarna. Från finsk sida uttalades uttryckliga förhoppningar om att förhandlingarna skulle kunna fortsättas och föras till ett lyckligt slut. Det från Rådsunionens sida gjorda påståendet, att Finlands "omedgörlighet" gentemot Rådsunionens territoriella krav skulle ha berott på inflytande från några främmande stater är så obefogat som möjligt, ty redan den mest elementära självbevarelseinstinkten tvingar varje livsduglig stat att icke uppgiva förutsättningarna för sitt försvar och sitt statliga oberoende. Samma självbevarelseinstinkt tvingar även varje liten stat att hålla sig utanför konflikter mellan stormakterna samt att sorgfälligt hävda sin neutralitet. Påståendet att Finland vid förhandlingarna skulle ha visat Rådsunionen "omedgörlighet" och fientlighet, överensstämmer icke med sanningen, enär Finland varken framställt några krav eller hotelser för att icke tala därom att Finland aldrig kunnat utgöra något hot mot Rådsunionen. Finland har varit berett att samtycka till ur nationell och militär synpunkt tunga eftergifter, vilka hade bort vara till fyllest för att öka Leningrads trygghet.

Redan under förhandlingarna i Moskva gjorde sig Rådsunionens flygstridskrafter skyldiga till talrika gränsskränknings mot Finland. Under tiden $9/_{10}$ — $14/_{11}$ steg antalet gränsskränknings till 30. Finland fäste på diplomatisk väg Rådsunionens uppmärksamhet på dem, men ville icke göra större nummer av saken, då man önskade undvika en eventuell skärpning av rela-

tionerna med ty åtföljande försvårande av de pågående förhandlingarna. Sedan ett avbrott inträtt i förhandlingarna, började Rådsunionen i sin radio och press en systematisk propagandakampanj mot Finland. Men den 26 november började Rådsunionens åtgärder mot Finland emellertid ikläda sig de mest hänsynslösa former. Detta sista skede räckte till den 30 november, då Rådsunionen gick till anfall mot Finland.

Sagda 26 november riktade Rådsunionen mot Finland beskjutningen, att rådsryska trupper invad Mainila by på Karelska näset beskjutits med artilleri från finskt territorium. Med anledning härav ville rådsregeringen konstatera, att koncentrationen av finska trupper i närheten av gränsen utgjorde ett hot mot Leningrad och en fientlig handling mot Rådsunionen. Rådsregeringen föreslog, att finska regeringen ofördröjligen skulle dra tillbaka sina trupper på Karelska näset längre bort från gränsen till ett avstånd av 20—25 kilometer från densamma. Sålunda skulle, menade man, möjligheterna för nya provokationer förhindras. Finland, som var redo att bevisa att det icke var skyldigt, föreslog den 27 november för undvikande av all oklarhet en gemensam undersökning av saken, som skulle utreda de med det påstådda intermezzot sammanhängande omständigheterna. Finland meddelade bland annat, att något artilleri icke förlagts i omedelbar närhet av gränsen samt föreslog förhandlingar om att trupperna ömsesidigt skulle förflyttas från gränsens omedelbara närhet. Till svar härpå uppsade rådsregeringen den 28 november ensidigt nonaggressionsfördraget, i strid med fördragets tydliga bestämmelser.

Härefter föreslog Finland att man skulle tillämpa det i fördraget stipulerade förlikningsförfarandet, om vilket det uttryckligen heter, att det skall anlitas även när fråga uppstår, huruvida nonaggressionsförpliktelsen brutits. Finland tillkännagav, att det alternativt kunde samtycka till att underställa den uppkomna konflikten neutral medling. För att ge ett övertygande uttryck åt sin strävan att uppnå samförstånd med Rådsunionen och för

att tillbakavisa dess beskyllningar förklarade sig Finland berett att med Rådsunionen förhandla om tillbakadragande av sina försvarskrafter på Karelska näset till sådant avstånd från Lenin-grad att ett hot mot denna stads trygghet absolut icke kunde föreligga.

Fientligheterna inledas.

Men innan Finlands sändebud i Moskva hunnit överlämna det finska svaret till utrikeskommissariatet, avbröt Rådsunionen den 29 november på kvällen de diplomatiska förbindelserna med Finland. Finlands ovannämnda svar på Rådsunionens meddelande om uppsägelse av nonaggressionsfördraget överlämnades likväl till utrikeskommissariatet omedelbart efter midnatt natten till den 30 november.

Genom Finlands senast nämnda not var Rådsunionens regering fullt underkunnig om Finlands ovillkorliga beredvillighet att överenskomma om tillbakadragande av sina trupper på Karelska näset i anslutning till de rådsryska förslagen, men likväl gick Rådsunionen den 30 november till angrepp mot Finland.

Den 29 november på kvällen och följande natt kulminerade Rådsunionens radiopropaganda mot Finland. Finland anklagades utan grund för flera gränskränkningar, ehuru de finska stridskrafterna och gränsbevakningsstyrkorna till undvikande av gränsintermezzon dragits tillbaka till ett visst avstånd från gränsen och hela tiden noga hållit sig på finska sidan samt undvikit varje slag av väpnad aktivitet. Däremot överskredo Rådsunionens trupper redan den 29¹ på kvällen gränsen vid Pummanki nordost om Petsamo samt togo till fånga och bortförde över gränsen tre finska gränsvakter.

Från finsk sida kunde man redan samma kväll dementera de ovannämnda i Rådsunionen utspridda uppgifterna såsom icke

¹ Riktigare den 28 november.

sanningsenliga samt redogöra för sagda gränskränkning från Rådsunionens sida. Vid denna tidpunkt började det likväl så småningom bliva uppenbart, att Rådsunionen beslutat skrida till väpnad aktion mot Finland. Men från finsk sida hade man dock icke väntat att fientligheterna skulle utbryta så tidigt som redan följande morgon, i all synnerhet som ingen som helst krigsförklaring eller ens ett ultimatum överlämnats. Ännu mindre kunde man föreställa sig att Rådsunionen till råga på allt skulle rikta fientligheterna mot civilbefolkningen.

Den 30 november på morgonen efter klockan 9 uppenbarade sig rådsryska flygmaskiner över Helsingfors samt fällde bomber över både staden och flygfältet i dess närhet. Anfallet upprepades samma dag omkring klockan 14.30, varvid flera tiotal civilpersoner, huvudsakligen kvinnor och barn dödades. Bomberna ödelade flera icke militära byggnader och förorsakade många eldsvådor. Samma dag fällde rådsryska flygmaskiner bomber även över flera andra städer, såsom Viborg, Åbo, Lahti och Kotka samt en del andra orter inne i landet, bland annat vid Enso, en stor statsindustriianläggning. Även dessa bombangrepp drabbade i främsta rummet civilbefolkningen med förluster och skador. Vid anfallen skonades icke ens sådana byggnader som enligt art. 27 av reglementet för krigföring till lands i anslutning till IV Haagkonventionen 1907 åtnjuta speciellt skydd. Sålunda antände bomberna en kyrka i Helsingfors och sjukhuset i Enso. Vid dessa bombanfall dödades första dagen i hela landet sammanlagt 85 civilpersoner, därav 65 i Helsingfors. Följande dag fortsattes bombangreppen mot flera städer och andra bebyggelsecentra, varvid antalet dödade civilpersoner steg till flera tiotal och de materiella skadorna även voro stora. Tydligen var huvudändamålet med dessa luftangrepp framför allt att skada civilbefolkningen och dess egendom. Man kan måhända påstå att bomberna icke träffat sina avsedda mål. Tvärtom har dock konstaterats, att flygmaskiner från låg höjd riktat sin maskingevärselfeld direkt mot icke-militära byggnader, skolor samt

mot kvinnor och barn, som just sökte skydd. Rådsunionens lant- och sjöstridskrafter ha även ådagalagt liknande grymhet och likgiltighet för krigföringens mest elementära lagar genom att beskjuta kvinnor och barn samt till och med civilpersoner som råkat i vattnet.

De egentliga fientligheterna inleddes den 30 november på morgonen, då Rådsunionens trupper överskredo gränsen och påbörjade en väpnad aktion mot de vid gränsen förlagda finska försvarsstyrkorna på flera ställen, såväl på Karelska näset som på Finlands ostgräns från Ladoga upp till Petsamo. De rådsryska trupperna ha hittills ockuperat en del av Petsamo samt vissa mindre områden på Karelska näset och vid Finlands östra gräns, vilka Finland självt av militära skäl uppgivit.

Dessutom har ett rådsryskt krigsfartyg bombarderat finska kusten vid Russarö, varifrån det likväl blev tvunget att draga sig tillbaka i skadat skick. Några utöar i Finska viken, som enligt bestämmelserna i fredsfördraget med Rådsunionen i Dorpat 1920 i enlighet med Rådsunionens då framställda fordringar lämnats obefästa, ha Rådsunionens trupper med utnyttjande av detta läge nu tagit i besittning. Operationerna vid gränserna fortgå alltjämt i full utsträckning.

Av ovanstående framgår, att Rådsunionen oemotsägligen skridit till en sådan aktion mot Finland, som avses i art. II mom. 2 och 3 1 den i London den 3 juli 1933 på rådsryskt initiativ ingångna internationella konventionen om definition av begreppet angrepp, till vilken även Finland 1934 anslöt sig, varför Rådsunionen sålunda även i enlighet med sin egen åskådning måste betraktas som den angripande parten.

Redan dagen efter fientligheternas utbrott meddelade Rådsunionen genom sin radio, att den på finskt område i byn Terijoki på Karelska näset, i närheten av gränsen mellan Finland och Rådsunionen, upprättat en ny "demokratisk regering" för Finland. Denna regerings medlemmar utgöras huvudsakligen av till Ryssland för 20 år sedan flyktade finska kommunister,

som gjort sig skyldiga till landsförräderi och uppror, varför somliga av dem tidigare t. o. m. ådömts straff. Ett sådant av en främmande makt upprättat organ kan icke Finland och sannolikt icke heller främmande stater tillerkänna något som helst värde eller någon som helst betydelse. Finlands lagliga regering befinner sig i motsats till från Rådsunionen gjorda påståenden fortfarande i rikets huvudstad.

Samma dag som Rådsunionens trupper inträngde på finskt territorium, erbjödo Nordamerikas förenta stater sina bona officia i och för tvistens biläggande på fredlig väg. Rådsunionen förkastade dock övermodigt detta anbud, medan Finland, fastän det var den angripna parten, förklarade sig tacksamt acceptera det. Finland har till och med gått ännu längre i sin önskan att verka för freden både i Norden och annorstädes. I det Finland sökte se bort från sin lidna stora oförrätt samt sina oersättliga förluster av människoliv och egendom, vände det sig den 4 innevarande december genom Sveriges sändebud i Moskva till rådsregeringen med förslag om att förhandlingarna skulle återupptagas. På samma gång förklarade Finland sig vara berett att göra nya positiva förslag till en tillfredsställande lösning av de mellan Rådsunionen och Finland öppna frågorna. Även detta förslag avvisades av Rådsunionen, som endast påpekade, att den icke önskade förhandla med någon annan än den ovannämnda regeringen, som den själv organiserat vid finska gränsen. Vidare bestred Rådsunionen, att Sveriges sändebud alls kunde ha någon befogenhet att uppträda som bevakare av Finlands intressen.

Rådsunionen har sålunda tydligt visat, att den utan några hänsyn och med alla medel ämnar fortsätta sitt väpnade anfall mot Finland, till dess den här kan styra och ställa efter behag och sålunda tillintetgöra Finlands oberoende och hela existens, ehuru Rådsunionens utrikeskommissarie Molotov i ett tal, som han höll i samband med förhandlingarna mellan Finland och Rådsunionen, givit en alldeles motsatt försäkran.

Nr 31. Riksdagens vädjan till utlandet godkänd vid plenum den 10 december 1939.

Finlands folk, som alltid redligt vinnlagt sig om att bygga sin framtid i samförstånd med alla andra nationer och på det fredliga arbetets grund, har av sin östra granne utsatts för ett hän- synslöst angrepp utan att Finland givit den minsta anledning därtill. Striden har påtvingats oss. Vi ha icke haft något val. Finlands folk kämpar för sin självständighet, sin frihet och sin ära. Vi försvara vårt fosterland, vårt demokratiska statsskick, vår tro, våra hem och allt det, som kulturfolken hålla heligt. Än så länge strida vi ensamma mot den i landet inträngande fienden, ehuru kampen i själva verket gäller ett försvar för hela mänsk- lighetens välfärd. Vi ha redan givit bevis på att vi vilja göra vårt bästa i denna strid, men vi tro att den civiliserade världen, som redan nu visat oss sin stora medkänsla, icke skall lämna oss ensamma i kampen mot den till antalet övermäktiga fienden. Vår ställning som den västerländska civilisationens förpost ger oss rätt att vänta aktiv hjälp av övriga kulturfolk. Till alla dessa folk riktar Finlands riksdag denna vädjan.

Nr 32. Minister Holstis tal vid Nationernas förbunds generalförsamlings möte den 11 december 1939.

För en vecka sedan anhöll finska regeringen hos Nationernas förbunds generalsekreterare om sammankallande av förbunds- rådet och generalförsamlingen för att behandla det plötsliga angrepp av Rådsunionen, som Finland fallit offer för. Ni ha samlats här i dag för att dryfta denna anhållan efter det rådet den 9 december beslutat att Finlands vädjan skulle föreläggas generalförsamlingen.

Jag har den stora äran att å Finlands vägnar framföra mitt

varma tack till Eder och genom Eder till Edra respektive regeringar för den snabbhet, med vilken Ni besvarat denna vädjan. Detta innebär för hela världen ett klart bevis på att, oavsett de ofantligt stora politiska svårigheterna i detta ögonblick, Nationernas förbunds grundidé alltså är tillräckligt livskraftig och stark för att kunna omsättas i praktisk energi. Genom Generalsekreterarens välvilliga förmedling hade jag äran att till medlemmarna av generalförsamlingen översända dokument, vilka giva en klar och trogen bild av det sätt, på vilket vi under de senaste dagarna blivit behandlade av de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, vilket också är medlem av förbundet. Jag vågar hoppas, att det skall bli möjligt för mig att sända ytterligare dokument till den kommitté, som skall utarbeta rapporten.

Ni ha varit i tillfälle att i grund göra Eder förtrogna med konflikten. Dokumenten ha givit Eder fullständig upplysning. Därför vill jag icke upprepa alla detaljer, men jag skulle önska behandla frågan speciellt ur moralisk synpunkt samt därav draga de praktiska konsekvenserna.

Vi ha alla sett den våg av indignation som Rådsunionens angrepp mot Finland i hela världen framkallat. Detta är framför allt en moralisk reaktion mot en exempellös våldshandling. Jag vill här frambära hela finska folkets djupa tacksamhet för detta uttryck av världssamvetet. Ingen dom är strängare än den, man fäller mot sig själv. Det händer någon gång att en person eller ett folk först uttalar åsikter, som bära vittne om en hög moralisk ståndpunkt för att senare vara den första att handla i fullständig motsats till sina egna principer, I den nuvarande konflikten böra vi dra oss till minnes, vad Rådsunionen uttalat i Nationernas förbund samt observera, huru den uttalar sin egen dom genom sitt angrepp mot Finland. Vid generalförsamlingens möte den 21 september 1937 yttrade S.R.R.-förbundets huvuddelegerade bland annat:

"Det synes mig, att tiden är inne att göra slut på det farliga

propagandavapnet till förmån för ett angrepp. Det är på tiden att de, som med iver försvara fredens sak, säga till de högt uppsatta papegojorna, att nonsens upprepat dag efter dag därigenom icke upphör att vara nonsens, att man måste nämna sakerna vid deras rätta namn, och att ett angrepp är ett angrepp, oberoende av vad det kallas. Det finnes ingen internationell princip, som kunde rättfärdiga angrepp, beväpnad intervention, invasion av andra stater, samt brott mot internationella fördrag.

Det är också på tiden att säga till dessa hatets apostlar, att det icke tillkommer dem att uttrycka sina bekymmer för mänsklighetens intressen. De, som ha återupplivat de gamla barbariska teorierna från hedendomens och medeltidens dagar, ha icke rättighet att tala i det moderna Europas namn. De som bränna den mänskliga andens bästa alster, de som förfölja konstens, vetenskapens och litteraturens yppersta företrädare, de som äro föraktade av hela kulturvärlden, göra sig blott till åtlöje då de prata om att rädda civilisationen och använda detta argument till att predika korståg mot andra folk,"

Representanten för Rådsunionen fortsatte:

"Jag är dock fast förvissad om, att ifall Nationernas förbund omfattade en bestämd politik med hänsyn till angrepp, skulle den befria oss från alla nya angrepp. Då, och endast då, skulle andra stater vara övertygade om, att ett angrepp icke lönar sig, och att de borde avhålla sig från sådana, och då skulle vårt gemensamma ideal uppnås: ett internationellt Nationernas förbund, ett redskap för freden. Men vi komma icke att uppnå detta ideal genom att utsända frågeformulär, utan endast genom att samfällt tillbakavisa angriparen, genom att samfällt försvara freden, vilken vi alla behöva och vars frukter vi alla skola njuta av."

Det var med dessa tankar, uttalade av Rådsunionens representant, som generalförsamlingen avslutade sina överläggningar i den sal, som ända till dess hade varit dess mötesplats. En vecka

senare samlades den i denna magnifika byggnad. Nationernas förbunds nya palats. Finlands representant hade äran att vara den första, som talade här. Djupt medveten om betydelsen av detta historiska ögonblick yttrade jag då:

"Jag är övertygad om, att jag rätt tolkar samtliga här närvarande delegationers känslor, då jag uttalar förhoppningen, att denna nya byggnad för alltid skall förbliva det hem, i vilket alla ädla idéer och humanitära syften skola finna ett varmt och högsint mottagande, och att alla folk i världen skola inse, att deras verkliga fiender icke äro grannfolken, utan mänsklighetens elände och lidanden.

Sedan urminnes tider har människan sökt tillfredsställa sin falska ärelystnad i ödeläggelse och förtryck. Rösterna från de mödrar, som genom sina lidanden skapat nya generationer, ha tyvärr funnit alltför liten genklang. Kvinnorna ha dock sin egen uppfattning om hedern — jag skulle till och med säga den mest högsinta: kärlek, som uppoffrar sig själv för att skapa liv. Ju mera denna dallrande stämma, uppburen av en känsla av heder och plikt höres i denna sal, dess säkrare tryggas bevarandet av freden i världen och dess högre skall skapande arbete värdesättas på livets alla områden."

Det är kanhända nödigt att påpeka, att det utdrag ur Rådsunionens representants tal, som jag just citerat, icke utgör ett undantag. Tvärtom, sedan den dag, då representanterna för Rådsunionen inträdde i Nationernas förbund, ha dettas medlemmar vant sig vid sådana tal. Bland de initiativ, som tagits av Rådsunionen och som av densamma ansetts ägnade att bevara freden och i synnerhet att upprätthålla god grannsämja, önskar jag fästa Eder uppmärksamhet på Unionens förslag om definition av begreppet angripare samt tillämpningen av principen om nonaggression.

I min skrivelse till generalsekreteraren, daterad den 7 december, hänvisade jag till fördraget den 21 januari 1932 om nonaggression och fredligt biläggande av tvister samt till

konventionen angående förlikningsförfarande den 22 april samma år. Denna Rådsunionens politik motiverades av folkkommissarien för utrikesärendena, bl. a. under förbundsrådets möte i London i mars 1936, med följande principdeklaration:

"Rådsunionens ställning bestämmes av dess allmänna politik, som går ut på strävan till fred, till en samfällid organisation av trygghet och till upprätthållande av ett av fredens verktyg, Nationernas förbund. Vi anse, att man icke kan kämpa för freden utan att på samma gång försvara okränkbarheten av internationella förpliktelser, i synnerhet sådana, som direkt åsyfta bevarandet av nu existerande gränser eller som beröra rustningar och politiska eller militära angrepp."

Vi få icke glömma dessa principer och detta Rådsunionens ställningstagande under senaste år, då vi ur moralisk synpunkt bedöma det sätt, på vilket Rådsunionen handlat mot Finland sedan den 5 sistlidne oktober, den dag, då min regering inbjöds till de förhandlingar, som sedan ledde till fientligheter.

Under de två senaste veckorna ha Rådsunionens armé, flotta och luftvapen sått död och förstörelse överallt i vårt land, terroriserat civilbefolkningen samt gjort allt som stått i deras makt för att nedbryta våra försvarskrafters motstånd. Men hela det finska folket förblir sin regering troget.

Intet kunde utgöra ett bättre bevis på rådsregeringens moraliska låghet än detta försök att förhindra Finland att göra sin röst hörd på denna världens mest betydande mötesplats, Nationernas förbund. I en liten gränsby har Rådsunionen skapat en så kallad demokratisk regering, bestående av förrädare i Rådsunionens sold.

Världsopinionen var icke sen att fördöma denna trolöshet. Låt mig fästa Eder uppmärksamhet på vad rådsregeringen yttrade vid mötet den 28 september 1937:

"Det är alldeles klart, att enligt internationell rätt något bistånd ej bör givas åt rebeller mot en laglig regering; varje understöd åt rebeller i form av krigsmateriel och i ännu högre

grad i form av män vore en flagrant kränkning av internationell rätt; erkännande av rebellernas ledare som regeringschef skulle icke förbättra situationen, enär i sådant fall varje uppror eller myteri kunde legaliseras genom blotta påståendet, att rebellerna utgöra den lagliga regeringen; erkännandet av rebeller som laglig regering vore i sig självt en form av intervention."

Så lydde rådsunionsrepresentantens ord. I detta fall har rådsregeringen försökt använda internationella metoder av en ännu mera skandalös karaktär. Sedan de diplomatiska förbindelserna mellan Finland och S.R.R.F. avbrutits och finska regeringen anhängit om, att Sverige skulle omhänderta dess intressen i Moskva, vägrade rådsregeringen att godkänna denna representation. Finska regeringen vände sig då till Förenta staterna, som erbjudit sin medling; men S.R.R.F. vägrade ånyo.

I början av mitt anförande sade jag, att jag önskade behandla konflikten huvudsakligen ur moralisk synpunkt. Ni veta med vilken växande avsky hela världen bevittnar S.R.R.-förbundets beteende. Med det jag redan sagt har jag försökt visa, att under hela den tid S.R.R.F. samarbetat med Nationernas förbund, det vid varje möte i Geneve förkunnat principer, vilka nu enligt hela världens uppfattning vända sig mot Rådsunionen själv. Är det möjligt att föreställa sig en mera föraktlig ställning än den, i vilken S.R.R.F. har försatt sig med hänsyn till sina internationella relationer?

Men huru mycket än det finska folket röres av hela den civiliserade världens sympati, huru starkt det än är övertygat om rådsregeringens politiska hyckleri, äro dock vänskapsbetygelser, uttryck av uppmuntran och ett fördömande av angrepp icke tillräckliga. För att vara i stånd att motstå detta lömska angrepp är det finska folket i behov av allt det praktiska understöd och all den hjälp, som blott äro möjliga, och ej endast av uppmuntrande ord. Världens tårar av indignation ha rört våra hjärtan; Finland självt har under de senaste dagarna gjutit tillräckligt med tårar. Men vi kunna icke skydda det finska folket

för angriparens kulor, bomber, shrapnels och gas genom internationella resolutioner.

Med en energi och uthållighet, som framkallar hela världens beundran, strider Finland för ingenting mindre än sitt liv. Men överallt i världen, där det under dessa fruktansvärda dagar finnes en känsla av djup vämjelse för Rådsunionens handling, är det väl allmänt erkänt, att Finland kämpar även för alla nationers högsta politiska ideal.

I går utfärdade finska riksdagen en proklamation till världens nationer. Tillåt mig att uppläsa den för Eder,

(Texten till denna vädjan återgives under nr 31.)

Då finska regeringen bad Eder samlas, ansåg den, att Ni kunde utfinna medel att omvandla världens sympati i praktisk hjälp. Finland önskar endast att få leva i fred och att få trygga sin existens genom att för sin ringa del medverka till skapandet av en lyckligare framtid för mänskligheten.

Mina herrar, återgiv freden åt Finland, och alla de folk och individer, som under dessa tragiska dagar värma det finska folket med sin sympati i dess kamp för sitt liv, skola välsigna Eder som försvarare av Nationernas förbunds högsta ideal.

Mina herrar, gören Eder plikt! Det finska folket gör sin plikt, mot den civiliserade världen och betalar priset med sin värdefullaste tillgång, sitt eget liv.

Nr 33. Rapport och resolution godkända av Nationernas förbunds generalförsamling den 14 december 1939.

Generalförsamlingens rapport.

Inledning.

Generalförsamlingens främsta skyldighet i enlighet med pak-tens art. 15 är att "eftersträva en lösning av den meningsskilj-aktighet, som förelagts generalförsamlingen".

Sedan S.R.R.-förbundets regering tillkännagivit sitt beslut att icke låta sig representeras vid generalförsamlingen, sändes följande telegram till Moskva den 11 december efter den av generalförsamlingen tillsatta kommitténs första möte:

"Den av generalförsamlingen med stöd av art. 15 i pakten tillsatta kommittén riktar till S.R.R.-förbundets regering och finska regeringen en brådskande vädjan om att avbryta fientligheterna och med anlitande av generalförsamlingens medling omedelbart inleda underhandlingar för återställande av freden. Finland har givit sitt samtycke. Tacksamma för meddelande före i morgon kväll — tisdag — huruvida S.R.R.-förbundets regering är villig att tillmötesgå denna vädjan och omedelbart avbryta fientligheterna.

S.R.R.-förbundets regering avgav den 12 december följande svar:

S.R.R.-förbundets regering tackar Eder, Herr President, för den älskvärda inbjudan att delta i diskussionen om den finska frågan. Samtidigt bringar S.R.R.-förbundets regering till Eder kännedom att den icke anser sig kunna efterkomma denna inbjudan av skäl för vilka redogjorts i Narkomindels (utrikeskommissariatets) telegram den 4 december, vilket avsänts till svar på herr Avenols meddelande.¹

¹ S.R.R.-förbundets svar den 4 december på generalsekreterarens inbjudan är av följande lydelse:

"I enlighet med instruktioner från S.R.R.-förbundets regering har jag äran meddela Eder, att sagda regering anser omotiverat förslaget att sammankalla Nationernas förbunds råd till den 9 december och Nationernas förbunds generalförsamling till den 11 december på herr Rudolf Holstis initiativ och med stöd av förbundsaktens artikel 11 mom. 1.

S.R.R.F. befinner sig icke i krigstillstånd med Finland och hotar icke den finska nationen med krig. Följaktligen är hänvisningen till artikel 1 mom. 1 oberättigad. Rådsunionen upprätthåller fredliga relationer med Finlands demokratiska republik, vars regering den 2 december med S.R.R.F. undertecknat en bistånds- och vänskapspakt. Denna pakt har reglerat alla de frågor, vilka rådsregeringen resultatlöst diskuterat med delegerade för förra finska regeringen, vilken nu berövats sina befogenheter.

I sin deklaration den 1 december hänvände sig den finska demokra-

Frånvaron av en delegation, representerande S.R.R.-förbundets regering, ävensom en granskning av de skäl, vilka anföras som förklaring till denna frånvaro, ådagalägga beklagligtvis fruktlösheten av att för närvarande genom medling och förlikning försöka uppnå att fientligheterna avbrytas och normala fredliga relationer återupptagas mellan Finland och S.R.R.F.

Generalförsamlingen äger följaktligen publicera den i paktens förutsatta rapporten "för att bringa till kännedom de närmare omständigheterna i samband med meningsskiljaktigheten och de lösningar den rekommenderar såsom de lämpligaste och ändamålsenligaste".

I.

För undersökningen av de närmare omständigheterna i samband med meningsskiljaktigheten har generalförsamlingen haft till sitt förfogande de dokument den finska delegationen företett. Med hänsyn till att den rådsryska regeringens ståndpunkt endast delgivits sekretariatet i herr Molotovs korta telegram den 4 december 1939, har sekretariatet ansett ändamålsenligt att, för att förvissa sig om att denna översikt skulle bli opartiska republikens regering till rådsregeringen med anhållan om väpnad hjälp åt sagda republik för att gemensamt och snarast möjligt göra slut på den mycket farliga krigshärd, som i Finland skapats av landets förra ledare. Under dessa omständigheter kan herr Rudolf Holstis anhållan till förbundet icke rättfärdiga sammankallande av rådet och generalförsamlingen, i all synnerhet som de personer, på vilkas vägnar herr Rudolf Holsti har vänt sig till förbundet, icke kunna anses äga fullmakt av finska folket.

Ifall, oavsett ovan anförda punkter, rådet och generalförsamlingen sammankallas för att behandla herr Rudolf Holstis vädjan, skulle rådsregeringen icke anse sig kunna deltaga i dessa sammanträden. Detta beslut är även grundat på det faktum, att meddelandet från förbundets generalsekreterare om sammankallande av rådet och generalförsamlingen återger texten till herr Rudolf Holstis skrivelse, som är full av förolämpningar och smädelser mot rådsregeringen, vilket är oförenligt med skyldigheten att respektera S.R.R.F.

Molotov."

tisk, anföra de officiella meddelanden, som publicerats av TASS nyhetsbyrå.

Härtill fogas en översikt av obestridliga fakta, vilka framgå ur de finska och rådsryska handlingarna. Rörande omstridda frågor återges båda regeringarnas versioner.

*Förhandlingarna i Moskva mellan Finland och S.R.R.F.
(12 oktober—13 november 1939).*

1) Den 5 oktober erhöll finska regeringen inbjudan av rådsregeringen att utbyta åsikter om frågor av politisk innebörd. Finland beslöt att mottaga denna inbjudan och sända representanter till Moskva.

2) I betraktande av de rådande omständigheterna väckte nyheten, att rådsregeringen inbjudit finska regeringen till förhandlingar, uppmärksamhet icke blott i Finland utan även i talrika andra länder.

Den 11 oktober, samtidigt med att den finska delegationen anlände till Moskva, sände president Roosevelt ett personligt budskap till herr Kalinin, ordförande i högsta rådets presidium. Han uttalade "sin innerliga förhoppning, att Rådsunionen icke skulle framställa sådana krav till Finland, vilka omöjliggjorde upprätthållandet och utvecklandet av de vänskapliga och fredliga relationerna mellan de båda länderna eller vilka vore oförenliga med *den andra* partens oavhängighet."

Rådsregeringen svarade härpå den 12 oktober: "Jag anser mig böra påminna Eder, Herr President, om att rådsregeringen av egen fri vilja den 31 december 1917 erkänt republiken Finlands statliga självständighet och att Finlands oberoende garanterats i fredsfördraget i Dorpat, undertecknat mellan S.R.R.F. och Finland den 14 oktober 1920. Rådsregeringens ovannämnda handlingar ha utstakat grundprinciperna för relationerna mellan Rådsunionen och Finland. I överensstämmelse med dessa prin-

ciper föras för närvarande underhandlingar mellan rådsregeringen och finska regeringen. I motsats till de tendentiösa versioner, vilka utsprits av kretsar, som synbarligen icke äro intresserade av den europeiska freden, är de ifrågavarande förhandlingarnas syfte uteslutande att befästa relationerna mellan Rådsunionen och Finland och stärka det vänskapliga samarbetet mellan de båda länderna i avsikt att trygga Rådsunionens och Finlands säkerhet."

(I rapporten redogöres härafter [punkt 3—11 b i rapporten] för förloppet av underhandlingarna i överensstämmelse med rådsregeringens och finska regeringens memoranda.¹ Dessutom omnämnes den av TASS nyhetsbyrå den 11 november publicerade officiella kommunikén, i vilken säges, att Finland vägrat att godkänna Rådsunionens minimifordringar och t. o. m. ådagalagt allt större omedgörlighet genom att öka sina trupper i närheten av Leningrad från 2 eller 3 divisioner till 7 divisioner.

I rapporten skildras det sista skedet av den finsk-rådsryska krisen, sedan avbrottet i underhandlingarna inträffat, medels hänvisning till följande handlingar: rådsregeringens not den 26 november (Mainilaaffären), finska regeringens svarsnot den 27 november, rådsregeringens not den 28 november (uppsägningen av nonaggressionavtalet), finska regeringens svar den 29 november.²

Avbrytandet av de diplomatiska förbindelserna mellan Finland och Rådsunionen skildras i rapporten på följande sätt:)

Avbrytandet av relationerna motiverades med det faktum att S.R.R.-förbundets regering icke längre kunde tolerera "de finska truppernas angrepp mot de rådsryska trupperna", vilka fortsättningsvis ägde rum icke blott på Karelska näset utan även inom andra gränsområden.

¹ Handlingarna n:r 13, 14, 15, 18, 21.

² Handlingarna n:r 23, 24, 25, 27.

C) Herr Molotovs tal

Samtidigt med att avbrytandet av förbindelserna meddelades Finlands minister höll herr Molotov följande radioanförande:

"Finska regeringens fientliga politik med hänsyn till vårt land tvingar oss att omedelbart vidtaga åtgärder för att trygga statens yttre säkerhet... Av en dylik regering och av dess vanvettiga militärklick kan man för närvarande inte vänta annat än nya häftiga provokationer... Rådsregeringen har kommit till den slutsatsen att den icke längre kan upprätthålla normala förbindelser med finska regeringen, och med anledning härav har den ansett nödigt att från Finland omedelbart återkalla sina politiska och handelsrepresentanter."

Ordföranden i folkkommissariernas råd tillbakavisade därefter den mot S.R.R.F. fientligt sinnade utländska pressens "illvilliga förtal med ett bestämt syfte". Erövring och annexion av finskt territorium ingick icke i rådsregeringens planer. Om Finlands politik hade varit vänskaplig gentemot Rådsunionen, hade rådsregeringen varit beredd att i välvillig anda diskutera t. o. m. sådana frågor som återföreningen av karelarna, som bebo de viktigaste områdena i Rådskarelen, med det närstående finska folket till en enda oavhängig finsk stat. S.R.R.-förbundets regering avsåg heller icke att inkräkta på Finlands oavhängighet eller att inblanda sig i Finlands inrikes- eller utrikesangelägenheter.

"Vi anse Finland, vilken regim landet än må ha, såsom en självständig, oberoende stat med egen utrikes- och inrikespolitik, Vi hålla fast vid att finska folket självt må bestämma över sina inrikes- och utrikesangelägenheter på det sätt det finner bäst. S.R.R.-förbundets folk ha på sin tid gjort allt, som var erforderligt för att skapa ett oavhängigt Finland. Folken i vårt land äro likaså redo att i framtiden bistå Finlands folk för att trygga dess fria och oavhängiga utveckling,

S.R.R.F. avser heller icke att på något sätt skada andra staters intressen i Finland. Finlands relationer med andra stater äro Finlands egen sak, och S.R.R.F. anser sig sakna rätt att blanda sig i dessa angelägenheter. Våra åtgärder avse uteslutande att trygga S.R.R.-förbundets och framför allt den av 3,500,000 invånare bebodda staden Leningrads trygghet. Under nuvarande, till följd av kriget ytterligt spända läge, kunna vi icke låta lösandet av detta vitala och brådskande spörsmål bliva beroende av Finlands nuvarande makthavares brist på god vilja. Detta problem måste lösas genom S.R.R.-förbundets egna åtgärder i vänskapligt samarbete med finska folket. Vi äro övertygade om att en gynnsam lösning av Leningrads trygghetsproblem skall tjäna som bas för en bestående vänskap mellan S.R.R.F. och Finland."

Rådsryska trupper överskrida gränsen.

12) Den 30 november klockan 8 på morgonen överskredo trupper tillhörande Leningrads militärdistrikt gränsen på Karelska näset samt på flera andra ställen. Det skedde på order av röda arméns högsta ledning till följd av, såsom TASS-byrån uttryckte sig, "nya väpnade provokationer från den finska militärklickens sida".

Enligt samma kommuniké skulle dessa provokationer ha ägt rum samma natt på olika ställen av gränsen. Under det att de rådsryska trupperna ryckte in i Finland "fällde det rådsryska flyget bomber över flygfälten vid Viborg och Helsingfors".

Finska regeringen ger en avvikande relation av händelseförloppet: De rådsryska trupperna överskredo gränsen redan den 29¹ november på kvällen i trakten av Pummanki på Fiskarhalvön; den 30 på morgonen, samtidigt med att de rådsryska trupperna överskredo gränsen på flera ställen, fällde det råds-

¹ Riktigare den 28 november.

ryska flyget bomber icke endast över Helsingfors' och Viborgs flygfält utan även över själva städerna såväl som över talrika andra orter.

13) Den 2 december meddelade TASS-byrån, att herr Kuusinen, ordförande och utrikesminister i Finlands folkregering, tillstått S.R.R.-förbundets högsta råds presidium en officiell deklaration med anledning av bildandet av "Finlands folkregering"; vidare hade han föreslagit inledande av diplomatiska förbindelser mellan "Finlands demokratiska republik" och Rådsunionen. S.R.R.-förbundets högsta råds presidium hade beslutat erkänna Finlands folkregering och inleda diplomatiska förbindelser mellan S.R.R.F, och "Finlands demokratiska republik".

Finska regeringen har framhållit, att det rör sig om en "skuggregering", som bildats av S.R.R.F. i byn Terijoki, nära gränsen. Den är sammansatt av finska kommunister, till största delen personer som flytt till Rådsunionen efter inbördeskriget 1918.

14) Från denna dag, allt under det att rådsregeringen upprätthåller diplomatiska förbindelser och avslutat en "ömsesidig bistånds- och vänskapspakt" med denna "folkregering", vars myndighet inskränker sig till det område, som ockuperats av de rådsryska trupperna, ledes den finska nationens motstånd mot de rådsryska styrkorna av den finska regeringen, vilken ombildats på basen av nationell samling med deltagande av alla partier och vilken fortfarande erkännes av alla makter med undantag av S.R.R.F.

*Medlingserbjudanden och förslag om underhandlingar
efter det fientligheterna utbrutit.*

15) Några timmar efter det de rådsryska trupperna ryckt in i Finland meddelade Förenta staternas representanter i Hel-

singfors och Moskva finska och rådsryska regeringarna ordalydelsen av ett uttalande, som Förenta staternas statssekreterare föregående kväll gjort. Enligt detta uttalande skulle Förenta staternas regering, "vilken på intet sätt önskade beröra orsaken till konflikten i det den begränsade sitt intresse till att söka uppnå en lösning av konflikten med uteslutande fredliga medel, med nöje erbjuda sina tjänster, därest de bägge parterna så skulle önska".

Detta erbjudande antogs endast av Finland.

Den rådsryska regeringen avvisade likaså den 4 december ett finskt förslag, överlämnat av Sveriges minister i Moskva, om återupptagande av förhandlingarna i avsikt att uppnå samförstånd. Rådsregeringen svarade härpå, att den endast erkände "Republiken Finlands folkregering".

16) Existensen av denna "folkregering" utgjorde även ett av de skäl rådsregeringen anförde för sin vägran att låta sig representeras i rådet eller generalförsamlingen om dessa skulle handlägga Finlands vädjan.

II.

Ovan refererade fakta böra bedömas med beaktande av det juridiska läge, som skapats genom de förpliktelser, de bägge länderna iklätt sig gentemot varandra.

Sedan den finska statens självständighet och oberoende erkänts, har Finland med S.R.R.F. avslutat ett antal överenskommelser. Dessutom ha de båda undertecknat Parispakten av år 1928 och konventionen om definition av begreppet angrepp av år 1933. Båda äro även medlemmar av Nationernas förbund.

1) I inledningen till fredsfördraget av den 14 oktober 1920 mellan Finland och Ryska Socialistiska Federativa Rådsrepubliken påpekas, att Finland 1917 proklamerat sig såsom en självständig stat och att Ryssland erkänt den finska statens självständighet och oberoende inom Storfurstendömet Finlands

gränser. Detta fördrag fastställer uttryckligen gränsen mellan "Finland och Ryssland", utsträckningen av de fördragsslutande parternas territorialvatten, neutraliseringen av vissa finska öar i Finska viken o. s. v.

2) Beträffande de båda staternas gemensamma landgräns från sjön Ladoga till Norra Ishavet har mellan Republiken Finland och Ryska Socialistiska Federativa Rådsrepubliken ett fördrag undertecknats i Helsingfors den 1 juni 1922 om åtgärder för tryggnad av gränsfreden. Detta fördrag uppdrog och fixerade en zon längs gränsen på bägge sidor av densamma. I avsikt att trygga gränsens okränkbarhet förbinda sig båda fördragsslutande parterna uttryckligen att icke inom zonen förlägga andra beväpnade styrkor än reguljära truppavdelningar eller styrkor tillhörande den reguljära gränsbevakningen, vilkas numerär på ingendera sidan får överstiga 2,503 man. Förläggningen av de beväpnade styrkorna inom gränszonerna sker enligt vardera landets egen prövning och skall upplysning därom ges den andra fördragsparten. Det är absolut förbjudet att inom gränszonen bilda organisationer, vilka äro öppet avsedda att förbereda, utföra eller stödja anfall mot den andra fördragspartens territorium. Den rysk-finska blandade kommittén erhåller i uppdrag att övervaka tillämpningen av fördragets bestämmelser; den löser sin uppgift genom underkommittéer vid gränsen och lokala kontrollkommittéer.

3) Beträffande gränsen på Karelska näset ha de båda regeringarna den 24 september 1928 i Helsingfors utväxlat noter, enligt vilka Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund vardera utse en gränskommissarie för förhindrande av lokala gränsintermezzon vid den gemensamma gränsen på detta näs och i syfte att underlätta en snabb utredning av sådana. De båda parternas gränsombudsmän äga gemensamt lösa gränskonflikter, som gälla i synnerhet beskjutande från den ena partens territorium av personer på den andra sidan om gränsen, vare sig de tillhöra den andra partens gränsbevakning

eller icke, samt av den andra partens territorium. Gränsombudsmännen äro, då intermezzon förekomma, skyldiga skrida till åtgärder för att utreda och avgöra dessa så lätt och snabbt som möjligt. De intermezzon, om vilkas biläggande gränsombudsmännen icke kunnat enas, överlämnas till avgörande på diplomatisk väg.

4) Genom att underteckna pakten om krigets utdömande den 27 augusti 1928 (Parispakten), ha de fördragsslutande parterna högtidligt å sina respektive folks vägnar förklarat, att de fördöma anlitandet av krig för avgörande av mellanfolkliga tvister och avstå från att i sina ömsesidiga relationer utnyttja krig som ett redskap för sin nationella politik. De ha bl. a. varit ense om, att avgörandet eller lösningen av alla de tvister eller konflikter, som mellan dem kunna uppstå, av vad slag eller av vilket ursprung de vara må, aldrig får eftersträvas genom andra än fredliga medel.

5) Besjälade av en önskan att befästa och utbygga fördraget av den 27 augusti 1928 om krigets utdömande ha de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund och Finland den 21 januari 1932 i Helsingfors undertecknat ett fördrag om nonaggression och fredligt avgörande av tvister. Enligt art. 1 i detta fördrag "garantera de Höga Fördragsslutande Parterna ömsesidigt okränkbarheten av de nuvarande gränserna mellan de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund och Republiken Finland sådana de fastställts i det i Dorpat den 14 oktober 1920 avslutade fredsfördraget, vilket förblir den orubbliga grundvalen för dessa staters inbördes förhållanden, och förbinda sig bägge de Fördragsslutande Parterna att ömsesidigt avhålla sig från varje angrepp mot varandra. Såsom angrepp skall anses varje våldsaktt vilken kränker den andra fördragsslutande partens territoriella integritet och okränkbarhet eller politiska oavhängighet, även om densamma skulle ha verkställts utan krigsförklaring och med undvikande av krigets kännetecken." I det

protokoll som uppgjorts i anslutning till art. 1 bestämmes, att "fördraget av den 1 juni 1922 om åtgärder till trygghet av gränsfreden" fortfarande äger full giltighet. Enligt art. 5 förklara de höga fördragsslutande parterna, att de städse skola sträva att bilägga alla dem emellan möjligen uppkommande tvister, av vad slag eller ursprung de vara må, i en anda av rättvisa, och att de för lösandet av dessa tvister skola använda enbart fredliga medel. I detta syfte förbinda de sig att underställa alla tvister, vilka efter undertecknandet av detta fördrag dem emellan tilläventyrs kunna uppkomma och vilka icke inom skälig tid kunnat biläggas på vanlig diplomatisk väg, förlikningsförfarande inför förlikningsnämnd. Förlikningsförfarande skall anlitas jämväl i de fall, då tvisten gäller tillämpningen eller tolkningen av något mellan de höga fördragsslutande parterna avslutat fördrag och särskilt då fråga är därom huruvida den ömsesidiga nonaggressionsförpliktelsen blivit kränkt eller icke.

I ett protokoll som upprättades vid undertecknandet av nonaggressionsfördraget, förklara de höga fördragsslutande parterna, att en eventuell uppsägning av detta fördrag utan föregående anmälan eller dess försättande ur kraft icke kan upphäva och ej heller inskränka de förpliktelser, vilka härflyta ur det i Paris den 27 augusti 1928 ingångna fördraget om krigets utdömande.

6) Den i art. 5 av nonaggressionsfördraget den 21 januari 1932 förutsatta förlikningsnämnden skapades genom en konvention undertecknad i Helsingfors den 22 april 1932.

7) Finland har den 31 januari 1934 anslutit sig till konventionen om definition av begreppet "angrepp", undertecknad i London den 3 juli 1933 mellan de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund och några angränsande makter. I inledningen till denna konvention förklara de fördragsslutande parterna,

att de anse det i den allmänna säkerhetens intresse vara nödvändigt att så noga som möjligt definiera begreppet angrepp för att förebygga varje förevändning för angreppets rättfärdigande; de konstatera, att alla stater ha lika rätt till självständighet, säkerhet, försvar av sitt område och fri utveckling av sina institutioner.

I enlighet med art. I förbinder sig envar av de höga fördragsslutande parterna att i sina ömsesidiga relationer till var och en av de övriga parterna tillämpa den "definition av begreppet angrepp, vilken ingår i den rapport (Politis rapport) av den 24 maj 1933, som av kommittén för frågor rörande säkerheten avlåtits till konferensen för minskning och begränsning av rustningarna, och som uppgjorts på grund av rådsdelegationens förslag."

I enlighet med art. II skall såsom angripare vid en väpnad konflikt, under förbehåll av mellan de stridande parterna gällande överenskommelser, anses den stat som först skridit till någon av följande handlingar:

2. Invasion av väpnade styrkor på annan stats område även utan krigsförklaring.

3. Anfall med lant-, sjö- eller luftstridskrafter även utan krigsförklaring mot annan stats område, fartyg eller luftfartyg.

4. Blockad av annan stats kuster eller hamnar.

Art. III stipulerar, att intet skäl av politisk, militär, ekonomisk eller annan natur skall kunna ursäktas eller rättfärdiga i art. II förutsatt angrepp. Enligt bilagan till denna art. III konstatera de höga fördragsslutande parterna — vilka, "under uttrycklig förutsättning av att på intet sätt inskränka den absoluta räckvidden av bestämmelsen" i sagda artikel, önska framställa vissa anvisningar ägnade att bestämma angriparen — att ingen i art. II av konventionen förutsedd angreppshandling kan rättfärdigas genom någon av följande omständigheter:

A. En stats inre förhållanden, till exempel dess politiska, ekonomiska eller sociala struktur; föregivna brister i dess administration; av strejker, revolutioner, motrevolutioner eller inbördeskrig härrörande oroligheter.

B. En stats uppträdande i internationellt hänseende till exempel: kränkning eller fara för kränkning av en stats eller dess medborgares materiella eller immateriella rättigheter eller intressen; avbrytande av de diplomatiska eller ekonomiska förbindelserna; gränstvister som icke höra till något av de i art. II omnämnda fallen av angrepp.

Finlands anslutning till denna konvention om definition av begreppet angrepp ägde rum med stöd av ett protokoll vid undertecknandet av konventionen den 3 juli 1933 av följande ordalydelse:

"De höga fördragsslutande parterna ha sinsemellan överenskommit därom, att ifall en eller flera av de stater, som äro omedelbara grannar till de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, senare ansluta sig till denna konvention, sagda stat eller stater genom denna anslutning tillförsäkras samma rättigheter och åläggas samma förpliktelser som de ursprungliga signatärstaterna."

8. Fördraget om nonaggression och fredligt avgörande av tvister mellan Finland och S.R.R.F., undertecknat den 21 januari 1932, har förlängts till 31 december 1945 genom ett protokoll undertecknat i Moskva den 7 april 1934.

9. Enligt art. 12 av Nationernas förbunds pakt förena sig alla medlemmar om att, därest dem emellan uppstår en konflikt, vilken hotar att medföra avbrott i förbindelserna, underställa den antingen förliknings- eller rättsligt förfarande eller ock behandling inför rådet. De överenskomma vidare, att de i intet fall skola tillgripa krig före utgången av en frist på tre månader efter det skiljedoms- eller domstolsutslaget eller rådets rapport avgivits.

III.

En granskning av de bägge regeringarnas ställningstagande och handlingar under de senaste veckorna med hänsyn till deras internationella förpliktelser leder till följande slutsatser:

I. Finska regeringen har under konfliktens olika skeden icke en enda gång avvisat ett fredligt förfarande.

1. Den har samtyckt till att inleda direkta underhandlingar med rådsregeringen, ehuru den inbjudan finska regeringen erhöll av rådsregeringen i början av oktober icke innehöll någon förklaring om arten och räckvidden av dessa förhandlingar.

Ehuru Finland skulle ha haft rätt att, med återopande av de fördrag Finland avslutit med de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, avböja varje förslag som berör Finlands territoriella integritet, gick Finland under förhandlingarna med på landavträdelser och framlade, med beaktande av de rådsryska förslagen, motförslag, vilka enligt finska regeringens åsikt gingo så långt det var möjligt.

2. Då konflikten i samband med Mainilaintermezzot uppstod, föreslog finska regeringen, att de bägge ländernas gränskommissarier skulle få i uppdrag att gemensamt undersöka saken på sätt som förutsattes i ovannämnda notväxling den 24 september 1928.

3. Sedan de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund uppsagt nonaggressionsavtalet av den 21 januari 1932, med motiveringen, att Finland systematiskt kränkt detta fördrag, begärde finska regeringen i en not, vars överlämnande i Moskva förhindrades genom att de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund avbröt de diplomatiska förbindelserna, tillämpning av det förlikningsförfarande, vilket förutsattes i sagda fördrag, ifall en meningsskiljaktighet skulle uppstå i frågan, huruvida den ömsesidiga nonaggressionsförpliktelsen blivit kränkt eller icke.

4. I denna samma not, vilken icke kunde överlämnas i Moskva, föreslog finska regeringen sammankallandet av en förlikningsnämnd eller alternativt neutral medling.

5. Sedan rådsregeringen den 26 november föreslagit finska regeringen att omedelbart förflytta trupperna på Karelska näset till ett avstånd av 20—25 km från gränsen, svarade finska regeringen, att den var beredd att inleda förhandlingar om ömsesidigt bortdragande av trupperna till ett visst avstånd från gränsen.

Då Rådsunionen meddelat, att dess förslag om bortdragande av de finska trupperna till ett avstånd av 20—25 km från gränsen var ett minimiförslag, förklarade finska regeringen i sin not den 29 november, vilken icke kunde överlämnas åt rådsregeringen, sig samtycka till att med rådsregeringen överenskomma om en förflyttning av försvarsstyrkorna på Karelska näset med undantag av gränsbevakningen och tullmyndigheterna till ett sådant avstånd från Leningrad, att man icke skulle kunna ge ens ett sken av att de innebure ett hot mot Leningrad.

6. Efter inledandet av fientligheterna antog finska regeringen det medlingsförslag, som framställts av Förenta staternas regering.

7. Den 3 december vände sig finska regeringen till Nationernas förbunds råd med stöd av förbundsaktens art. 11 och 15. Den 4 december försökte finska regeringen förgäves att genom Sveriges minister i Moskva tillställa rådsregeringen ett förslag om återupptagande av förhandlingarna i syfte att uppnå samförstånd.

II. De Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds regerings ställningstagande och handlingssätt ha å andra sidan varit oförenliga med de förpliktelser detta land åtagit sig.

1. Under förhandlingarna med finska regeringen i Moskva har Rådsunionen gjort finska regeringen förslag om landavträdelser. Den har meddelat, att dess förslag "utgjorde minimi-

krav, och att dess ståndpunkt dikterades av Rådsunionens och framför allt staden Leningrads vitala trygghetsbehov".

Enligt art. i i nonaggressionsfördraget av den 21 januari 1932 hade de bägge länderna likväl förpliktat sig att ömsesidigt garantera okränkbarheten av de nuvarande gränserna sådana de fastställts i fredsfördraget i Dorpat den 14 oktober 1920, vilket förblir den orubbliga grundvalen för deras inbördes relationer.

2. Efter intermezzot i Mainila krävde rådsregeringen ett ensidigt tillbakadragande av de finska trupperna från gränsen på Karelska näset till ett avstånd av 20—25 km. Den besvarade icke finska regeringens förslag, enligt vilket båda ländernas gränskommissarier skulle företa en gemensam undersökning på sätt som förutsattes i notväxlingen den 24 september 1928.

3. Rådsregeringen uppfattade finska regeringens vägran att omedelbart gå in på att ensidigt dra tillbaka sina trupper 20—25 km., som ett tecken på att finska regeringen alltså önskade hålla Leningrad under hot. Rådsregeringen, vilken gjorde gällande, att finska regeringen systematiskt kränkte nonaggressionsfördraget, förklarade, att den ansåg sig löst från de förpliktelser den åtagit sig genom detta fördrag. Denna överenskommelse, vars giltighetstid genom ett protokoll undertecknat den 7 april 1934 förlängts till den 31 december 1945, innehöll emellertid en bestämmelse, enligt vilken förlikningsförfarande skulle tillämpas därest meningsskiljaktighet uppstode, huruvida nonaggressionsförpliktelsen blivit kränkt eller icke.

4. Även om en av parterna skulle kunna utan att först begagna sig av förlikningsförfarande konstatera, att nonaggressionsfördraget icke mera vore gällande, emedan den andra parten brutit fördraget, stadgar det protokoll, som upprättades vid undertecknandet den 21 januari 1932, att en eventuell uppsägning före utgången av detta fördrags giltighetstid varken kan upphäva eller inskränka förpliktelser, om vilka stadgas i

konventionen om utdömande av kriget av den 27 augusti 1928, vilken nonaggressionsfördraget mellan Finland av Rådsunionen avsåg att "befästa" och "utbygga".

5. Invasionen på finskt område av lantstridskrafter, ävensom den av rådsryska sjö- och luftstridskrafter utförda bombarderingen, äro oförenliga med konventionen om utdömande av kriget av den 27 augusti 1928 och stå i strid med bestämmelserna i art. 12 i Nationernas förbunds pakt.

6. Det är omöjligt att påstå, att de rådsryska stridskrafternas operationer i Finland icke skulle innebära tillgripande av krig enligt Parispakten och art. 12 i Nationernas förbunds pakt.

Finland och de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund äro i själva verket ömsesidigt bundna av konventionen om definition av begreppet angrepp, undertecknad i London den 3 juli 1933. Enligt bestämmelserna i art. II i denna konvention anses vid en väpnad konflikt såsom angripande part den stat, vars väpnade styrkor först — även utan krigsförklaring — inträngt på annan stats område eller som med sina lant-, sjö- eller luftstridskrafter — även utan krigsförklaring — anfallit en annan stats område, fartyg eller luftfartyg.

Enligt art. III "skall intet skäl av politisk, militär, ekonomisk eller annan natur kunna ursäktas eller rättfärdiga i art. II förutsett angrepp".

De rådsryska trupperna ha erhållit order att rycka in i Finland under förebärande av "nya väpnade provokationer". Det rörde sig om intermezzon eller påstådda intermezzon vid gränsen. Emellertid konstateras i bilagan till art. III av konventionen att ingen i art. II i konventionen förutsedd angreppshandling kan rättfärdigas av gränstvister, vilka icke hänföra sig till något av de i art. II omnämnda angreppsfallen.

7. Efter att ha avbrutit de diplomatiska förbindelserna med finska regeringen och ha avvisat Förenta staternas medlingsanbud vägrade rådsregeringen att låta sig representeras i rådet eller generalförsamlingen, i det den gjorde gällande, att den

icke befann sig i krigstillstånd med Finland och icke heller hotade det finska folket med krig. Rådsregeringen motiverar uttryckligen detta sitt påstående med att den upprätthåller fredliga förbindelser med "Finlands demokratiska republik" och att den med den sistnämnda undertecknat en bistånds- och vänskapspakt, "som reglerat alla frågor, vilka rådsregeringen resultatlöst diskuterat med delegerade för den förra finska regeringen, vilken nu berövats sina befogenheter".

Den s. k. "förra finska regeringen" är Republiken Finlands normala regering. Den är sammansatt av representanter för alla de viktigaste partierna i riksdagen och åtnjuter dennas enhälliga förtroende. Riksdagen är fritt vald av det finska folket. De senaste valen ägde rum i juli månad detta år. Regeringen har således bildats med iakttagande av demokratiska institutioner.

Rådsregeringen hänvisar till de förbindelser, den upprätthåller med en s. k. regering, som den själv bildat, och som varken juridiskt eller i praktiken kan betraktas som Republiken Finlands regering. Rådsregeringen kan alltså icke därmed rättfärdiga sin vägran att för biläggande av konflikten med Finland följa den procedur, som förutsättes i art. 15 i Nationernas förbunds pakt.

Dessutom bryter Rådsunionen härigenom mot skyldigheten att respektera Finlands oberoende och självständighet och handlar samtidigt i uppenbar strid med de mycket ingående förpliktelserna i konventionen om definition av begreppet angrepp, vilken Rådsunionen undertecknat och i vars utarbetande den på ett avgörande sätt deltagit.

Ändamålet med denna konvention är ju i själva verket att förhindra, att politiska, militära, ekonomiska eller andra skäl skola kunna tjäna som ursäkt för eller rättfärdiga ett angrepp. Bilagan till art. III fastställer uttryckligen, att angreppshandling icke kan rättfärdigas med hänvisning till en stats uppträdande utåt, till exempel: kränkning eller fara för kränk-

ning av en främmande stats materiella eller moraliska rättigheter eller intressen; ej heller med en stats inre förhållanden, till exempel: dess politiska, ekonomiska eller sociala struktur; föregivna brister i dess administration; av strejker, revolutioner, motrevolutioner eller inbördeskrig härrörande oroligheter.

*

Av ovanstående konstateranden framgår, att rådsregeringen icke endast kränkt sina speciella överenskommelser med Finland utan även art. 12 i Nationernas förbunds pakt såväl som Parispakten.

Generalförsamlingens resolution.

Generalförsamlingen,

I.

vilken konstaterar, att de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund genom att angripa Finland såväl brutit sina med Finland ingångna speciella politiska överenskommelser som handlat i strid med art. 12 av Nationernas förbunds pakt och Pariskonventionen ;

och att Rådsunionen dagen innan den gick till angrepp, utan att ha rättslig grund därtill, uppsagt det med Finland år 1932 ingångna nonaggressionsfördraget, vilket hade bort förbli gällande intill utgången av år 1945;

fördömer högtidligen de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds aktion mot Finland;

riktar en enträgen vädjan till Förbundets alla medlemmar om att giva Finland sådant materiellt och humanitärt bistånd, som var och en är i stånd till, och att avhålla sig från all verksamhet, som vore ägnad att försvaga Finlands motståndskraft;

bemyndigar generalsekreteraren att lämna teknisk hjälp vid organiserandet av ovannämnda bistånd åt Finland;

bemyndigar likaså generalsekreteraren att, med stöd av generalförsamlingens resolution den 4 oktober 1937, överlägga med icke-medlemsstater om deras eventuella medverkan,

II.

föreslår i betraktande av att de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund, trots tvenne gånger utfärdad inbjudan, vägrat att delta i behandlingen av sin konflikt med Finland i rådet och generalförsamlingen;

att Rådsunionen likaså, genom sin vägran att erkänna förbundsrådets och generalförsamlingens befogenhet att tillämpa förbundsaktens artikel 15, underlåtit att iakttaga en av Nationernas förbunds väsentligaste förpliktelser till förmån för världet av freden och nationernas trygghet;

att Rådsunionen förgäves sökt rättfärdiga sin vägran genom att åberopa de relationer den inlett med en föregiven regering, vilken varken de jure eller de facto erkänts av det finska folket i enlighet med dess fria självbestämningsrätt;

att de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund ej endast gjort sig skyldigt till en kränkning av en av sina ur förbundsakten härrörande skyldigheter, utan ock genom sitt tillvägagångssätt ställt sig utanför förbundsakten;

att förbundsrådet enligt bestämmelserna i förbundsaktens artikel 16 äger befogenhet att draga konsekvenserna av denna situation,

att förbundsrådet behandlar och avgör denna sak.

Nr 34. Förbundsrådets resolution, godkänd den 14 december 1939.

(översättning.)

Förbundsrådet,

som tagit del av den av generalförsamlingen den 14 december 1939 godkända resolutionen om finska regeringens vädjan,

1) förenar sig i generalförsamlingens fördömande av de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbunds handlingssätt mot Finland,

2) konstaterar, av skäl som anförts i generalförsamlingens resolution samt med hänsyn till förbundsaktens artikel 16 moment 4, att de Socialistiska Rådsrepublikernas Förbund genom sitt tillvägagångssätt uteslutit sig ur Nationernas förbund. Härav följer, att det ej mera är medlem av Förbundet.

Nr 35. Utrikesminister Tanners budskap till utrikeskommissarie Molotov, den 15 december 1939.

Radiotal.

Herr Utrikeskommissarie Molotov.

För några veckor sedan underhandlade Paasikivi och jag med Eder och herr Stalin. Dessa underhandlingar gällde Rådsunionens krav på landavträdelser. Ehuru Rådsunionen icke har någon laglig rätt att framställa krav av denna art, voro vi å vår regerings vägnar beredda till mycket långt gående eftergifter. Detta gjorde vi för fredens bevarande. Finland å sin sida hade inga önskemål att framföra. Det lyckades oss icke att finna någon gemensam grundval för underhandlingarna, men när vi skildes åt uttalade vi dock å Finlands vägnar en

förhoppning om fortsättande av dessa underhandlingar till dess en för båda parterna tillfredsställande överenskommelse blivit träffad.

Underhandlingarna ha dock icke fortsatt. Felet är uteslutande Rådsunionens, som saknat lust därtill. På det att detta icke ens skulle bli möjligt, har Ni avbrutit de diplomatiska förbindelserna. Ett medlingsanbud från Förenta staternas regering har Ni tillbakavisat. Likaså har Ni tillbakavisat en av oss framställd och av Sveriges regering förmedlad hemställan om återupptagande av underhandlingarna, och detta trots att Finlands regering förklarade sig kunna framlägga nya, positiva förslag till lösning av tvistefrågan. Som svar på dessa våra ansträngningar att åvägabringa en fredlig lösning har Rådsunionen anfallit vårt fredliga land. Bland annat har därvid civilbefolkningen på ett rått sätt bombarderats samt kvinnor och barn dödats. Slutligen har Ni tillbakavisat en hemställan från folkförbundet om avbrytande av fientligheterna och återupptagande av underhandlingarna. Detta är desto mera besynnerligt som både Rådsunionen och Finland äro medlemmar av folkförbundet.

Genom detta Edert förfaringssätt har Ni visat, att Ni icke vill höra på våra förslag. För att slippa höra dem har Ni stängt alla dörrar mellan oss. Luften är dock fri. På denna väg, genom radions förmedling vänder jag mig nu till Eder med några frågor.

Under våra förhandlingar förklarade Ni, att Rådsunionen med sina territoriella krav icke åsyftar något annat än att trygga Rådsunionen och framför allt Leningrad mot eventuella anfall från någon stormakts sida.

Har detta varit Edert verkliga syfte? Om så är fallet, hade de på vårt håll gjorda eftergifterna enligt vår mening varit tillfyllest för att uppnå detta syftemål. Dessutom ha vi förklarat oss beredda att överväga även längre gående eftergifter.

De senare händelserna ha emellertid varit ägnade att bibringa

den uppfattningen, att Rådsunionen från första början haft längre gående aspirationer. Det tycks ha varit Eder avsikt att få hela Finland i Edert våld, att återställa Tsarrysslands gränser.

Om detta är Eder avsikt, kan Ni vara övertygad om, att Finland kommer att försvara sig till det yttersta, ty dess folk vill icke förlora sin självständighet och frihet. Finlands folk kommer aldrig att underkasta sig ett främmande ok, det lönar sig aldrig att försöka detta, icke ens under täckmanteln av sådana "demokratiska" regeringar som Edert avlönade biträde Kuusinens. Den åtnjuter icke något som helst understöd i Finland. Finlands arbetare tillhöra det socialdemokratiska partiet, vilket framgår av det understöd partiet vid valet senaste sommar erhöll, 42,5 % av de avgivna rösterna. Att Kuusinen icke heller äger Finlands bönders stöd, därom torde Ni väl också vara på det klara.

Bakom Finlands regering och den politik den bedriver står en enig riksdag och bakom riksdagen ett enigt folk. Alla splittlingsförsök äro hopplösa. Bildandet av Kuusinens regering har på denna sidan gränsen ej funnit något gesvar.

Rådsunionen har velat framstå som en fredens förkämpe. Den har även förklarat sig respektera de små folkens självbestämningsrätt. När jag nyligen besökte lantbruksutställningen i Moskva, läste jag på vägen till en byggnad Eder ledare Stalins bevingade ord: "Rådsunionen åtrår icke en tumsbredd av andra länders jord, men den kommer också att försvara varje tumsbredd av sin egen." Det är skäl att i denna stund rädda detta programuttalande undan glömskan.

Herr Molotov! Huru stämma dessa av Rådsunionen proklamerade grundsatser överens med det anfall, som Ni nu satt i gång mot det lilla och fredsälskande Finland? Jag ber Eder besvara denna fråga.

Då vi skildes åt i Moskva, förklarade vi oss beredda att på underhandlingarnas väg fortsätta våra ansträngningar för att

uppnå en för båda parterna tillfredsställande överenskommelse. Vi äro fortfarande Beredda därtill och även beredda att, såsom vi meddelat Eder, framställa nya förslag. Denna vår beredvillighet beror på vår fredskärlek och vår åstundan att förhindra onödig blodsutgjutelse.

Redan krigets första 16 dagar ha givit vid handen, att kriget kommer att bli hårt och kräva många offer. Varför utgjuta blod, så länge alla andra möjligheter ännu icke blivit prövade?

Är Ni redo att återupptaga förhandlingarna och sålunda i praktiken bevisa att Edra principer äro någonting annat än reklamvara?

Herr Molotov! Jag anhåller om svar på samma väg, på vilken denna min fråga blivit framställd. Om intet svar ingår eller om svaret blir avvisande, då vet hela världen, som redan nu med häpnad följer Rådsunionens åtgärder, vilket värde man kan tillmäta Rådsunionens principer och utfästelser.